PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2013 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. TS-220
(2024 m. lapkričio 28 d. sprendimo Nr. TS-305 redakcija)

CITY FORM

2024

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas

Planavimo organizatorius	KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS Kodas juridinių asmenų registre - 188774975 *Vytauto g. 2, LT-40115, Kupiškis* *Tel. (8 459) 35 500* *El. p. paštas savivaldybe@kupiskis.lt* *www.kupiskis.lt*
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planuojama teritorija	Kupiškio rajono savivaldybės teritorija
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	Kompleksinis
Porūšis	Savivaldybės bendrasis planas
Lygmuo	Savivaldybės
Etapas	Rengimo
Stadija	Konkretizuoti sprendiniai
TPDIRS TPD Nr.	K-RJ-57-22-432
Bylos žymuo	CF-22U-101
Tomas	IV
Data	2024
Rengėjas	UAB CityForm LT Įmonės kodas: 304696907 *S. Žukausko g. 4, LT-08244 Vilnius* *Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt / www.cityform.lt* *Kontaktinis asmuo:* *Projekto vadovė – Giedrė Ratkutė Skačkauskienė* *Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt*

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė
	Direktorė	Gitana Mineikienė
A1735	Projekto vadovė	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė

DARBĄ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Atlikta dalis	Vardas, pavardė / pozicija (kvalifikacijos atestato Nr.)
1.	*Įvadas, 1-11sk., GIS*	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė / projekto vadovė (Nr. A 1735)
2.	*Įvadas, 1-11 sk., GIS*	Aistė Jakubauskienė / architektė
3.	*5 sk.*	Marija Nemunienė / projekto dalies vadovė (Nr. A976)
4.	*6sk., 7sk.*	Vida Bujauskienė / projekto dalies vadovas
5.	*6sk., 7sk., GIS*	Brigita Bedarfaitė / specialistė
6.	*6sk., 7sk.*	Jūratė Matuzienė / specialistė
7.	*9 sk.*	Rūta Skripkienė / projekto dalies vadovė (Nr. TPV 0109)
8.	*9 sk.*	Marija Frolova / specialistė
9.	*10 sk.*	Gitana Mineikienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0105)
10.	*10 sk.*	Inga Valuntienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0076)

TURINYS

Įvadas **6**

1. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO PAGRINDAS **14**

2. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS SCENARIJAI, SOCIALINĖS, EKONOMINĖS VYSTYMO GALIMYBĖS **18**

3. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS **21**

4. FUNKCINIS ZONAVIMAS **24**

4.1. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos funkcinis zonavimas **24**

4.2. Funkcinėms zonoms taikomi bendrieji tekstiniai reglamentai **29**

4.3. Integruojami ir pripažįstami bendrojo plano sudedamąja dalimi teritorijų planavimo dokumentai **32**

5. KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIŲ APSAUGOS KRYPTYS IR ĮVEIKLINIMO PRIEMONĖS **34**

6. KRAŠTOVAIZDIS **39**

6.1. Gamtinio karkaso lokalizavimas **39**

6.2. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos **45**

6.2.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistema 45

6.2.2. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų lokalizavimas 47

7. GAMTINĖ APLINKA **54**

7.1. Biologinės įvairovės apsauga **54**

7.2. Želdynų sistema **60**

8. REKREACINIS POTENCIALAS **61**

9. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA **69**

9.1. Aplinkkeliai, funkciniai koridoriai **69**

9.2. Teritorijų ir infrastruktūros plėtros ties valstybinės reikšmės keliais nuostatos **70**

9.3. Kelių susisiekimo sistemos būklės gerinimas, pagal poreikį rekonstruojant vietinės reikšmės kelius, jų ruožus **71**

9.4. Kelių transporto aptarnavimo infrastruktūra **71**

9.5. Logistika ir multimodalumo galimybės rajone **72**

9.5.1. Pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūra 72

9.5.2. Viešojo transporto organizavimo principai 73

9.5.3. Kombinuotų kelionių galimybės 74

9.6. Oro transporto infrastruktūra **74**

9.7. Geležinkelių infrastruktūra **74**

10. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA **77**

10.1. Elektros energijos tiekimo inžinerinė infrastruktūra **77**

10.2. Vandens tiekimas ir buitinių nuotekų tvarkymas **78**

10.3. Paviršinės nuotekos **78**

10.4. Atliekų tvarkymas **78**

10.5. Gamtinių dujų tiekimas **79**

10.6. Centralizuotas šilumos tiekimas **79**

10.7. Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) inžinerinė infrastruktūra **80**

10.8. Atsinaujinantys energijos ištekliai **80**

11. SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAI 82

Grafinė dalis:

1. Pagrindinis brėžinys, M 1:50 000
2. Gamtinio karkaso brėžinys, M 1:50 000
3. Kraštovaizdžio apsaugos ir vystymo brėžinys, M 1:50 000
4. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys, M 1:50 000

Įvadas

Keičiamas Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. TS-220. „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindas – Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimas Nr. TS-259 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“

Bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – Teritorijų planavimo įstatymas), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir metodiniais nurodymais, reglamentuojančiais teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, tikrinimą, viešinimą, strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Bendrasis planas – kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Planuojama teritorija

Kupiškio rajono savivaldybės teritorija

Planavimo tikslai

- Sudaryti sąlygas darniai Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius ir su klimato kaitos padariniais susijusius uždavinius.
- Nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų savivaldybei svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas.
- Sudaryti sąlygas racionaliam Savivaldybės gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui.
- Numatyti Savivaldybės gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą.

- Kurti sveiką, saugią, darnią, klimato kaitos padariniams atsparią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse.
- Sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas, skatinančioms alternatyvių energijos šaltinių ir technologijų plėtrą, didinančioms energijos vartojimo efektyvumą.
- Derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų.
- Sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.

Planavimo uždaviniai

- Suformuoti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
- Patikslinti esamas užstatytas teritorijas, naujos plėtros teritorijas ir jų naudojimo reglamentus, išskirti kompaktiškai užstatytas teritorijas;
- Patikslinti teritorijų prie Kupiškio tvenkinio plėtros kryptis, pirmenybę teikiant rekreacijai; formuoti rekreacinės teritorijos branduolius gyvenvietėse, esančiose šalia Kupiškio tvenkinio – Kupiškio seniūnijos Aukštupėnų, Vėžionių, Bagdonių, Jutkonių, Virbališkių kaimuose, Alizavos seniūnijos Palėvenėlės kaime;
- Numatyti Savivaldybei ir valstybei svarbių objektų išdėstymą;
- Numatyti urbanistinių struktūrų formavimo ir (ar) pertvarkymo principus;
- Numatyti teritorijas, kuriose architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingi objektai būtų planuojami ar projektuojami rengiant Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytus architektūrinius konkursus;
- Optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
- Nustatyti savivaldybės ir jos urbanistinių centrų (socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus;
- Nustatyti prioritetinės ir neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas ir tipus vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 5 straipsnio nuostatomis;
- Nurodyti prioritetinę savivaldybės infrastruktūrą, kuri nepatenka į nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas, ir teritorijas, kurių vystymui ši infrastruktūra skirta;
- Įvertinti esamą civilinės aviacijos infrastruktūrą ir numatyti jos plėtros kryptis;
- Atnaujinti ir integruoti Kupiškio rajono savivaldybės degalinių išdėstymo schemos sprendinius, atsižvelgiant į alternatyviomis

	energijos rūšimis varomų transporto priemonių parko plėtrą; ▪ Numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, optimalią kraštovaizdžio struktūrą; ▪ Nustatyti 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių ir atsinaujinančių išteklių energetikos objektų (išskyrus saulės šviesos energijos elektrines ir kitus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytus atvejus) išdėstymo reikalavimus; ▪ Nustatyti saulės šviesos energijos elektrinių įrengimo reikalavimus, prioritetą teikiant apleistai, mažo našumo žemės ūkio paskirties žemei; ▪ Nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis; ▪ Nustatyti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, vertingą kraštovaizdį reprezentuojančias apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą; ▪ Numatyti miško įveisimo ir naudojimo reikalavimus, miškų pritaikymą visuomenės poreikiams, esamų ir siūlomų apželdinti mišku teritorijų išdėstymą, miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reikalavimus; ▪ Detalizuoti Lietuvos Respublikos bendrojo plano ir kitų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius; ▪ Patikslinti valstybės dalies bendrajame plane numatomų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius.
Plano keitimo etapai	Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.
Kita informacija	Planuojamas laikotarpis – ne trumpesnis nei 10 metų. Bendrojo plano sprendiniai galioja neterminuotai arba tol kol bus parengtas ir patvirtintas jį keičiantis to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentas. Parengiama Bendrojo plano koncepcija. Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas neatliekamas. Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūros. Atviras konkursas geriausiai urbanistinei idėjai atrinkti neorganizuojamas.
Plano keitimas atliekamas vadovaujantis:	▪ Kupiškio savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. ADV-368. „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“;

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2022-05-30 teritorijų planavimo sąlygos REG226321;
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2022-05-23 teritorijų planavimo sąlygos REG225249;
- Kultūros paveldo departamento 2022-05-24 teritorijų planavimo sąlygos REG225401;
- Biržų regioninio parko direkcijos 2022-05-19 teritorijų planavimo sąlygos REG224728;
- Aplinkos apsaugos agentūros 2022-05-18 teritorijų planavimo sąlygos REG224654;
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2022-05-24 teritorijų planavimo sąlygos REG225435;
- Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2022-05-25 teritorijų planavimo sąlygos REG225622;
- Lietuvos kariuomenės 2022-05-23 teritorijų planavimo sąlygos REG225165;
- Viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros 2022-05-27 teritorijų planavimo sąlygos REG226049;
- Akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ 2022-05-23 teritorijų planavimo sąlygos REG225350;
- Telia Lietuva, AB 2022-05-23 teritorijų planavimo sąlygos REG225336;
- AB „Panevėžio energija“ 2022-05-20 teritorijų planavimo sąlygos REG224953;
- Viešosios įstaigos „Plačiajuostis internetas“ 2022-05-18 teritorijų planavimo sąlygos REG224479;
- LITGRID AB 2022-05-24 teritorijų planavimo sąlygos REG225448;
- AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2022-05-16 teritorijų planavimo sąlygos REG224164;
- AB „Amber Grid“ 2022-05-26 teritorijų planavimo sąlygos REG225715;
- Panevėžio rajono savivaldybės administracijos 2022-05-31 teritorijų planavimo sąlygos REG226697;
- Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 2022-05-23 teritorijų planavimo sąlygos REG225310;
- Kupiškio rajono savivaldybės administracijos 2022-05-25 teritorijų planavimo sąlygos REG224582;
- Anykščių rajono savivaldybės administracijos 2022-05-26 teritorijų planavimo sąlygos REG225874;
- UAB „Kupiškio vandenys“ 2022-06-08 teritorijų planavimo sąlygos REG228066;
- Biržų rajono savivaldybės administracijos 2022-06-13 teritorijų planavimo sąlygos REG228659;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022-06-13 teritorijų planavimo sąlygos REG228647;

Teritorijų planavimo sąlygų neišdavė:	▪ Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2022-07-27 teritorijų planavimo sąlygos REG234968; ▪ Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijos 2022-10-10 teritorijų planavimo sąlygos REG245078. ▪ Lietuvos transporto saugos administracija.

Bendrosios Kupiškio savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių taikymo nuostatos

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai formuojami ne trumpesniam nei dešimčiai metų, tačiau jie galioja neterminuotai, jei teisės aktai nenustato kitaip. Savivaldybės lygmens bendrasis planas gali būti keičiamas, koreguojamas pagal poreikį Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai yra parengti M 1:50 000. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai (t.y. funkcinės zonos) gali būti tikslinami rengiant detalesnio mastelio teritorijų planavimo dokumentus. Tikslinant sprendinius bei funkcinių zonų ribas, turi būti atsižvelgta į natūralias (gamtines) ir technines ribas (administracines ribas, gatves, kelius ir jų koridorius, inžinerinės infrastruktūros tinklus, objektus, SAZ ir pan.), vadovaujamasi naujausiais duomenimis (Miškų kadastro, Kultūros vertybių registru, Saugomų teritorijų valstybės kadastru, Žemės gelmių registro ir pan.). Detalizuojant Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius taip pat rengiami specialiojo teritorijų planavimo dokumentai (t.y. kaimo plėtros žemėtvarkos projektai).

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai galioja teritorijoms, kurioms nėra parengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai, patvirtinti iki Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo ar iki šio bendrojo plano keitimo įsigaliojimo pradėti rengti bei patvirtinti vėliau. Keičiant ar koreguojant minėtus dokumentus, taikomi šio Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai.

Iki bendrojo plano keitimo įsigaliojimo datos pradėti rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali būti užbaigti rengti ir teikiami tvirtinti pagal iki tos datos išduotas planavimo sąlygas, galiojusius bendrojo plano sprendinius.

Tuo atveju, jei įsigaliojus šio bendrojo plano keitimo sprendiniams nėra poreikio rengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų (t.y. urbanizuojamų teritorijų atveju, urbanizuojama teritorija laikoma susiformavusi, kai ji yra užstatyta su suformuota viešųjų erdvių sistema (yra atskirieji želdynai, galimai jungiami į vientisą sistemą, aikštės ar kitokio pobūdžio bendro naudojimo erdvės); išvystytas, nuosekliai besijungiantis kvartalinių gatvių tinklas, koridoriai pėsčiųjų ryšiams; išvystyta inžinerinė ir socialinė infrastruktūra), žemės sklypo paskirtis ir naudojimo būdas/būdai žemės sklypui nustatomi pagal funkcinę zoną į kurią patenka reikalavimus, o tais atvejais, kai žemės sklypas patenka į dvi ar daugiau funkcinių zonų – pasirinktinai pagal vienos iš funkcinių zonų (į kurią patenka žemės sklypo dalis) reikalavimus.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai netaikomi suprojektuotiems statiniams, kuriems iki Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo buvo

išduoti statybą leidžiantys dokumentai, ar išduoti specialieji architektūriniai reikalavimai. Minėtu atveju statinių projektai gali būti baigiami rengti pagal buvusias iki Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įsigaliojimo sąlygas.

Esamų kapinių plėtra ir naujų steigimas, esant poreikiui, gali būti numatomas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais bei kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais. Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės saugomos vadovaujantis ES gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyva (92/43/EEC), kitais minėtas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais.

Esamų kapinių plėtra ir naujų steigimas, esant poreikiui, gali būti numatomas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Teritorijos, esančios gamtiniame karkase, vystomos atsižvelgiant į Gamtinio karkaso nuostatų ir Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių gamtinio karkaso apsaugą, reikalavimus.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos, kultūros paveldo vietovės, jų apsaugos zonos tvarkomos ir veikla juose plėtojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, kitais su kultūros paveldo objektais susijusiais teisės aktais ir dokumentais.

Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos ir tikslinamos teisės aktų nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinama.

Šio bendrojo plano keitimo sprendiniuose apsaugos zonos, sanitarinės apsaugos zonos nenustatomos (tik vaizduojamos esamos).

Pagal poreikį savivaldybė gali numatyti teritorijų rezervavimą visuomenės poreikiams rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, numatant rezervuojamų teritorijų ribas bei apimtis, vykdant teisės aktuose numatytas procedūras.

Miškas atkuriamas ir įveisiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu ir Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 ,,Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų patvirtinimo", parengus šiuose nuostatuose nurodytus projektus. Miškas privačioje ne miško žemėje veisiamas vadovaujantis Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 3D-130/D1-144 ,,Dėl Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašo patvirtinimo". Valstybinėje žemėje miškas įveisiamas vadovaujantis žemės reformos žemėtvarkos projektuose suprojektuotais sklypais miškui veisti.

Sodybos atkūrimo Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai nereglamentuoja, atkūrimas gali būti vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų numatyta tvarka.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose dėl atliekamo plano mastelio bei dėl to, kad savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir juos palydinčiuose kituose

dokumentuose šiai dienai neišskirtas poreikis objektams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka turi būti organizuojami architektūriniai konkursai, yra neįvardinami konkretūs objektai. Tačiau, įgyvendinant Architektūros įstatymo 13 str. nuostatas, teikiami principai dėl objektų, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka turi būti organizuojami architektūriniai konkursai:

- naujai statomiems ypatingiems kultūros ir religinės paskirties pastatams, kurių naudojimui reikalinga kitos paskirties žemė, visuomeninės paskirties teritorijos žemės naudojimo būdas. Minėtų pastatų architektūriniuose konkursuose taip pat turi būti išnagrinėtas objekto gretimybėje esantis urbanistinės, gamtinės aplinkos kontekstas.
- kiti objektai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka organizuojami architektūriniai konkursai, gali būti identifikuojami žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose ar Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos turi būti taikomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (taip pat vėlesniais pakeitimais).

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai gali būti įgyvendinami tiek, kiek nepažeidžiami Lietuvos Respublikos teisės aktai.

Tuo atveju, kai šio bendrojo plano sprendiniuose neaptariamos tam tikros veiklos, turinčios teritorinę išraišką, jos savivaldybės teritorijoje gali būti vykdomos teisės aktų numatyta tvarka.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas parengtas vadovaujantis šiais specialiaisiais planais ir aukštesnio lygmens (pagal teritoriją ir/ar tvirtinančią instituciją) teritorijų planavimo dokumentais:

Bendrieji planai:

- *Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (2030)* (TPD registracijos Nr.T00087007), 2021-11-19).

Specialieji planai:

- *Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas*, T00077225, 2015-10-26, (tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) (TPD registracijos Nr. T00087007, 2021-11-19) sudėtine dalimi);
- *Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas*, (T00053907 (100002000240)), 2009-03-17;
- *Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas*, (T00053906 (100002000239)), 2009-03-17;
- *Panevėžio apskrities miškų tvarkymo schema*, (T00087143), 2021-12-21;
- *Panevėžio apskrities nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema*, (T00054264 (100002000289), 2009-06-03;
- *Kupiškio rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema*, (T00054268 (100002000293)), 2009-06-03;
- *Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnio su gyvenviete (U. K. Kultūros vertybių registre 23819, buvęs kodas A525KP), Kupiškio r. sav. Kupiškio m., nekilnojamojo kultūros paveldo specialusis planas,* (T00001134), 2014-02-25;
- *Šimonių girios biosferos poligono ribų planas*, (T00052865 (100002000111)), 2003-01-01;
- *Šimonių girios pušies valstybinio genetinio draustinio ribų planas*, (T00074468), 2014-12-30;

- *Žaliosios girios biosferos poligono ribų planas*, (T00052868 (100002000114));
- *Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribų planas*, (T00075464), 2015-04-03;
- *Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo planas*, (T00075785), 2015-05-06;
- *Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema*, patvirtinta Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2006-12-21 sprendimu Nr. TS-255, (T00035719), 2007-03-23;
- *Specialusis susisiekimo komunikacijų, reikalingų sunkiasvoriams ir didžiagabaričiams bei kitiems kroviniams vežti naujos atominės elektrinės statybai, planas*, (T00074907), 2015-02-06;
- *Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas*, (T00088596), 2023-01-03;
- *Kupiškio rajono turizmo ir rekreacijos specialusis planas*, (T00079579), 2016-12-20;
- *Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema*, (T00081914), 2018-05-16;
- *Inžinerinės infrastruktūros vystymo planas vėjo jėgainių parko statybai Kupiškio r. sav., Subačiaus sen. (Subačiaus, Lukonių k. v.), Noriūnų sen. (Byčių, Rudilių k. v.), Šimonių sen. (Šimonių k.v.)* (rengiamas, TPD Nr. S-VT-57-20-227).

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai suderinti tarpusavyje su šiais savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentais:

- *Kupiškio miesto bendrasis planas iki 2026 metų*, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 -02-14 sprendimu Nr. TS-19;
- *Kupiškio miesto bendrojo plano korektūra (išplėstinė programa)*, T00035208(000572000050), 20 02-06-24.

1. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO PAGRINDAS

Sprendiniai konkretizuojami vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija, kuriai pritarta Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2023 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. TS-223 „Dėl pritarimo Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai“.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos sprendiniais buvo vykdomas galiojančio bendrojo plano sprendinių tęstinumas, juos aktualizuojant pagal per laiką pasikeitusias realijas - taip pat sprendiniais siekiama įveiklinti Kupiškio marių kuriamą potencialą, padėtį regioninių centrų atžvilgiu (regioninio plėtojamo tipo urbanistinio centro – Panevėžio miesto ir regioninio papildomojo tipo urbanistinio centro – Rokiškio miesto) bei LRBP numatomą partnerystę, teikiant regioninio lygmens paslaugas. Įvertinus tai, Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje pateiktos vystymo kryptys numatančios:

- santykinai intensyviau urbanizuojamą arealą greta Kupiškio miesto, kuriant urbanistinę aglomeraciją, apimant Aukštupėnų, Paketurių, Byčių, Smilgių ir Pyragių gyvenamąsias vietoves;
- sąlyginę plėtrą gyvenamosiose teritorijose, kuriose yra daugiau nei 100 gyventojų ir per pastarąjį dešimtmetį neįvyko stiprus gyventojų skaičiaus mažėjimas;
- Kupiškio marių prieigose formuojama rekreacinio potencialo gyvenamųjų vietovių teritorijų zona, kurioje galima neintensyvi teritorinė plėtra – prioritetą teikiant rekreacinio potencialo įveiklinimui, numatant objektus rekreacinei ir turizmo veiklai plėtoti.

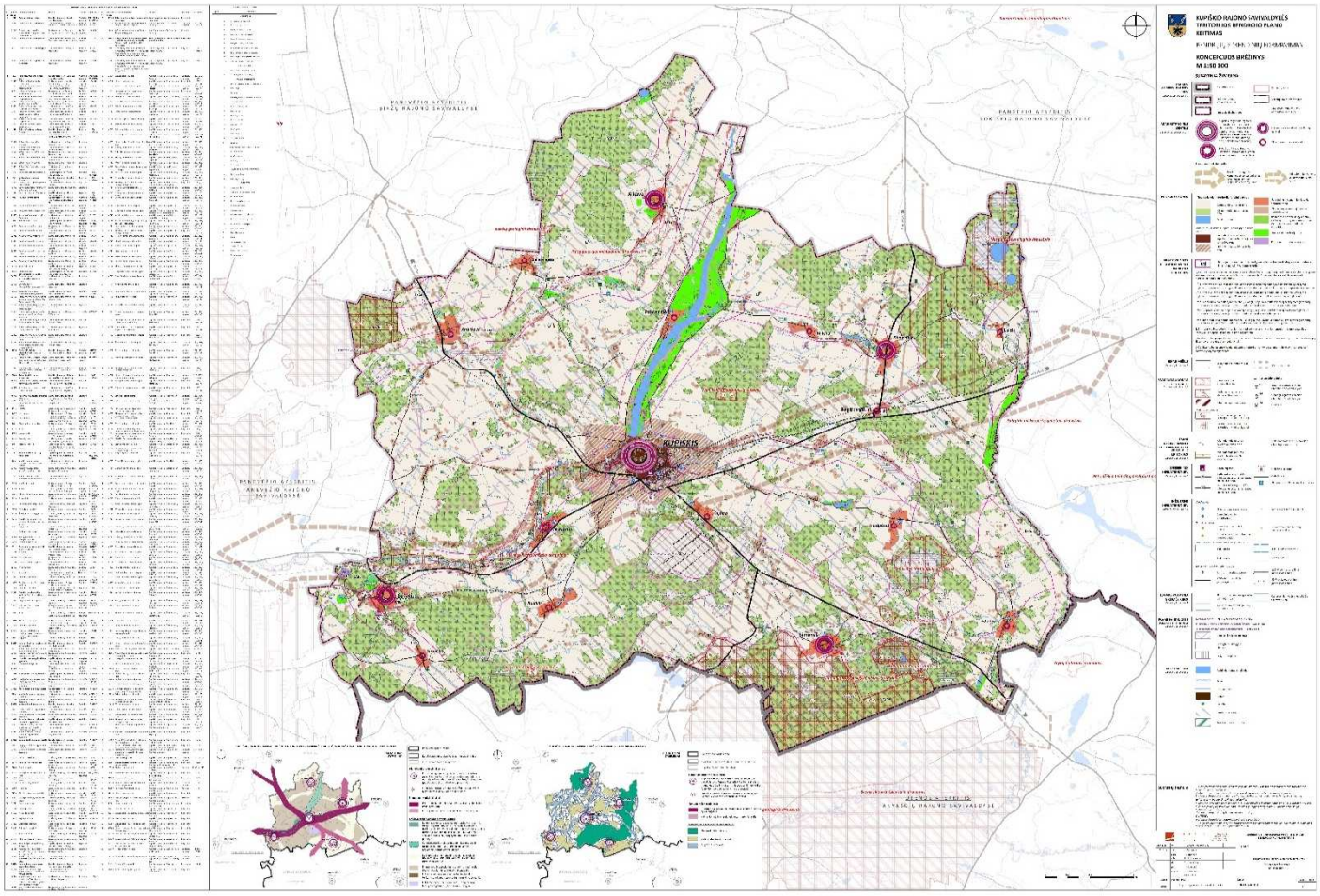
Konceptualiaisiais sprendiniais Kupiškio rajono savivaldybės urbanistinė struktūra optimizuojama prioritetą teikiant vieno pagrindinio urbanistinio centro – Kupiškio miesto ir keturių savivaldybės lygmeniu veikiančių urbanistinių centrų – Subačiaus, Alizavos, Skapiškio ir Šimonių - vystymui. Juose koncentruojama viešųjų paslaugų įvairovė. Akcentuojamas sinerginio ryšio tarp šių centrų kūrimas, kuris sudarytų palankias sąlygas savivaldybės lygmeniu veikiantiems urbanistiniams centrams atlikti atraminių gyvenamųjų vietovių sistemos funkciją. Taip pat akcentuojama Kupiškio marių prieigų rekreacinio potencialo įveiklinimo svarba, ko pasekoje, būtų sudarytos sąlygos bendram Kupiškio rajono ekonominio gyvybingumo augimui.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje patikslinamas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų pasiskirstymas pagal demografines tendencijas, veiklos mastus, socialinį ekonominį gyvybingumą, infrastruktūros išvystymo laipsnį. Sudaromos sąlygos kompaktiškoms gyvenamosioms vietovėms formuoti.

Konceptualiuosiuose sprendiniuose pažymima, kad, siekiant nuoseklios plėtros, yra svarbu skatinti ekonominį savivaldybės aktyvumą, išnaudoti savivaldybės potencialą paslaugų sektoriuje bei orientuotis į vidutinio verslo plėtrą didesnės pridėtinės vertės veiklose. Verslo skaitmenizavimas tiek paslaugų, tiek ir turizmo sektoriuose leistų pasiekti geresnį rezultatą. Prie ekonominės gerovės prisidėtų ir rekreacinio potencialo atskleidimas. Ypač rekomenduojama stiprinti Palėvenėlės bei Aukštupėnų, Vėžionių, Bagdonių, Jutkonių, Virbališkių kaip rekreacinių centrų vaidmenį.

Nekilnojamojo kultūros paveldo konceptualiuosiuose sprendiniuose, siekiant išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti jį ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis, nustatomos kultūros paveldo objektų saugojimo ir naudojimo gairės.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje perkeliami, detalizuojami ir, atsižvelgiant į planuojamos teritorijos urbanistinės raidos kryptis, tikslinami nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendiniai, numatantys atskirų Kupiškio rajono savivaldybės kraštovaizdžio teritorinių vienetų (arealų) tvarkymo gaires ir kraštovaizdžio struktūros gerinimo (optimizavimo) kryptis. Koreguojama, tikslinama ir, integruojant vietinės svarbos elementus, detalizuojama ankstesniame bendrajame plane suformuota gamtinio karkaso (teritorijos ekologinio kompensavimo) sistema. Tuo pačiu, atsižvelgiant į esamą gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą, numatomas gamtinio karkaso tvarkymo zonų išskyrimas, tuo pačiu sukuriant ir prielaidas paviršinio vandens ir oro kokybės gerėjimui.

1.1. pav. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos brėžinys

Numatoma ir toliau siekti galiojančiame bendrajame plane numatytų susisiekimo sprendinių įgyvendinimo. Peržiūrimi ir teikiami principiniai siūlymai viešojo transporto paslaugų sistemos efektyvinimui savivaldybėje, gyventojų mobilumo paslaugų ir produktų kūrimui, saugiam bevariklio transporto infrastruktūros plėtojimui.

Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginio plėtros plano prioritetais, yra siekiama pažangios ekonomikos ir efektyvios, piliečiams atviros savivaldos; išsilavinusios, socialiai atsakingos, sveikos ir saugios visuomenės bei žalesnės, išvystytos ir modernios infrastruktūros. Kiekvieną suformuluotą prioritetą išsamiai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai ir priemonės.

Bendrojo plano sprendiniai sudarys sąlygas Kupiškio savivaldybės strateginio plėtros plano 2020–2030 m. tikslų įgyvendinimui – *Investicijoms palankios ir rajono konkurencingumą didinančios verslo aplinkos kūrimui; Pažangaus žemės ūkio vystymo bei kaimo plėtros; Rajono turistinio patrauklumo didinimo; Vietos savivaldos stiprinimo; Nevyriausybinio sektoriaus įtraukties didinimo; Galimybių mokytis ir tobulėti visiems užtikrinimo; Kultūros paslaugų patrauklumo didinimo; Socialinės pagalbos didinimo ir socialinės atsakomybės stiprinimo; Gyventojų sveikatos išsaugojimo, stiprinimo bei fizinio aktyvumo plėtojimo; Viešojo saugumo didinimo rajone; Rajono pasiekiamumo gerinimo; Modernios inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros vystymo ir plėtros darnoje su gamtine aplinka; Švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos užtikrinimo; Gyvenamosios aplinkos gerinimo ir nuolatinės priežiūros.*

Kaip ir Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija, taip ir **sprendiniai, formuojami vadovaujantis darnios (tvarios) raidos kelio užtikrinimo principu - darnus vystymasis tenkina žmonijos reikmes dabar, neapribodamas ateities kartų galimybių tenkinti savąsias** (Jungtinių Tautų Organizacija, toliau - JTO, 1987). Jis remiasi trimis pamatinėmis dimensijomis – ekonomikos augimu, visuomenės gerove bei aplinkos kokybe, užtikrinant subalansuotą visų vystymą, neprioretizuojant nei vienos kitų dviejų sąskaita. 2015 m. JTO priėmė 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), kurie yra paremti penkiais principais: žmonės, planeta, gerovė (klestėjimas), taika ir partnerystė (angl. 5 P's: people, planet, prosperity, peace and partnership). DVT – ne tik plati vizija darnesnei pasaulio ir visų gyventojų ateičiai, bet tai ir konkreti uždaviniais ir rodikliais paremta sistema. Darnaus vystymosi tikslai siekia socio-ekonominės atskirties mažinimo, nevaldomos ir nedarnios plėtros ribojimo, taršos ir kito neigiamo urbanizuotų teritorijų poveikio aplinkai mažinimo. Darnus vystymasis gali būti užtikrintas tik tuomet, kai skirtingi prioritetai yra derinami tarpusavyje, jų siekiama sinergiškai, atsižvelgiant į sąveikas ir sąryšius tarpusavyje.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vystymui svarbiausi tvarų vystymą užtikrinantys veiksniai:

- Darni urbanizacija.
- Stiprūs miesto, priemiesčių ir kaimo vietovių ryšiai.
- Didėjanti gyventojų sveikata ir gerovė - oro taršos mažinimas - vystymas alternatyvių (mažiau taršių, skatinančių fizinį aktyvumą) transporto priemonių, saugumo didinimas, užtikrinimas prieigų prie bendro naudojimo viešųjų erdvių, kas taip pat kelia gyventojų psichinės sveikatos lygį.
- Švietimo ir kultūros kokybės kėlimas.
- Saugaus geriamo vandens, sanitarinių paslaugų (nuotekų valymo ir kanalizacijos) kokybės užtikrinimas, lietaus vandens nutekėjimo ir kietųjų atliekų tvarkymas yra planuojami ir valdomi integruotu būdu.
- Sudarant sąlygas atsinaujinančių išteklių energetikos (individualiam) vartojimui ir gamybai, yra mažinamas neigiamas poveikis aplinkai, įskaitant neigiamą klimato kaitos poveikį. Tvarus energijos išteklių valdymas reiškia, kad energijos, medžiagų ir vandens naudojimas yra mažinamas, o ištekliai naudojami ir veiksmingai iš naujo panaudojami jų natūraliame cikle. Turi būti teikiamas prioritetas atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimui.
- Aukštas gyventojų užimtumas, nes tai turi tiesioginę įtaką gyvenimo gerovei bei sukuria socialinį saugumą ir didina visuomenės sanglaudą.
- Klimato kaitos švelninimui skirtų priemonių įgyvendinimas leistų padidinti ir miestų bei gyvenviečių atsparumą neigiamam klimato kaitos poveikiui. Turėtų būti siekiama sumažinti neigiamą klimato poveikį ir palaipsniui atsisakyti ŠESD išmetimo.
- Darnių ir efektyvių atliekų tvarkymo sistemų diegimas.
- Nekontroliuojama urbanizacijos plėtra gali turėti neigiamos įtakos natūralioms ekosistemoms. Integruotas požiūris į urbanizaciją, saugant gamtinius išteklius, skatina investuoti į ekosistemų

atkūrimą, taip siekiant padidinti atsparumą gamtinėms nelaimėms, mažinti oro taršą ir kitą neigiamą poveikį aplinkai bei užtikrinti būtinų ekosisteminių paslaugų tiekimą.

2. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS SCENARIJAI, SOCIALINĖS, EKONOMINĖS VYSTYMO GALIMYBĖS

Paskutinį dešimtmetį demografinės tendencijos Kupiškio rajono savivaldybėje ženkliai nesiskyrė nuo bendrų demografinių tendencijų Lietuvoje – dėl natūralios gyventojų kaitos ir neigiamos migracijos vyko gyventojų skaičiaus mažėjimas. Per pastaruosius dešimt metų gyventojų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje sumažėjo 3439 gyventojais, t.y. -17,7 proc.

Lietuvos 2050 m. gyventojų prognozė parengta, atnaujinus 2015 m. EUROSTAT atliktą Lietuvos gyventojų prognozę, remiantis pagrindiniu EUROSTAT scenarijumi. Žvelgiant iš šiandienos perspektyvų, 2015 m. EUROSTAT atlikta prognozė pernelyg pesimistiškai vertino tarptautinės migracijos rodiklį Lietuvoje. Įvertinus gyventojų skaičiaus pokytį ir migracijos tendencijas, gimstamumo lygį, medianinį gyventojų amžių bei galimus didelio socioekonominio poveikio projektus (pavyzdžiui, naujas oro uostas, „Rail Baltica“ vėžė), kiekvienai iš savivaldybių buvo priskirta viena iš galimų demografijos situacijos 2050 m. perspektyvų: 1) augimas; 2) stabilizacija; 3) traukimasis. Kupiškio rajono savivaldybė buvo priskirta prie besitraukiančiųjų.

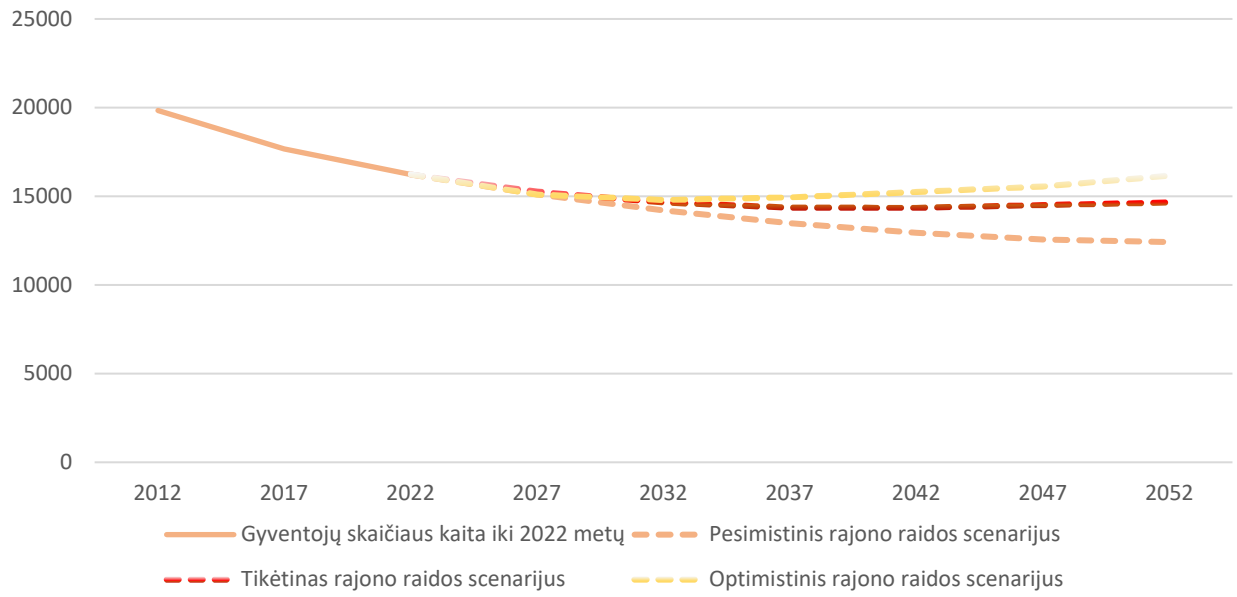
Vertinant demografinę, socialinę ir ekonominę Kupiškio rajono savivaldybės aplinką išskirtini trys raidos scenarijai: pesimistinis, tikėtinas ir optimistinis.
Pesimistinis savivaldybės raidos scenarijus grindžiamas pastarojo dešimtmečio gyventojų srautų tendencijomis. Kadangi natūrali gyventojų kaita dėl mažėjančio gimstamumo išlieka neigiama, o auganti tikėtina gyvenimo trukmė ir prastėjantys gimstamumo rodikliai gali bloginti demografinę savivaldybės struktūrą ateityje: senjorų dalis visame nuolatinių gyventojų skaičiuje nuosekliai auga. Todėl suminis demografinės kaitos rodmuo yra neigiamas, o savivaldybės ekonominė – socialinė plėtra atsiliktų nuo apskrities vystymosi tempų. Vertinant demografinę kaitą nuo 2007 metų kas 5-erius metus, galime identifikuoti nuosekliai mažėjantį gyventojų skaičiaus mažėjimą, vertinant šią tendenciją (nevertinant galimų Force Majeure veiksnių), numatoma vidutiniškai po 1 proc. kas 5-erius metus gyventojų skaičiaus mažėjimo lėtėjimas.

Tikėtino savivaldybės raidos scenarijaus pagrindas – atsižvelgiant į tai, jog Panevėžio apskrities centro, Panevėžio miesto kaip regiono ekonominio centro svarba dar labiau iškils, įgyvendinus tarptautinį Rail Baltica projektą, tai tikėtina lems geras raidos prognozes ir tiesiogiai teigiamai įtakos Kupiškio rajono savivaldybės demografinę, ekonominę raidą. Kupiškio rajono savivaldybės rekreacinis potencialas suteiktų papildomą ekonominį stimulą ir leistų plėtotis smulkiajam ir vidutiniam verslui.

Sąlyginai nedidelis atstumas iki apskrities centro sukuria platesnes nuotolinio ir „hibridinio“ darbo, kai darbuotojai galėtų dirbti tiek iš biuro, tiek iš namų galimybes. Be to, gyventojai keičia požiūrį į gyvenamąją vietą: patrauklesni tampa priemiesčiai, kaimo vietovės bei mažesni miestai. Savivaldybė gali tapti ypač patrauklia vieta gyventi vasaros laikotarpiu, leidžiant užtikrinti gerą darbo ir laisvalaikio balansą. Šie elementai užtikrintų nuosaikų savivaldybės augimą. Atsižvelgiant į išdėstytą, antrojo savivaldybės raidos scenarijaus atveju, yra taikomas kiek mažesnis demografinis smukimas, o 2040 metų neženklus augimas.

Optimistinis, į plėtrą orientuotas savivaldybės raidos scenarijus jungia du elementus: ekonominį aplinkos potencialo atskleidimą, rekreacinę plėtrą. Siekiant nuoseklios plėtros yra svarbu skatinti ekonominį rajono aktyvumą, išnaudoti savivaldybės potencialą turizmo paslaugų sektoriuje bei orientuotis į vidutinio verslo plėtrą didesnės pridėtinės vertės veiklose. Kupiškio rajono savivaldybės situacija Panevėžio miesto kaip apskrities centro atžvilgiu (įvertinant ir Rail Baltica potencialą), yra patogi ir sukuria prielaidas ekonominei raidai. Žvelgiant į demografines tendencijas nuo 2007 metų kas 5-erius metus, galime identifikuoti

nuosekliai mažėjantį gyventojų skaičiaus mažėjimą, darant prielaidą, kad įgyvendinus Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime suformuotus Kupiškio rajono savivaldybės vystymo sprendinius, tai sukurs geresnes socioekonomines, aplinkos kokybės sąlygas, kas sąlygos nuolatinių gyventojų Kupiškio mieste augimą. Vadovaujantis šiuo scenarijumi, Kupiškio rajono savivaldybėje numatomas gyventojų skaičiaus augimas nuo 2047 iki 2052 metų - 4 proc.

2.1. pav. Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė

Vadovaujantis Kupiškio rajono demografinės būklės tikėtinu scenarijumi, 2032 m. Kupiškio rajone gyvens beveik 14650 gyventojų ir, lyginant su 2022 m., gyventojų skaičius rajone sumažės 10 proc., t.y. 1580 gyventojais, lyginant su praeito dešimtmečio duomenimis – net 8 proc. dalimis mažiau.

Pagrindiniai ekonominiai, demografiniai ir socialiniai aspektai, kurie leistų savivaldybei užtikrinti augimo scenarijų:

- Viena iš svarbiausių savivaldybės plėtros sąlygų tiek vidutiniu raidos periodu, tiek ilgalaikėje perspektyvoje yra užtikrintas **gyventojų skaičiaus augimas (bent gyventojų skaičiaus mažėjimo stabdymas) ir palankios demografinės struktūros stiprinimas.** Todėl svarbu užtikrinti tinkamą į jaunų specialistų pritraukimo ir šeimos poreikius orientuotą socialinę infrastruktūrą: subalansuotą ir plėtrą atitinkantį vaikų darželių, kitų ugdymo ir švietimo, sveikatos įstaigų tinklą, orientaciją į geresnį gyvenimo kokybės, darbo ir poilsio balansą. Savivaldybėje sukurta technologinė infrastruktūros/ryšio bazė yra geros kokybės ir atitinka šiuolaikinio gyvenimo poreikius, todėl svarbu išlaikyti ir toliau plėtoti paslaugų gyventojams prieinamumą ir kokybę.
- Sąlyginai palanki geografinė Kupiškio rajono savivaldybės padėtis ir artumas plėtojamam regioninės svarbos centrui – Panevėžio miestui – vienam svarbiausių Lietuvos ekonominių centrų – sudaro sąlygas išnaudoti „hibridinio“ darbo, kuris yra ypač populiarus tarp jaunesnių gyventojų, dirbančiųjų paslaugų sferoje ir versle, privalumus. Net lėtėjant visos Lietuvos augimo tempams, sudarant sąlygas kokybiškam gyvenimo būdui atraktyviose vietovėse bei pritraukiant jaunas šeimas, užsiimančias įvairiomis ūkininkavimo formomis, gyventi derlingose, o tuo pačiu gražiose apylinkėse, užtikrinant visas reikalingas socialines paslaugas, būtų galimybė išlaikyti atsparumą dėl didesnių Europos investicijų ir plėtros potencialo. Siekiant užtikrinti ekonominę sinergiją, būtina investuoti ir į **rekreacinio savivaldybės potencialo stiprinimą**. Rekreacinė infrastruktūra suteiktų

papildomą ekonominį stimulą smulkiajam ir vidutiniam verslui vystytis, gerintų demografines tendencijas ir bendrą Kupiškio rajono savivaldybės patrauklumą.

- Taip pat sėkmingi, į ateities ekonominę, demografinę ir socialinę plėtrą nukreipti **infrastruktūros sprendimai turi būtų pažangūs ir orientuoti į saugumą, ekologiją, ekonomiškumą ir komfortą:** sportui ir aktyviam laisvalaikiui skirti takai, patogus privažiavimas, greito įkrovimo elektromobilių stotelės, žalia energija gyventojams ir įmonėms.

3. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS

Urbanistinė sistema – tai gyvenamųjų vietovių tinklas, kuris paremtas skirtingų sąveikų (funkciniais) ryšiais, veikiančių įvairiais lygmenimis. Urbanistinė sistema išreiškiama per urbanistinio karkaso struktūrą, kuri atitinkamai yra suformuota šalies lygmenyje bei įtvirtinta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (toliau - LRBP). Kituose žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose urbanistinis karkasas yra detalizuojamas, išlaikant vystymosi kryptis, numatytas šalies bendrajame plane.

Formuojant urbanistinę struktūrą orientuojamasi į jos optimizavimą. Kadangi urbanistinės struktūros elementai – urbanistiniai centrai yra gyvenamosios vietovės, koncentruojančios darbo vietas, paslaugas ir kitas aptarnavimo funkcijas, jų gyvybingumas ir efektyvumas neatsiejamas ir nuo juose taikomų paslaugų teikimo principų. Tikslinga formuoti kompaktiškas urbanizuotas struktūras, taip sudarant sąlygas mažesnėms infrastruktūros investicijoms ir priežiūros sąnaudoms, perskirstant finansus į viešųjų paslaugų kokybės ir efektyvumo parametrus, ko pasekmėje dėl aukštesnio lygio paslaugų, gerėja ir gyvenimo kokybė. Atitinkamai gera gyvenimo kokybė yra vienas iš veiksnių išlaikyti, pritraukti aukštesnės kvalifikacijos darbo jėgą, kuri gali generuoti didesnį darbo našumą, gyvybingumą, naujoves ir kūrybiškumą. Viešųjų paslaugų koncentravimas urbanistiniuose centruose nėra vienpusiškas, laikomasi nuostatos, kad viešosios paslaugos turi būti tiek pasiekiamos, tiek prieinamos visiems Kupiškio rajono savivaldybės gyventojams. Dėl to, formuojant urbanistinių centrų struktūrą, buvo įvertinti šie veiksniai:

- urbanistinių centrų pasiekiamumo galimybės Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje;
- galimas intensyvesnių funkcinių ryšių išvystymas.

Įvertinus urbanistinės struktūros optimizavimo aspektus (taip pat savivaldybės demografinius pokyčius ir tendencijas) numatoma, kad Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje urbanistinę struktūrą sudaro šie urbanistiniai centrai:

- *Regioniniu lygmeniu veikiantys urbanistiniai centrai*: **Kupiškis** – pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatytas lokalinis urbanistinis centras, B kategorijos (papildomojo tipo, pakankamo potencialo). Numatomas tokio tipo urbanistinio centro vystymas stiprinant funkcinius ryšius su to paties ir aukštesnio lygmens urbanistiniais centrais pagrindu, pagal turimą potencialą.

Kupiškio miestas – rajono centras – atlieka svarbų vaidmenį savivaldybėje, užtikrina centrines savivaldybės funkcijas, gyventojų gyvenimo kokybei reikalingų viešųjų paslaugų teikimą, palaiko regiono gyvybingumą. Kupiškio miestas pasižymi santykinai (lyginant su kitomis Kupiškio rajono savivaldybės gyvenamosiomis vietovėmis) geresnėmis ekonominio ir inovacijų plėtojimo galimybėmis. Ekonominis augimas vienas iš veiksnių, sudarantis sąlygas urbanistiniuose centruose vystyti aukštesnės kokybės viešųjų paslaugų įvairovę.

- *Rajoniniu lygmeniu veikiantys urbanistiniai centrai* – **Subačius**, **Alizava, Šimonys, Skapiškis** kur užtikrinamos būtinojo poreikio viešosios paslaugos bei, pagal poreikį ir galimybes, plėtojamos kitos viešosios paslaugos Kupiškio rajono savivaldybės gyventojams. Gyvenamosios vietovės, kurios yra nutolusios daugiau kaip 20 min. nuo rajono centro, turi potencialo vystytis kaip Kupiškio rajono savivaldybės specializuoti lokaliniai urbanistiniai centrai: Subačius – pramonės, logistikos centras, įveiklinant geležinkelio potencialą bei patogią lokaciją pusiaukelėje tarp Kupiškio m., kaip rajono centro ir Panevėžio m., kaip apskrities centro; Šimonys – rekreacinio potencialo (atsižvelgiant į jo įtakoje esančių gyvenamųjų vietovių potencialą) urbanistinis centras; Alizava ir Skapiškis – vystomi kaip labiausiai nutolę, būtinojo poreikio viešąsias paslaugas teikiantys urbanistiniai centrai.

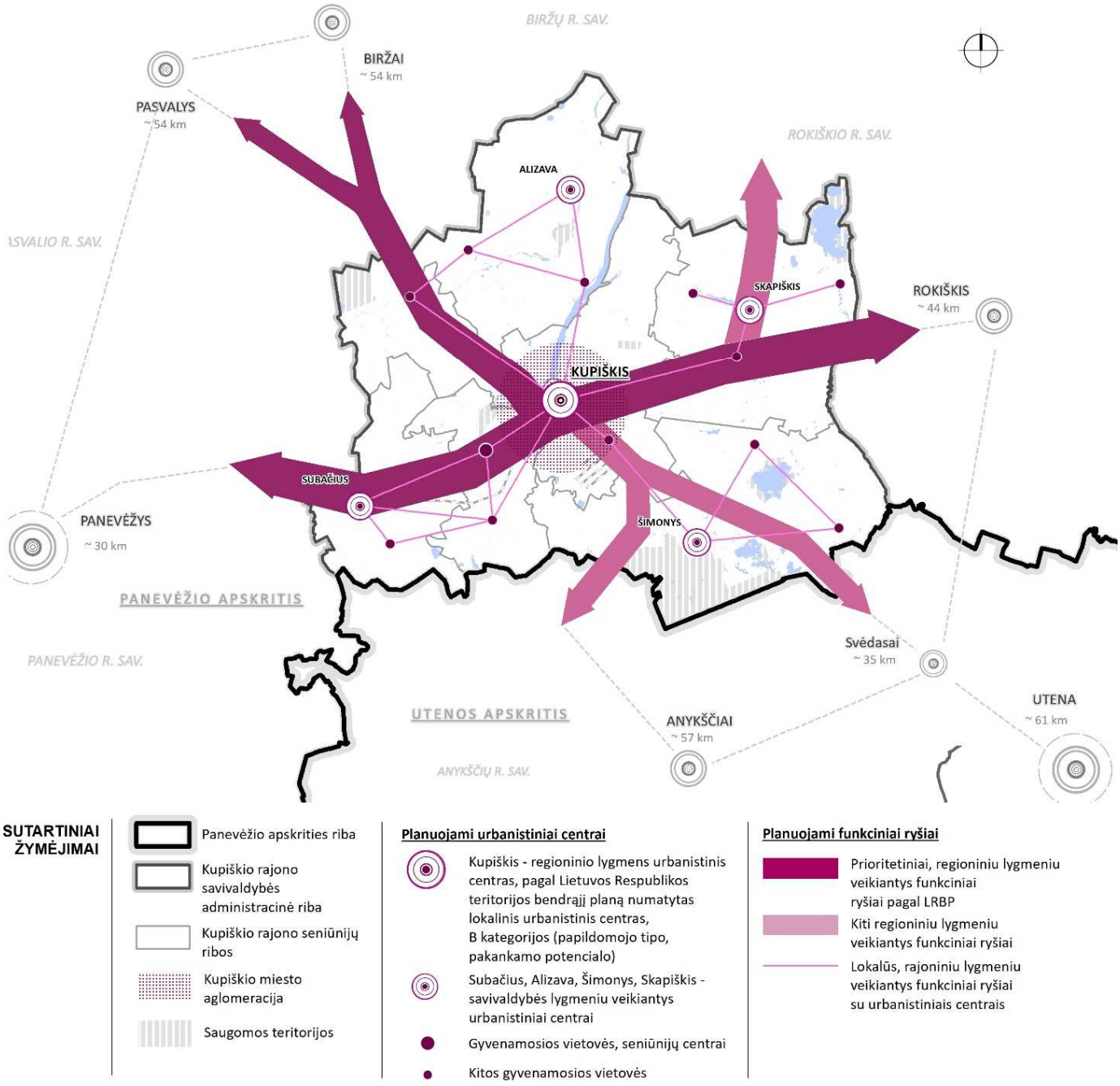
Formuojant paslaugų įvairovę, svarbu įvertinti urbanistinių centrų ir jų apylinkių gyventojų amžiaus sudėtį, atitinkamus poreikius, teikti mobilias paslaugas. Ypač svarbu užtikrinti gerą susisiekimą su Kupiškio rajono savivaldybėje esančiomis kitomis gyvenamosiomis vietovėmis – seniūnijų centrais, kuriuose telkiamos santykinai reto naudojimo paslaugos, taip pat gerinti fizinius ryšius tarp rajoniniu lygmeniu veikiančių urbanistinių centrų – Subačiaus, Alizavos, Šimonių, Skapiškio.

Gyvybingai urbanistinei struktūrai palaikyti labai svarbu sudaryti sąlygas funkciniams ryšiams plėtoti tarp įvairaus lygmens urbanistinių centrų. Funkciniai ryšiai suprantami kaip susisiekimo, ekonominių ir laisvos darbo jėgos judėjimo, viešųjų paslaugų sistemos, kultūros sklaidos ir kito pobūdžio ryšių visuma. Funkciniai ryšiai sudaro tinklą, kurio tvarus vystymas lemia palankias sąlygas socialinei, ekonominei ir ekologinei gerovei bei aukštos žmonių gyvenimo kokybės formavimui. Nors ne visi funkciniai ryšiai išreiškiami teritoriškai, sutartinai jie žymimi susisiekimo koridorių pagrindu. Įvardinant funkcinius ryšius, minimi artimiausi urbanistiniai centrai (nusakant tai, kas yra už Kupiškio rajono savivaldybės ribų). Tačiau suprantama, kad kuo aukštesnio lygmens funkcinis ryšys yra, tuo jis apima daugiau įvairesnių sąveikų ir kitų urbanistinių centrų poreikių.

Numatomi šie, Kupiškio rajono savivaldybei reikšmingi, funkciniai ryšiai:

- *Veikiantys regioniniame lygmenyje*:
    - *prioritetiniai*, nustatyti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais. Kupiškio miestui, kaip ir kitiems urbanistiniams centrams, kurie pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius patenka į numatytą Vidurio Lietuvos partneryščių grupę (apimanti Panevėžį (regioninį plėtojamo tipo centrą), Rokiškį (regioninį palaikomojo tipo centrą), Biržus (regioninį papildomojo tipo centrą) ir jų įtakos zonas), taikoma: urbanistinei struktūrai ir jos elementams palaikyti ir stiprinti, gyvenamųjų vietovių gyvybingumui užtikrinti, naudoti turimus vyraujančius išteklius, taikyti numatytus plėtros prioritetus bei visus galimus partneryščių modelius, rengi bendras strategines plėtros vizijas – išnaudoti bendras stipriąsias puses ir atskleisti galimus papildomus pranašumus, kurie sąveikaudami suteikia papildomą vertę, kurios, veikiant atskirai, negalima būtų pasiekti. Šioje grupėje intensyviausi jų:
        - Panevėžys – Kupiškis - Rokiškis;
        - Kupiškis - Pasvalys;
        - Biržai - Kupiškis;
    - *kiti*:
        - Kupiškis – Svėdasai - Utena;
        - Biržai – Kupiškis - Anykščiai;
        - Kupiškis – Skapiškis – Pandėlys.

- *Veikiantys savivaldybės lygmenyje*:
    - Lokalūs, rajoniniu lygmeniu funkciniai ryšiai tarp Kupiškio rajono savivaldybės urbanistinių centrų (Kupiškio m., Subačiaus m., Alizavos, Skapiškio ir Šimonių mstl.) ir jų įtakoje esančių gyvenamųjų vietovių. Tai spinduliniai funkciniai ryšiai, kurie didžiąja dalimi veikia dėl ekonominių veiksnių ir paslaugų (taip pat viešųjų). Formuojant šiuos ryšius, remiamasi urbanistinių centrų pasiekiamumo (10 – 15 min. automobiliu, prilyginant apie 30 min. viešuoju transportu) parametru.

3.1 pav. Kupiškio rajono savivaldybės urbanistinė struktūra

4. FUNKCINIS ZONAVIMAS

4.1. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos funkcinis zonavimas

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime numatomas funkcinis zonavimas, apibrėžtas šiuo metu galiojančiose Teritorijų planavimo normose. Šiose normose numatoma, kad rengiant savivaldybės lygmens bendruosius planus, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje:

- išskiriamos *neurbanizuojamos teritorijos*, kurioms priskirtinos miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos;
- išskiriamos *urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos*, apimančios kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose;
- nurodomos *urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros kryptys*.

Taip pat Teritorijų planavimo normose išskirta, kad teritorijų planavimo dokumentuose gali būti nustatytos ir kitos, specifinės funkcinės zonos, reglamentuojant galimas veiklas jose ir tai yra taikoma Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose.

Funkcinės zonos, priklausomai nuo individualaus atvejo, formuotos pagal šias ribas:

- natūralias ribas – miško ribas, vandens telkinio kranto linijas;
- technines ribas – saugomų teritorijų ribas, gamtinio karkaso ribas, kelius, geležinkelius, inžinerinės infrastruktūros objektus (elektros tinklai, dujotiekis ir pan.), esamo užstatymo ribas, apsaugos zonų ribas, skirtingo žemės naudojimo ribas, administracines kaimų, miestelių, miestų ribas.

Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos formuotos atsižvelgiant į:

- Gyventojų skaičiaus pokytį - pastaraisiais metais Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje vidutiniškai mažėjo gyventojų apie 2,4 proc. ir 2024 metų pradžioje sudarė 15 642 gyv. (OSP duomenys). Dėl šio aspekto naujų urbanizuojamų teritorijų formuoti nereikėtų.
- Kupiškio savivaldybės vystymosi galimybės: Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos Vakarinėje pusėje dominuoja santykinai našios žemės; Kupiškio rajono savivaldybė ribojasi su Panevėžio savivaldybe, kurioje gyventojų skaičius pastaraisiais metais augo; Panevėžys pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius išskirtas regioninio lygmens urbanistiniu centru, kuris taip pat vystomas kaip svarbus logistikos mazgas prie Via Baltica ir planuojamos Rail Baltica trasos. Gyvybingas regioninis centras Panevėžys (vykdomos veiklos, naujų veiklų potencialas dėl susisiekimo infrastruktūros) taip pat teigiamai veiks ir Kupiškio rajono savivaldybę, jos urbanistinę plėtrą. Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento teikiamais duomenimis per pastaruosius penkerius metus įregistruotų ūkio subjektų metų pradžioje skaičius padidėjo 19,2 proc. (2019 – 315 vnt., 2024 – 390 vnt.), taip pat didėjo ir rodiklis - darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse metų pradžioje (vnt.) – per pastaruosius porą metų darbuotojų skaičius didėjo apie 5,6 proc. (132). Tęsiantis tokioms tendencijoms ateinantį dešimtmetį bei įvertinant aukščiau įvardintus rajono potencialus, tikėtina kad verslas pasiūlys iki 660 darbo vietų, į kurias pritrauks ir ne tik vietos gyventojus, bet ir atvykstančius specialistus kartu su šeimomis.
- Galimus gyventojų būsto gerėjimo parametrus: Įvertinus, kad per ateinantį dešimtmetį verslas pasiūlys apie 660 darbo vietų, kurių dalį užims nauji gyventojai (preliminariai skaičiuojama apie 50 proc.), kad 2023 m. vidutinis namų ūkio dydis Lietuvoje buvo 1,85 asmens (OSP duomenys), bei

daromą prielaidą, kad dominuotų individualaus gyvenamojo namo tipo būstas, vidutiniškai 15 a žemės sklype, per ateinantį dešimtmetį gyvenamajai statybai reikėtų apie 50 ha, o kartu su socialine ir inžinerine infrastruktūra skiriant jai apie 30% nuo minėto poreikio - apie 65 ha. Sunku nuspėti tiksliai kiek konkrečiai urbanizuojamų teritorijų reikės verslo vystymui bei kitoms (ne gyvenamosioms) funkcijoms atlikti. Preliminariai skaičiuojama, kad verslui vystyti bus reikalinga antra tiek kiek gyvenamajai aplinkai ir bendras urbanizuojamų teritorijų poreikis bus apie 130 ha. Planuojama, kad šis poreikis bus realizuotas dalimi įsisavinant vidinius urbanizuotų teritorijų rezervus, dalis – vykdant naują plėtrą. Rekomenduojama, kad nauja plėtra sudarytų iki 20% viso plėtros poreikio. Likusį poreikį rekomenduojama tenkinti efektyviau naudojant kitus teritorijų vystymo režimus: modernizavimą, konversiją. Pažymėtina, kad urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų plotų, kuriuose gali vykti gyvenamoji plėtra yra numatyta kiek daugiau, tikslu – sudaryti sąlygas santykinai didesnei nekilnojamojo turto pasiūlai (tikėtina, kad numačius mažą urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų dalį pakiltų į pastarąsias teritorijas patenkančių žemės sklypų kainos, kas būtų kliūtis investuotojams, atitinkamai mažintų savivaldybės gerėjimo perspektyvas įvairiose srityse). Tačiau, pasirenkant teritorijas plėtrai, jos turi būti vystomos kompleksiškai, formuojant jas kompaktiškomis, vertinant susiklosčiusias urbanizuotų teritorijų planines ir erdvines struktūras.

Kadangi nėra tiesioginių duomenų, kurie nurodytų esamų urbanizuotų teritorijų plotus ir kurie koreliuotų su žemės sklypų informacija (t.y. GRPK duomenyse pateikiami urbanizuoti plotai nėra nustatomi vertinant objektų žemės sklypus), nustatomos orientacinės esamos urbanizuotos teritorijos vertinant kitus duomenis bei darant prielaidas. Vadovaujantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos VĮ Žemės ūkio duomenų centro ataskaitos Lietuvos Respublikos žemės fondas, 2024 m. sausio 1 d. duomenimis Kupiškio rajono savivaldybėje yra suformuoti 5809 kitos paskirties žemės sklypai, kurie užima 4531 ha. Vertinant Teritorijų planavimo normose pateikiamas nuostatas laikomasi, kad kitos paskirties žemė didžiąja dalimi yra priskiriama urbanizuotoms teritorijoms. Teritorijų planavimo normose nurodyta, kad urbanizuotos teritorijos yra ne tik pastatais užstatytos teritorijos, bet ir teritorijos inžinerinių komunikacijų koridorių, bendrai naudoti pritaikyti želdynai, viešosios erdvės ir valstybiniai miškais miestuose. Taip pat pažymėtina, kad nagrinėjant žemės sklypų duomenis matyti, kad ne visoms urbanizuotoms teritorijoms yra suformuoti žemės sklypai, kad gyvenvietėse, ypač mažesnėse užstatytose teritorijose yra žemės ūkio paskirties sklypų su sodybomis, kurios kartu su kitu užstatymu formuoja urbanizuotas teritorijas. Preliminariai laikytina, kad esamos urbanizuotos teritorijos gali siekti iki 17,5 tūks. ha (įvertinant sklypus, kuriuose yra užstatymas).

Kadangi galiojančio Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano apimtyje tiksliai nėra nurodomas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų balansas, vertinant urbanizuotas ir urbanizuojamas teritorijas (esamas užstatytas teritorijas ir prioritetines plėtros centrų teritorijas) - bendrojo plano sprendiniuose šiose zonose buvo sudarytos sąlygos numatyti 4,0 tūkst. ha kitos paskirties žemei. Įvertinus aukščiau išdėstytas aplinkybes Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime optimizuojamas, mažinamas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plotas (atitinkamose funkcinėse zonose: Kupiškio miesto, Kupiškio miesto urbanistinės aglomeracijos, Subačiaus miesto bei Pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos) prioritetu sudarant sąlygas baigti formuoti esamas užstatytas teritorijas. Vertinant esamų urbanizuotų teritorijų plotą, planuojamą poreikį, sudarant sąlygas pasirinkimui, atitinkamose teritorijose urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų bendra suma siekia apie 3,8 tūkst. ha., bendra suma – 8,8 tūkstančio ha (tačiau dėl duomenų trūkumo, jos lyginti su galiojančio bendrojo plano sprendiniais numatyta plėtros teritorija nėra galimybių).

Kupiškio rajone savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatomos šios funkcinės zonos:

Neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

- ***Miškų ir miškingų teritorijų zona.*** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai.
- ***Vandenų zona.*** Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė.
- ***Žemės ūkio teritorijų zona.*** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio paskirties žemė.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

Funkcinėse zonose veikla vykdoma nesudarant neigiamo poveikio ir/ar bendro neigiamo poveikio su kita vykdoma ūkine veikla gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizinės, cheminės, biologinės taršos ir kvapų, nekilnojamojo kultūros paveldo objektams ir kitoms vertybėms (taip pat saugomoms teritorijoms).

- ***Kupiškio miesto funkcinė zona*** - teritorija naudojama ir tvarkoma vadovaujantis Kupiškio miesto bendruoju planu. Keičiant Kupiškio miesto teritorijos bendrąjį planą prioritetą teikti:
  - teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
  - kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimui;
  - plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
  - subalansuotai skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);
  - socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui, siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
  - siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.

- ***Subačiaus miesto funkcinė zona*** - teritorija naudojama ir tvarkoma vadovaujantis Subačiaus miesto bendruoju planu, iki kol bus parengtas Subačiaus miesto Bendrasis planas, Subačiaus miesto funkcinei zonai taikomi Pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų zonos reikalavimai. Rengiant Subačiaus miesto teritorijos bendrąjį planą prioritetą teikti:
  - teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
  - kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimui;
  - plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
  - subalansuotai skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);

- socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui, siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
- siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.

- ***Pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų zona*** - šioje zonoje skatinamas fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimas išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujas panaudojimas – konversija. Naujai formuojamas užstatymas turi užtikrinti esamos urbanistinės struktūros, gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeisti kultūros paveldo sanklodos. Gatvių tinklas turi būti nuoseklus, sudarytos sąlygos jo tęstinumui. Vystant šią funkcinę zoną numatoma:
  - Išsaugoti esamus gamtinės aplinkos elementus;
  - Formuoti susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūrą;
  - Esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
  - Numatyti klimato kaitos švelninimo priemones[1].

- ***Kupiškio miesto urbanistinės aglomeracijos funkcinė zona -*** urbanistinės plėtros arealas Kupiškio miesto periferinėse zonose, apimant Aukštupėnų, Paketurių, Byčių, Smilgių ir Pyragių gyvenamąsias vietoves ar jų dalis (teritorinė išraiška pateikiama grafinėje dalyje). Šioje funkcinėje zonoje skatinama sąlyginai intensyvesnė su socialine, rekreacine infrastruktūra susijusių kompleksų plėtra. Priemiestinių gyvenamųjų ir komercinių teritorijų plėtra turi būti planuojama kompleksiškai, rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose sprendžiami šie aspektai:
  - Vystymui numatoma visa reikiama infrastruktūra;
  - Išsaugomi esami gamtinės aplinkos elementai. Plėtojami esami ir/ar formuojami nauji planuojamų teritorijų gyventojų poilsiui ir rekreacijai skirti viešojo naudojimo atskirieji želdynai ir/ar kiti viešųjų erdvių plotai. Kadangi Kupiškio miesto aglomeracijos funkcinėje zonoje yra sudaryta galimybė miesto struktūros tęstinumui, atitinkamai numatoma, kad šioje funkcinėje zonoje turi būti taikomi Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo reikalavimai, kaip ir Kupiškio miestui;
  - Formuojama susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūra;
  - Formuojama inžinerinė infrastruktūra. Numatoma bendra kvartalo, jei planuojama daugiau nei vienas kvartalas – kvartalų grupės vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo inžinerinė infrastruktūra. Numatomos tvarios lietaus surinkimo sistemos. Pastačius vandens tiekimo, buitinių nuotekų surinkimo centralizuotus tinklus, statinius būtina perjungti prie centralizuotų tinklų;
  - Gyvenamosios teritorijos formuojamos, užtikrinant socialinės infrastruktūros pasiekiamumą, o kai to padaryti nėra galimybės (dėl infrastruktūros užpildymo, dėl tolimo atstumo ir kt.) planuojami nauji socialinės infrastruktūros objektai;
  - Esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatomos jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemonės;
  - Numatomos klimato kaitos švelninimo priemonės.

[1] Klimato kaitos švelninimas – tai priemonių, mažinančių gamtos išteklių naudojimą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, įgyvendinimas. Vienas svarbiausių klimato kaitos švelninimo tikslų – sumažinti neigiamą žmogaus poveikį klimato sistemai ir stabilizuoti šiltnamio efektą skatinančių dujų kiekį Žemės atmosferoje taip, kad prie klimato kaitos pokyčių ekosistemos galėtų prisitaikyti natūraliai.

- ***Kitų esamų gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų zona*** – tai kitų esamų gyvenamųjų vietovių (kurios vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, gali būti priskirtos kompaktiškai užstatytoms teritorijoms), urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona. Šiose teritorijose skatinamas fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimas, išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, vykdant konversiją. Pagal poreikį (demografinę situaciją ir sudėtį) gerinama socialinė, inžinerinė infrastruktūra, siekiama aukštesnės gyvenimo kokybės. Formuojamas užstatymas turi atitikti gyvenvietės foninį užstatymą (išskyrus statinius, turinčius specifiką pvz. bažnyčios, inžineriniai statiniai ir t.t.), užtikrinti susiklosčiusios urbanistinės struktūros tęstinumą. Vystant šią funkcinę zoną numatoma:
  - Išsaugoti esamus gamtinės aplinkos elementus ir sudaryti sąlygas jų sistemos formavimui (kokybiniam ir kiekybiniam);
  - Formuoti susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūrą;
  - Esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
  - Numatyti klimato kaitos poveikio švelninimo priemones.

- ***Rekreacinio potencialo gyvenamųjų vietovių teritorijų zona*** – urbanistinės plėtros arealas greta Kupiškio marių. Šioje funkcinėje zonoje skatinama neintensyvi teritorinė plėtra, įveiklinant rekreacinį teritorijos potencialą, numatant mišrią funkciją: tiek gyvenamąją, tiek komercinę (aptarnavimo objektų), tiek skirtą inžinerinei infrastruktūrai (Kupiškio marių pakrančių įveiklinimui, priežiūrai ir kt.). Planuojamam užstatymui keliami architektūriniai reikalavimai. Šioje funkcinėje zonoje teritorijų plėtra turi būti planuojama kompleksiškai, rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus. Vystant šią funkcinę zoną numatoma, kad:
  - Užstatymas turi papildyti susiformavusį gamtinį/kaimiškąjį/archajinį kraštovaizdį išlaikyti istoriškai susiformavusį užstatymo charakterį, nedaryti neigiamos įtakos siluetui, panoramoms, respektuoti nekilnojamojo kultūros paveldo objektus;
  - Būtini inžineriniai statiniai ar įrenginiai turi būti planuojami taip, kad neužgožtų vertingų siluetų, panoramų, kraštovaizdžių, būtų planuojami tokios vizualinės išraiškos, kuri nedisonuotų su aplinka arba papildytų ją vertingomis kompozicijomis (identifikavimui ar nedaromas neigiamas poveikis aplinkai gali būti gaunama Regioninės architektų tarybos išvada (sprendžia savivaldybės vyr. architektas));
  - Formuojant naują užstatymą, turi būti numatomi fiziniai ir funkciniai ryšiai su Kupiškio mariomis;
  - Turi būti išsaugomi esami gamtinės aplinkos elementai;
  - Turi būti formuojama susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūra;
  - Esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
  - Turi būti numatomos klimato kaitos poveikio švelninimo priemonės.

- ***Rekreacinių teritorijų zona*** - teritorijos, kuriose gali būti vystomos turizmo bei rekreacijos veiklos, tradicinių amatų veiklos, poilsio namų, kempingų ar kitų stacionarių su rekreacijos ir turizmo veikla susijusių statinių statyba su šiomis veiklomis susijusių statinių statyba, kuriama aplinka su reikiama rekreacine ir inžinerine infrastruktūra.
  Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla, suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla. Draudžiama užstatyti ir/ar užtverti turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos ir poilsio

aikštelių, užtverti pakrantes, kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas ir pan. Rekreacinių teritorijų funkcinėmis zonomis taip pat laikomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų bei juostų teritorijos, kurios patenka į šio bendrojo plano keitimo sprendiniuose išskirtas žemės ūkio teritorijų funkcines zonas.

- ***Pramonės ir sandėliavimo zona*** - teritorijos, kuriose dominuoja gamybinė ar kita panaši ūkinė veikla su šių veiklų aptarnavimui reikalinga susisiekimo, inžinerine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Šioje funkcinėje zonoje nenumatomos naujos gyvenamosios teritorijos. Esamose gyvenamosiose teritorijose statiniai gali būti remontuojami, rekonstruojami. Išlaikomi teisės aktuose numatyti atstumai nuo gamybinių, pramonės objektų iki gyvenamųjų pastatų.

  Pažymima, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinama. SAZ turi būti nustatomas žemės sklypo ribose, kuriame vykdoma atitinkama veikla. SAZ gali būti nustatyta už sklypo ribos tuo atveju, jei yra susitariama su nekilnojamojo turto (kuris patenka į SAZ) savininkais, numatant kompensacines priemones ir įregistruojant SAZ į Nekilnojamojo turto registrą.

Pagal poreikį savivaldybė gali pramonės ir sandėliavimo funkcines zonas (ar jų dalis) vystyti, parengiant vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, siekiant identifikuoti konkretesnį galimą pramonės teritorijų vystymą, šioms teritorijoms reikalingas susisiekimo komunikacijas, inžinerinę infrastruktūrą, atitinkamai paruošiant aplinką investicijų pritraukimui.

- ***Inžinerinės infrastuktūros zona*** - funkcinė zona, kuri išskirta svarbiausių geležinkelio kelių koridorių pagrindu.

<u>Kitos funkcinės zonos:</u>

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Vyriausybės patvirtintų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi aukštesnę teisinę galią už savivaldybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir privalomai taikomi rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Dėl to, siekiant išvengti dviprasmiško sprendinių interpretavimo bei sprendinių koreliacijos, saugomos teritorijos, kurioms parengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentai išskiriamos atskirai:

- ***Lėvens kraštovaizdžio draustinis*** - teritorijų vystymas bei veikla jose vykdoma pagal Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo planą bei kitus saugomas teritorijas ir veiklą jose reglamentuojančius teisės aktus.

4.2. Funkcinėms zonoms taikomi bendrieji tekstiniai reglamentai

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatomi šie bendrieji tekstiniai reglamentai, kurie taikomi visoms funkcinėms zonoms:

- Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu bei kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais.

- Teritorijos, esančios gamtiniame karkase, vystomos atsižvelgiant į Gamtinio karkaso nuostatų ir Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių gamtinio karkaso apsaugą, reikalavimus.

- Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijoje ir jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, kitais nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimą, tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

- Šiuo bendruoju planu miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis nėra numatomas, atsiradus poreikiui, jis turi būti vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka – keičiant ar koreguojant Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius.

- Funkcinės zonos vystomos atitinkamai su kraštovaizdžio tvarkymo zonų, kuriose jos yra, plėtojimo nuostatais.

- Naujai (nuo šio bendrojo plano keitimo įsigaliojimo dienos) steigiamose sodininkų bendrijų teritorijose (Z5) negalima vienbučių gyvenamųjų namų statyba.

- Kaimo plėtros žemėtvarkos projektus žemės ūkio veiklai reikalingų statinių statybos vietai parinkti privaloma rengti kai pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą planuojamai žemės ūkio ūkinei veiklai būtina atlikti atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimas, o planuojamos teritorijos plotas viršija 1,0 ha.

- Esami elektroninių ryšių statiniai, kurie yra 30 m ir aukštesni, pavaizduoti šio bendrojo plano grafinėje dalyje – Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinyje. Nauji elektroninių ryšių infrastruktūrai priklausantys bokštai ir stiebai, priskiriami ypatingiems statiniams, numatomi parengiant savivaldybės dalies bendrąjį planą arba elektroninių ryšių infrastruktūros vystymo specialųjį planą. Kiti statiniai, kurie yra 30 m ir aukštesni (išskyrus vėjo elektrines, kurių reglamentavimas teikiamas 10.8 skyriuje), formuojant žemės sklypą ar jo neformuojant, esant pagrįstam poreikiui, neprieštaraujant Lietuvos Respublikos teisės aktams, gali būti planuojami ir statomi visoje savivaldybės teritorijoje (nerengiant teritorijų planavimo dokumentų, jei teisės aktai nenustato kitaip), išskyrus:
  - Valstybiniuose parkuose, gamtos paveldo teritorijose ir kitose saugomose teritorijose, jų buferinėse apsaugos zonose (išskyrus atvejus, kai tokių objektų statyba yra galima pagal saugomų teritorijų planavimo schemas ar kitus saugomas teritorijas reglamentuojančius teisės aktus);
  - Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose tokie objektai gali būti statomi, jeigu tai neprieštarauja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantiems teisės aktams, jų specialiesiems ar kitokio pobūdžio planams;
  - 10 proc. tikimybės sniego liūčių potvynių teritorijose;
  - Pelkėse, paviršiniuose vandens telkiniuose;
  - Detaliai ir parengtiniai išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognoziniuose plotuose;
  - Teritorijas, esančias mažesniu atstumu nuo valstybinės reikšmės kelių pylimų padų ar kelių griovių išorinių kraštų (jeigu šių elementų nėra, – nuo kelių juostų ribų) nei bendras jų konstrukcijos aukštis, bet visais atvejais ne arčiau kaip 30 metrų nuo krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų.
  - Teritorijose, kuriose pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas ypatingi inžineriniai ar kiti statiniai negalimi.

Statinių parinkimo vietos valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose turi atitikti Pritarimo projektui ar numatomai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo kriterijus. Planuojant statyti 100 metrų ir aukštesnius statinius visoje savivaldybės teritorijoje (skaičiuojant jų aukštį iki aukščiausio galimo taško) vykdyti LR Vyriausybės 2012-05-29 nutarimo Nr. 625 "Dėl aviacijai galinčių kliudyti statybos bei rekonstravimo ir įrenginių įrengimo derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" reikalavimus.

- Elektros perdavimo tinklo patikimumo užtikrinimui elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB gali vykdyti esamo elektros perdavimo tinklo (elektros perdavimo linijų) bei esamų transformatorių pastočių rekonstravimo darbus bei esant poreikiui vykdyti naujų elektros perdavimo linijų statybas. Vykdant esamų transformatorių pastočių rekonstravimo darbus kitos paskirties, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijose skirtose transformatorių pastočių ir skirstyklų statybai galimas maksimalus užstatymo aukštis yra 55 metrai.

- Funkcinės zonos vystomos įvertinus, teritorijoms taikomus Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus. Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 str. taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose, išskyrus atvejus, kai šie telkiniai patenka į valstybinius parkus, draustinius ar rezervatus – t.y. minėtų žemės gelmių išteklių telkiniuose draudžiama: statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui); įveisti mišką ar sodą; įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus; keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

- Pastatai ir statiniai, skirti transporto priemonių priežiūrai ir keleivių aptarnavimui, gali būti funkcinėse zonose kur galima kitos paskirties žemė, nesudarant vizualinio neigiamo poveikio kraštovaizdžiui, poveikio gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo objektams, kitoms vertybėms.

- Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinamas. SAZ turi būti nustatomas žemės sklypo ribose, kuriame vykdoma atitinkama veikla. SAZ gali būti nustatyta už sklypo ribos tuo atveju, jei yra susitariama su nekilnojamojo turto (kuris patenka į SAZ) savininkais, numatant kompensacines priemones ir įregistruojant SAZ į Nekilnojamojo turto registrą.

- Sodininkų bendrijų teritorijose veikla reglamentuojama Sodininkų bendrijų įstatymu. Gali būti vykdoma sodininkų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamąsias teritorijas tik kompleksiškai išsprendžiant visos sodininkų bendrijų teritorijos susisiekimo (formuojant gatvių parametrus, atitinkančius normoms), inžinerinės, socialinės, rekreacinės infrastruktūros, kitų paslaugų pasiekiamumo klausimus. Naujai (nuo šio bendrojo plano keitimo įsigaliojimo dienos) steigiamose sodininkų bendrijų teritorijose (Z5) negalima vienbučių gyvenamųjų namų statyba.

- Teritorijos, kurios patenka į potvynių grėsmės teritorijas, tvarkomos ir veikla (taip pat statyba, kai ji galima pagal šio bendrojo plano keitimo sprendinius) jose vykdoma vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 104 straipsnio nuostatomis. Tuo atveju, kai pagal minėtą teisės aktą ir šio bendrojo plano keitimo sprendinius galimi statyti statiniai potvynių grėsmės teritorijose, statinių projektuose turi būti parinktos apsaugos nuo potvynių priemonės (taip pat statinio konstrukcijoms), atlikta ekspertizė hidrologiniu ir apsaugos nuo potvynių aspektu. Statytojas prisiima visą riziką dėl galimos žalos nuo potvynių/poplūdžių. Aktualios teritorijos lokacija potvynių grėsmės teritorijų aspektu

yra identifikuojama bei gali būti tikslinama vadovaujantis patvirtintais žemėlapių duomenimis ar kitais teisės aktais ir dokumentais, kuriais nustatomos potvynių grėsmės ir potvynių rizikos teritorijų ribos.

- Detalizuojant teritorijų vystymą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – formuojant užstatomas ir neužstatomas teritorijas, neplanuoti naujų gyvenamų teritorijų šalia geležinkelio kelių, prioritetą teikti infrastruktūros, pramonės, sandėliavimo, komercinėms teritorijoms. Taip pat reikalinga įvertinti geležinkelio kelių ribines taršos vertes, pagal poreikį atlikti tyrimus ir skaičiavimus bei pasiūlyti veiksmingas kompensacines priemones. Siekiant išvengti neigiamo poveikio dėl geležinkelio transporto skleidžiamo triukšmo ir vibracijos, statinių, kurie projektuojami geležinkelio taršos zonoje, statybos (techniniuose ir/ar darbo) projektuose būtina įvertinti traukinių keliamo triukšmo ir vibracijos lygį ir, prognozuojant ribinių dydžių viršijimą, projekte turi būti numatytos triukšmo ir vibracijos mažinimo priemonės statytojo lėšomis.

- Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose gali būti numatomi prekybos centrai tose teritorijose, kur galima kitos paskirties žemė bei galimas žemės naudojimo būdas - komercinės paskirties objektų teritorijos, tačiau pažymima, kad prekybos centrų pastatų tūriai turi atitikti funkcinių zonų (į kurias patenka) reikalavimus, taip pat tenkinti Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytus architektūros kokybės kriterijus. Dėl atitikties Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytiems architektūros kokybės kriterijams, nusprendus savivaldybės vyr. architektui, gali būti gaunama Regioninės architektūros tarybos išvada.

- Planuojamoje teritorijoje išorinė reklama galima visose funkcinėse zonose išskyrus Vandens funkcinę zoną. Išorinė reklama turi būti planuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymu, Išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis bei kitais išorinę reklamą reglamentuojančiais teisės aktais. Išorinė reklama turi neužgožti nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, bendro naudojimo erdvių, pagrindinių patekimų į miestą (nuo valstybinės reikšmės kelių). Prie valstybinių, savivaldybės muziejų, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išorinė reklama formuojama laikantis teisės aktuose numatytų reikalavimų nesudarant neigiamo poveikio aplinkai ir pačiam objektui.

- Elingai gali būti statomi tais atvejais, kai jie konstrukciškai sujungti su krantu, esančiu kitos paskirties žemės susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, rekreacinės teritorijos, žemės ūkio paskirties rekreacinio naudojimo ar visuomeninės paskirties teritorijos žemės naudojimo būdo žemės sklype ir kai nepatenka nei pats elingas, nei žemės sklypas (su kuriuo sujungtas) į saugomas teritorijas.

4.3. Integruojami ir pripažįstami bendrojo plano sudedamąja dalimi teritorijų planavimo dokumentai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 22 str. sprendiniais, žemiau išvardinti specialieji planai yra pripažinti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sudėtinėmis dalimis ir minėto bendrojo plano sprendiniais yra naikinami:

- Perspektyvinių infrastruktūros objektų, degalinių išdėstymo schemą magistraliniuose ir krašto keliuose Kupiškio rajone ir Kupiškio mieste, patvirtintą Kupiškio rajono tarybos 1997 m. birželio 5 d. sprendimu Nr. 40 „Dėl perspektyvinių infrastruktūros objektų, degalinių išdėstymo schemos magistraliniuose ir krašto keliuose Kupiškio rajone ir Kupiškio mieste patvirtinimo“;

- Kupiškio rajono didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialųjį planą, patvirtintą Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2006 m. spalio 5 d. sprendimu Nr. TS-172 „Dėl Kupiškio rajono didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialiojo plano patvirtinimo“;
- Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacinės teritorijos plėtros specialųjį planą, patvirtintą Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 24 d. sprendimas Nr. TS-263 "Dėl Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacinės teritorijos plėtros specialiojo plano patvirtinimo".

Kiti parengti ir savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens specialieji planai (išskyrus specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentus) savivaldybės tarybos sprendimu turi būti pripažįstami savivaldybės bendrojo plano sudedamąja dalimi.

Kitų patvirtintų savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai derinami (išskyrus šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus), su atitinkamo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, o rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens bendrąjį planą, integruojami į atitinkamo bendrojo plano sprendinius. Esant poreikiui keisti ar koreguoti minėtų dokumentų sprendinius, tai turi būti daroma Kupiškio rajono savivaldybės bendrojo plano koregavimo ar keitimo apimtyje, vadovaujantis kompleksinių teritorijų planavimo rengimo taisyklėmis, kitais aktualiais teisės aktais.

Inžinerinės infrastruktūros, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, saugomų teritorijų, susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros ir visus kitus specialiuosius planus, kurie turi galiojančias specialiųjų planų rengimo taisykles, siūloma nepripažinti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamosiomis dalimis. Esant poreikiui keisti ar koreguoti šių dokumentų sprendinius, specialiojo plano koregavimo ar keitimo apimtyje, vadovaujantis atitinkamomis specialiųjų planų rengimo taisyklėmis kitais aktualiais teisės aktais.

5. KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIŲ APSAUGOS KRYPTYS IR ĮVEIKLINIMO PRIEMONĖS

Kupiškio rajono saugomas kultūrinis kraštovaizdis ir kultūros paveldo ištekliai

Nekilnojamojo kultūros paveldo ištekliai yra visos Kultūros vertybių registre (toliau - KVR) registruotos vertybės, suvokiamos kaip bendri kultūros paveldo resursai.

Šioje dalyje pateikiamos pagrindinės gairės, kuriomis bus sudarytos sąlygos kultūros paveldo išsaugojimui ateities kartoms, jo pažinimui ir įveiklinimui. Nustatant planuojamos teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimus, yra vadovaujamasi Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, kultūros paveldo objektų ir vietovių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais, Kultūros vertybių registro informacija (www.kvr.kpd.lt) bei kitais apskaitos dokumentais.

Vadovaujantis KVR duomenimis, 2023-01-16 dienai, Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje yra registruota 296 nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės.

Nekilnojamasis kultūros paveldas skirstomas pagal sandarą ir pagal reikšmingumą lemiantį vertingųjų savybių pobūdį (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas). Iš jų pagal objekto reikšmingumo lygmenį analizuojamo rajono teritorijoje yra 26 kompleksai (iš kurių yra 5 – nacionalinio reikšmingumo lygmens, 8 – regioninio, 4 vietinio, 9 kompleksams – reikšmingumo lygmuo nenustatytas), 78 į kompleksą įeinantys objektai (iš kurių yra 12 – nacionalinio reikšmingumo lygmens, 39 – regioninio, 12 vietinio, 15 į kompleksus įeinančių objektų – reikšmingumo lygmuo nenustatytas), 192 pavieniai kultūros paveldo objektai (iš kurių yra 24 – nacionalinio reikšmingumo lygmens, 120 – regioninio, 30 vietinio, 18 pavienių objektų reikšmingumo lygmuo nenustatytas) (kultūros vertybių registro duomenys https://kvr.kpd.lt/#/ yra 2023-01-16 dienos). Pilnas kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas priede Nr.1.

Vadovaujantis Lietuvos Nacionaliniu kraštovaizdžio planu, (T00077225, 2015-10-26, (tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) (TPD registracijos Nr.T00087007), 2021-11-19) sudėtine dalimi), beveik visa Kupiškio rajono savivaldybės teritorija priskirta archajiškajam kultūriniam kraštovaizdžiui, kurį formuoja archeologiniai objektai (piliakalniai, alkakalniai, pilkapynai, senovės gyvenvietės ir kt. jų dalys), memorialiniai objektai (kapinės, kryžiai ir kt.), jų teritorijos ir dalys. Archajiškuosius kraštovaizdžius formuoja archeologinio ir memorialinio kultūros paveldo objektai, vietovės. Dalis jų patenka į saugomas teritorijas ar praturtina kaimiškuosius kraštovaizdžius bei miestovaizdžius.

Vakarinė Kupiškio rajono savivaldybės dalis, apimanti Subačiaus, Kupiškio miestus, Noriūnų, Rudilių kaimus, LRBP sprendiniais priskirta kaimiškajam kraštovaizdžiui, kurį formuoja urbanistinio paveldo – kaimai, jų dalys ir etnografiniai kaimai – objektai bei architektūrinio paveldo – dvarai, dvarų sodybos, palivarkai, dvarvietės ir kt. objektai, vietovės. Dvarai ir kaimai yra agrarinio kraštovaizdžio reliktai, todėl didžioji jų dalis patenka į agrarinę struktūrą, nors kai kurie dvarai praturtina miestelių kraštovaizdžius ar miestovaizdžius (Noriūnų dvaro sodyba).

Šiuos kraštovaizdžius, vadovaujantis LRBP sprendiniais, siūloma naudoti rekreacijai, nepažeidžiant nustatytų vertingųjų savybių. Prioritetas teikiamas turizmui ir rekreacijai, apžiūrint archeologinius ir memorialinius objektus per atstumą, panaudojant rekreacinius takus bei įrengtus apžvalgos taškus, regyklas, bokštus. Šio arealo prioritetiniai tvarkymo tikslai, saugant kraštovaizdžio kultūrinį identitetą regioninės reikšmės kultūros paveldo teritorijose, apima:

- vertybių ir jas supančios aplinkos visumos autentiškumo išsaugojimą ateities kartoms;

- susiformavusio istorinio ir gamtinio kraštovaizdžio modelio savitumo išsaugojimą;
- kultūros paveldo – svarbaus kraštovaizdžio komponento –išsaugojimą ir išryškinimą;
- tradicinių etnografinių regionų saugomo kultūrinio kraštovaizdžio elementų atgaivinimą ir vystymą;
- žemėnaudos, gyvensenos, kitų tradicijų tąsą.

Bendros nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo nuostatos:

- Vadovautis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, Kultūros paveldo objekto teritorijos ir kultūros paveldo vietovės ribos turi būti apibrėžiamos, remiantis istorinių ir kitų tyrimų duomenimis, taip, kad sutaptų su esamų sklypų ar jų dalių, kurie yra daiktinės teisės objektai, ribomis arba kitokiomis nekilnojamųjų daiktų, gamtinių ar antropogeninių elementų ribomis.
- Visi Kupiškio rajono savivaldybėje esantys kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos turi būti tvarkomos bei jose vykdoma veikla vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau NKPAĮ), Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus, kurie nustatomi objektų tipiniuose ir/ar tikslinami individualiuose apsaugos reglamentuose; kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų; paveldo tvarkybos reglamentus; vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais, patvirtintų objektų ar vietovių vertingųjų savybių aprašais.
- Kultūros paveldo vertybių teritorijos ir apsaugos zonų ribos, konkrečios apsaugos priemonės nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos reglamentuose, NKPAĮ ir atitinkamuose poįstatyminiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.
- Nekilnojamasis kultūros paveldas, esantis regioniniuose parkuose, saugomas pagal NKPAĮ ir Saugomų teritorijų įstatymo reikalavimus. Šie objektai tvarkomi ir naudojami taip, kaip tai reglamentuoja jiems parengti specialieji planai (ribų ir tvarkymo planai).
- Kultūros paveldo objektams, kuriems nėra nustatytos vertingosios savybės, turi būti parengti nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktai.
- Kultūros paveldo objektai turi būti saugomi kartu su jiems nustatyta teritorija, šios teritorijos nuo kultūros paveldo objektų yra neatsiejamos.
- Kultūros paveldo objektų teritorijose bei jų apsaugos zonose yra draudžiama bet kokia nesankcionuota veikla (kasinėjimai be leidimų).
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos dokumentai, kuriais yra nustatytos vertingosios savybės, galioja tiek, kiek neprieštarauja NKPAĮ nuostatoms.
- Kultūros vertybių registre įrašytiems objektams, kuriems nėra nustatytos teritorijos ir apsaugos zonos, nustatant konkrečius statybos reikalavimus (sąlygas), yra taikomi NKPAĮ 11 str. 5, 6 p. ir Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimai.
- Rengiant kitus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, turi būti užtikrinama, kad bus išsaugotos ir nepažeistos objektų vertingosios savybės bei išsaugoti vertingųjų savybių požymių turintys objektai.
- Valstybės ir savivaldybių saugomi objektai turi būti saugomi ir tvarkomi atsižvelgiant į jų saugojimo tikslus:
  - mokslinio pažinimo – išsaugoti archeologinius ir kitus unikalius istorinių duomenų, kuriuos galima perimti atliekant saugomo objekto ar vietovės mokslinius tyrimus, šaltinius;
  - viešojo pažinimo ir naudojimo – sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldą pažinti, lankyti ir juo naudotis;

- viešosios pagarbos – apsaugoti memorialinius ir sakralinius objektus, mirusiųjų ar žuvusiųjų palaidojimo ir atminimo vietas (karių, sukilėlių, pasipriešinimo okupantams dalyvių ir kitas neveikiančias kapines ar pavienius kapus).

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo nuostatos, pagal vyraujantį vertingųjų savybių pobūdį:

Kupiškio rajono savivaldybėje 102 kultūros paveldo objektams yra nustatytas vyraujantis **architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis**. Statinių kompleksai ir statiniai, kurie yra saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkomi vadovaujantis NKPAĮ 19 str. nuostatomis, sakraliniai ir memorialiniai objektai, kurie yra saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai, turi būti tvarkomi vadovaujantis NKPAĮ 19 ir 20 str. nuostatomis.

Statinių kompleksai ir statiniai turi būti tvarkomi pagal kultūros paveldo apsaugos reglamentus, kuriuose yra nustatomos teritorijų ribos, fizinės ir vizualinės apsaugos pozoniai bei paveldosaugos reikalavimai. Prioritetą taikyti architektūriniu požiūriu reikšmingiems objektams, formuojantiems rajono identitetą, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo zonas.

Savivaldybė turi inicijuoti statinių ir jų kompleksų (kurių apskaitos duomenys nepatikslinti) duomenų patikslinimą bei individualių apsaugos reglamentų rengimą. Reikšmingiausius statinius bei jų kompleksus įtraukti į turistines trasas.

Atsižvelgiant į tai, kad Kupiškio rajone yra sąlyginai daug dvarų sodybų, kurių būklė yra prasta, jie nėra pritaikyti naudojimui ir pažinimui (prie kai kurių jų nėra sutvarkyti patekimai ir privažiavimai) - būtina tikslinti šių objektų duomenis kultūros vertybių registre. Taip pat būtina peržiūrėti dar prieš dešimtmetį parengtus vertingųjų savybių nustatymo aktus ir naujai tikslinti duomenis – pakeisti apsaugos statusą visai sunykusiems statiniams.

Statinius tvarkyti, remontuoti pagal poreikius, tiems, kurių duomenys nepatikslinti, nustatyti jų vertingąsias savybes, teritorijas ir apsaugos zonas. Ypatingą dėmesį skirti objektams, kurie formuoja rajono identitetą, taip pat svarstyti naujų objektų įtraukimą į KVR, kurie galimai turi vertingųjų savybių - kareivinės Kupiškio mieste, statinių grupė adresu Gedimino g. 34, Kupiškis, Alizavos Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, Antašavos Šv. Hiacinto (Jackaus) bažnyčia, Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčia, Salamiesčio Šv. Antano Paduviečio bažnyčia, Skapiškio Šv. Hiacinto (Jackaus) bažnyčia, Subačiaus (miestelio) Švč. Trejybės bažnyčia, Subačiaus (stoties) Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčia, Šimonių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia, Salamiesčio evangelikų reformatų bažnyčia, Bagdonių sentikių cerkvė.
Užtikrinti dvarų sodybų, kitų paveldo statinių ar jų grupių daugiafunkcinį naudojimą (leidžiama gyvenamoji, komercinė, visuomeninė ar kita veikla).

Rajono mastu reikšmingiausi statinių kompleksai yra Palėvenės dvaro sodyba (U.k. 256), Noriūnų dvaro sodyba (U.k. 983) ir Antašavos dvaro sodyba (U.k. 982). Šiems objektams rekomenduojama parengti individualius apsaugos ir tvarkymo reglamentus.

Kupiškio rajono savivaldybėje registruoti 36 kultūros paveldo objektai, kuriems nustatytas vyraujantis **archeologinis vertingųjų savybių pobūdis**. Šie objektai tvarkomi ir juose veikla reglamentuojama vadovaujantis NKPAĮ 11 str. 5 d. bei Žemės įstatymo 28 str. nuostatomis, jiems yra nustatyta konservacinė paskirtis. Dominuojančio archeologinio vertingųjų savybių pobūdžio kultūros paveldo objektai, kurie yra saugomi moksliniam pažinimui ir viešajam pažinimui bei naudojimui, turi būti tvarkomi taip, kaip tai

numato NKPAĮ 17 ir 19 str., archeologinių teritorijų tvarkymą nustato paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“.

Archeologinio vertingųjų savybių pobūdžio objektuose prieš statybos ar tvarkybos darbus, turi būti atliekami archeologiniai tyrimai. Laidojimo vietose, neveikiančiose ar dalinai veikiančiose kapinėse – archeologiniai tyrimai turi būti atlikti prieš vykdant žemės judinimo darbus.

Kupiškio rajonas patenka į vieną arealų kuriame dominuoja archeologinis paveldas, jam turi būti skiriamas ypatingas dėmesys: vieni vertingiausių kraštovaizdžio aspektu nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, kuriems nustatytas archeologinis reikšmingumą lemiančių vertingųjų savybių pobūdis yra piliakalniai, jų rajone yra 12. Svarbu sudaryti sąlygas šių objektų apžvelgiamumui, respektavimui, vizualinių ryšių (jei jie yra) išlaikymui, šalinant vizualines apžvalgos kliūtis (krūmus, medžius ir kt.), pritaikyti juos lankymui, įrengti informacinius stendus.

Kupiškio rajono savivaldybėje yra 83 kultūros paveldo objektai, kuriems nustatytas vyraujantis **memorialinis vertingųjų savybių pobūdis**. Memorialinio vertingųjų savybių pobūdžio kultūros paveldo objektai, kurie yra saugomi kaip viešosios pagarbos kultūros paveldo objektai - laidojimo, įvykių vietos, paminklai ir kt. turi būti tvarkomi taip, kaip tai numato NKPAĮ 20 str., nepažeidžiant šių objektų vertingųjų savybių.

Visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles.

Kultūros vertybių registre registruotų vietinio reikšmingumo lygmens neveikiančių senųjų kapinių teritorijoms nustatyta pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus.
Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta gali būti saugoma, nors ir nėra jokių žmogų, įvykį ar kitokias jos vertingąsias savybes liudijančių autentiškų dalių ar elementų. Ši vieta žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūriniais, memorialiniais statiniais, buvusią įvykio ar gyvenamąją aplinką parodančiais daiktais.

Užsienio valstybėms reikšmingos kapinės tvarkomos pagal „Užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisykles“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-05-02 įsakymu Nr. ĮV-354.

UNESCO pasaulio paveldo objektų apsauga ir tvarkymas

Struvės geodezinis lankas – tai išskirtinis mokslo raidos, įvairių šalių mokslininkų, taip pat valdžios bendradarbiavimo mokslo labui pavyzdys, besidriekianti per 2 820 km nuo Hamerfesto (Norvegija) iki Juodosios jūros ir kertanti 10 šalių. Šis tyrimas padėjo nustatyti tikslų mūsų planetos dydį ir formą ir yra svarbus žingsnis pasaulinėje Žemės mokslų ir topografinio kartografavimo raidoje. Kupiškio rajone yra 2 Struvės geodezinio lanko punktai.

Struvės geodezinio lanko apsaugą užtikrina Aplinkos ministerija. Tarptautiniu lygmeniu už valdymą atsako Koordinavimo komitetas, kuris susirenka kas dveji metai ir veikia pagal visų dešimties šalių suderintas valdymo priemones.

Rekomenduojama svarstyti Kupiškio rajone esančių Struvės geodezinio lanko punktų įtraukimą į KVR.

Teritorijos, kuriose yra Struvės geodezinio lanko punktai, turi būti tvarkomos, sudaromos sąlygos jų lankymui, įrengiami informaciniai stendai, nuorodos informacijai gauti.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apskaita

Vadovaujantis NKPAĮ, nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitą sudaro inventorizavimas, konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių išaiškinimas ir registravimas. Inventorizavimo metu (inventorizavimo duomenys turi būti nuolat tikslinami, kaupiami ir sisteminami), nustačius visus nekilnojamojo kultūros paveldo objektams galimus priskirti kūrinius ir kitus daiktus (patenkančius į planuojamos teritorijos ribas), - juos būtina ištirti teisės aktų nustatyta tvarka, atskleisti jų vertingąsias savybes. Objektai, kurie turi vertingųjų savybių, turi būti įteisinti, nustatytos kultūros paveldo objektų teritorijos. Šiuos objektus reikia naudoti arba pritaikyti naudoti pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu (paskirtimi), kuris užtikrintų tinkamą priežiūrą.

Vadovaujantis minėto įstatymo 8 straipsnio nuostatomis, konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Departamentas ir savivaldybių paveldosaugos padaliniai, o nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo ir atrankos kriterijus bei šių vertybių atskleidimui reikalingų tyrimų duomenų apimtį ir vertinimo tarybų pavyzdinius nuostatus tvirtina kultūros ministras.

Nekilnojamojo kultūros paveldo įveiklinimo Kupiškio rajone principai

Kupiškio rajone esančio kultūros paveldo apsauga turi būti vykdoma jį pritaikant viešajam naudojimui bei kultūrinio ir pažintinio turizmo vystymui vietiniame, nacionaliniame bei tarptautiniame lygmenyse.

Rengiant kultūros paveldo tvarkybos projektus, turi būti numatomos priemonės, didinančios atskirų kultūros paveldo kaip turistinių-rekreacinių objektų patrauklumą, prieinamumą visuomenei (nepažeidžiant jų vertingųjų savybių).

Būtina numatyti bendradarbiavimo su privačiais investuotojais priemones, kurių pasekoje kultūros paveldas galėtų būti pritaikomas šiuolaikiniam įveiklinimui – rekreacijai, komercijai. Siūloma sudaryti kuo palankesnes sąlygas įsigyti ar išsinuomoti nekilnojamąjį kultūros paveldą investuotojams, galintiems jį atkurti.

Būtina vystyti informacinės infrastruktūros sistemą, numatant informacinius stendus prie kultūros paveldo vertybių, integruojant interaktyvias informacijos prieigas. Rekomenduojama vystyti temines turistines trasas, atsižvelgiant į lankytojų specifinius interesus.

6. KRAŠTOVAIZDIS

6.1. Gamtinio karkaso lokalizavimas

Lietuvos Respublikos teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi LR Saugomų teritorijų įstatyme, Gamtinio karkaso nuostatuose ir Aplinkos apsaugos įstatyme, įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologinė koncepcija, apibrėžiami pagrindiniai gamtinio karkaso planavimo bei teritorijų naudojimo apribojimų nustatymo principai.

Pagal minėtus dokumentus - gamtinis karkasas suprantamas kaip vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Pagrindinė Kupiškio rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija yra pilnavertis gamtinis karkasas - kompensacinė ekologinė sistema su atitinkama reglamentų sistema. Šiuo metu rajono teritorijoje gamtinis karkasas susideda iš šių metafunkcinių dalių:

- geoekologinės takoskyros;
- geosistemų stabilizavimo arealai;
- migracijos koridoriai.

Gamtinio karkaso, kaip ekologinio kompensavimo funkciją realizuosiančios kraštotvarkinės struktūros, nustatymo būtinumą formuoja šie siekiai:
1) sukurti vientisą, įvairaus hierarchinio lygmens gamtinių ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
2) sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
3) saugoti gamtinį, gamtinį - kultūrinį kraštovaizdį bei gamtinius rekreacinius išteklius;
4) didinti agrariškai degraduotų teritorijų miškingumą;
5) išlaikyti ir formuoti įvairiamažę ir įvairiarūšę miškų medynų struktūrą;
6) optimizuoti, pagrįstai valdyti kraštovaizdžio urbanizacijos, technogenizacijos bei žemės ūkio plėtrą.

Kupiškio rajono savivaldybėje gamtinį karkasą sudaro:

Geoekologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietoves: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą.

Geoekologinėms takoskyroms Kupiškio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijų juostos:

- Nacionalinės svarbos – pietrytiniame ruože Notigalės pelkė, Skapagirio miškas, Kepurinės pelkė, Sakonių bala (Kadrėnų k., – Kinderių k., – Migonių k.).
- Regioninės svarbos – vakarinėje savivaldybės dalyje esanti Žalioji giria.
- Rajoninės svarbos šiaurinėje teritorijos dalyje Beržynės, Uogbalės, Salamiesčio, Skrostinių, Zasinyčių, Bakšėnų pievos miškai ir Buožių kaimo apylinkės.

Bendroje sumoje ši gamtinio karkaso dalis apima apie 25% savivaldybės teritorijos arba 46% viso GK metafunkcinių dalių užimamo ploto. Iš jų, atsižvelgiant į kraštovaizdžio formavimo kryptis, 47% teritorijos atitinka patikimo geoekologinio potencialo teritorijoms keliamus reikalavimus, todėl šioms teritorijoms numatytas D teritorijų tvarkymo tipas, pagal kurį turi būti išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, 10% teritorijų, kurioms nustatytas ribotas ir silpnas geoekologinis potencialas, numatomas E tvarkymo tipas, pagal kurį palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas. Likusiuose 43% grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, kas nurodo, kad teritorijų geoekologinis potencialas atitinka pažeistą, todėl joms taikomi F ir G teritorijų tvarkymo tipai.

Migracijos koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Migracijos koridoriams Kupiškio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių arba dubaklonių teritorijų ruožai:

- Rajoninės svarbos migracinio koridoriaus ruožas į kurį patenka Pyvesos upės slėnis ir Vijūnytės upė, Kupiškio tvenkinys, Lėvens upės slėnis, Jaros-Šetekšnos slėnis.
- Rajoninę (vietinę) svarbą turintys – Viešintos upės, Vašuokos upės, Suosos upės, Voškilio upės, Kupos upės ir Mituvos upės slėniai.

Migracijos koridoriai savivaldybės teritorijoje užima beveik 12%, o viso gamtinio karkaso sudėtyje sudaro apie 21% ploto. Pagal kraštovaizdžio formavimo kryptis, migracijos koridorių teritorijos, kurioms galėtų būti taikomas Išlaikomo ir saugomo esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio tvarkymas ir kurioms numatomas D teritorijų tvarkymo tipas, sudaro apie 17%, esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymui ir stiprinimui skirta tvarkymo kryptis užima 30%, o grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai turėtų būti didžiausiame - 53 % nuo viso migracijos koridoriams išskirtame - plote. Jiems taikomi F ir G teritorijų tvarkymo tipai.

Geosistemų **vidinio stabilizavimo arealai** – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Vidinio stabilizavimo arealams Kupiškio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

- Nacionalinę svarbą turintys Šimonių girios ir Žaliosios girios vidinio stabilizavimo arealai.
- Rajoninės (vietinės) svarbos vidinio stabilizavimo arealai: Mirabelio, Vainiškio, Kuosėnų, Laukelių ir Medinos miškai.

Savivaldybės teritorijoje vidinio stabilizavimo arealai apima 18,4% savivaldybės teritorijos arba 33% viso gamtinio karkaso užimamos teritorijos ir formuoja trijų skirtingų tvarkymo krypčių arealus. Išlaikomo ir saugomo esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio teritorijos, kurioms numatomas D teritorijų tvarkymo tipas, sudaro didžiausią – apie 77% visų vidinio stabilizavimo arealų apimamo ploto. Pastarieji plotai reikalauja minimalaus įsikišimo, t.y. natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio saugojimo ir išlaikymo. Mažesnis procentas stabilizavimo arealų priskiriami teritorijoms, kurioms būtinas esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas ir užima 11% nuo viso vidinio stabilizavimo arealų ploto. Šioms teritorijoms numatomas E teritorijų tvarkymo tipas. Kituose 12% grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai pagal F teritorijų tvarkymo tipą.

Gamtinio karkaso elementams nustatytos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys ir sąsajos su esamos būklės analizės metu identifikuotu GK teritorijos dalių geoekologiniu potencialu:

1) ***(D) tvarkymo tipas*** (Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas.). Atitinka patikimo geoekologinio potencialo teritorijos (T1, M1, S1);
2) ***(E) tvarkymo tipas*** (Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas)). Atitinka riboto geoekologinio potencialo teritorijos (T2, M2, S2);
3) ***(F) tvarkymo tipas*** (Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai). Atitinka silpno geoekologinio potencialo teritorijos (T2, M2, S2);
4) ***(G) tvarkymo tipas*** (Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose). Atitinka pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos (T3, M3, S3).

6.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos (ha / %) Kupiškio rajone

Eil. Nr.	Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Kupiškio r. savivaldybė (108008 ha / %)
1.	GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS	*27735/26%*
1.1.	T1	*12907/12*
1.2.	T2	*2862/3*
1.3.	T3	*11965/11*
2.	MIGRACIJOS KORIDORIAI	*12491/12%*
2.1.	M1	*2141/2*
2.2.	M2	*3748/4*
2.3.	M3	*6601/6*
3.	VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI	19849/18%
3.1.	S1	*15285/14*
3.2.	S2	*2223/2*
3.3	S3	*2340/2*
	Visas gamtinis karkasas:	***60074/ 56%***

Kiekvienoje iš paminėtų Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso dalių teoriškai galimi keturi skirtingi gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo krypčių tipai (D; E; F; G). Ši GK teritorijų tvarkymo tipų grupė siejasi su gamtinėmis ar santykinai gamtinėmis, skirtingu laipsniu antropogeniškai paveiktomis teritorijomis, kuriose tvarkymo tipai sudėlioti gamtinio karkaso teritorijos dalių geoekologinio potencialo mažėjimo ir atitinkamai teritorijų natūralumą atstatančių priemonių intensyvėjimo linkme.

6.2 lentelė. Numatoma gamtinio karkaso teritorijų struktūra pagal tvarkymo tipus (ha / %)

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys	Kupiškio r. savivaldybė (108008 ha / %)
Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas (D)	*30221/28%*
Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas) (E)	*8946/9%*
Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (F)	*18100/17%*
Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose (G)	*4566/4%*
Visas gamtinis karkasas:	***60074/ 56%***

D. Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas. Gamtinio karkaso teritorijų dalys, kuriose išlaikomas ir stiprinamas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis.

Šio tipo GK teritorijų tvarkymo arealų plotai tiesiogiai koreliuoja su natūraliausiomis (miškais apaugusiomis), mažiausiai antropogeniškai paveiktomis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos dalimis. Jos, savo ruožtu, siejasi su didžiausią natūralumą išlaikiusiais miškų masyvais šiaurės vakarinėje, rytinėje ir pietinėje savivaldybės dalyse, o taip pat su miškingais arealais, grandinėle išsibarsčiusiais centrinėje savivaldybės dalyje ir sutampančiais su miškais apaugusiomis vidinio stabilizavimo arealų dalimis, taip pat patenkančiomis į draustinių ir biosferos poligono teritorijas.

Šio tipo arealus ištisai arba su nedideliais atvirų plotų intarpais dengia natūrali sumedėjusių augalų danga. Pastariesiems arealams būdingi mažiausi priežiūros ir planuojamų pokyčių mąstai. Jiems būtinas esamos augalijos dangos struktūros ir jos natūralumo išsaugojimas, tolydžiai vykdant pagrindinį miško naudojimą ir parenkant kirtimo būdus, mažiau įtakojančius miško ekosistemos pokyčius.

D tvarkymo tipo arealai – Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje perspektyvoje susiję su racionalia subalansuota miškų ūkio veikla, optimalios amžiaus struktūros išlaikymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms saugomoms teritorijoms. Šiam tvarkymo tipui priskiriamos zonos, atsižvelgiant į jų geoekologinį potencialą, įvardintos kaip patikimo geoekologinio potencialo.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Pagrindinė šių teritorijų naudojimo kryptis yra tausojantis miškų ūkis. Veikla susijusi su racionaliu šalutinių miško išteklių panaudojimu. Poilsinis turizmas, rekreaciniu požiūriu, atraktyviose vietose tvarkomas derinant naudojimo pobūdį su konkrečių teritorijų naudojimo reglamentu. Mišku neapaugusiose teritorijos dalyse, kurių šiam tvarkymo tipui priskirtose teritorijose yra mažai - ekologinio-tausojančio žemės dirbimo sistemos diegimas.

E. Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas.

Šio tipo gamtinio karkaso reglamentavimo ir tvarkymo arealai yra palyginus tolygiai išsidėstę savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso plotuose, daugiausia mišrios žemės naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškai, pelkės, ežerai su žemės ūkio naudmenomis arba pereinamosiose juostose tarp gamtiniu požiūriu labai stipriai pažeistų agrarinių ar urbanizuotų teritorijų ir natūralių miško naudmenų, tai pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose, intensyvios rekreacijos teritorijose (ties Kupiškio tvenkiniu). Dažnu atveju, tai labiau suskaidyti stambesnių miškų masyvų pakraščiai. Kupiškio rajono savivaldybės atveju, dalį šių arealų galima laikyti silpnai urbanizuotais. Pastarųjų teritorijų tvarkymas yra kiek sudėtingesnis, nes būtinas atkuriamųjų priemonių taikymas gamtinės struktūros galioms stiprinti. Joms būtini didesni performavimo mąstai, susiję su santykinai nedidelėmis materialinėmis sąnaudomis – t.y. pirminės natūralios augmenijos struktūros atkūrimas – medžių įveisimas, savaiminės renatūralizacijos skatinimas, didinant sumedėjusios augmenijos plotus ir tuo pačiu žemės ūkio naudmenų sąskaidą. Sumedėjusios augmenijos plotų gausinimą būtina derinti su kraštovaizdžio estetinių savybių formavimu ir išlaikymu. Šias zonas tikslinga įvardinti riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijomis.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Svarbiausia šių teritorijų naudojimo kryptis yra vidutinio stambumo ir smulkus ūkis su ganyklinės žemdirbystės (pieno ūkiai ir galvijų auginimas), daržininkystės, sodininkystės specializacijomis. Esami ūkiai palaipsniui turėtų būti orientuojami į ekologinius ar pereinamojo tipo

tvaraus ūkininkavimo (kaimo turizmo arba agroturizmo) ūkius. Dalis dirbamų žemių laipsniškai verčiamos į pievas ir ganyklas. Užtikrinamas didesnis natūralių ir kanalizuotų vandentėkmių apsaugos zonų plotis. Didinama stambių dirbamų laukų masyvų sąskaida, įveisiant nereguliarios konfigūracijos kintančio pločio apsaugines želdinių grupes bei juostas arba palaikant savaiminės renatūralizacijos procesus pasenusių ir pažeistų melioracijos sistemų plotuose. Biogeninių medžiagų sulaikymo ir kaupimo funkcijai atlikti rekomenduojamas dirbtinių pelkių ir vandens telkinių (pratakių kūdrų) formavimas. Galimas miškingumo didinimas, apželdinant ir savaiminės renatūralizacijos keliu, jei tai pagerintų ekologines ir estetines kraštovaizdžio savybes.

F. Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (agrarinėse teritorijose). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas.

Pastarojo tipo gamtinio karkaso tvarkymo ir reglamentavimo arealai Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje užimą tarpinę padėtį tarp urbanizuotų, agrariškai įsavintų ir natūralių plotų. Pastarasis tvarkymo tipas dažniausiai taikytinas žmogaus ūkinės veiklos stipriai pakeistose ir gamtiniu požiūriu pažeistose gamtinio karkaso teritorijos dalyse. Šioms zonoms priskirtų teritorijų dalis apima smulkius, seklius ir agrariškai įsavintus savivaldybės teritorijoje esančius slėniukus. Tai melioracijos ir intensyvaus žemės dirbimo rezultatas. Šiose GK tvarkymo zonose kraštovaizdžio formavimas susijęs su natūralios gamtinės aplinkos atkūrimu. Pastarąsias zonas, konstatuojant esamą situaciją, galima būtų įvardinti kaip silpno geoekologinio potencialo.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Būtinas orientavimasis ir laipsniškas perėjimas prie vidutinio stambumo ir smulkus ūkio su ganyklinės žemdirbystės, daržininkystės, sodininkystės specializacijomis. Skatintinas ekologinių – agroturizmo ūkių kūrimas. Šiose teritorijose būtinas žemėnaudos sąskaidos išsaugojimas ir didinimas, įveisiant įvairaus dydžio želdinių juostas bei grupes ar masyvus. Tokiu būdu bus užtikrinamas jungčių tarp esamų natūralių gamtos plotų funkcionavimas, palankus laukinių gyvūnų migracijai. Formuojant naujas jungtis, siekiama mažinti ekosistemų fragmentaciją ir didinti žalių plotų skaičių, sujungiant išsibarsčiusias želdinių struktūras, ypač melioruotų laukų ribose, panaudojant kanalizuotus vandentakius, upelius, duburius ir kitas.

Būtinas šių teritorijų miškingumo didinimas dirbtinai apželdinant ir savaiminės renatūralizacijos keliu, naudojamų mažai našių ir nenaudojamų žemių sąskaita, jei tai pagerintų ekologines ir nepakenktų estetinėms kraštovaizdžio savybėms. Stipriai agrariškai įsavintose teritorijose rekomenduojamas natūralių vagos renatūralizavimo procesų palaikymas, želdiniais formuojama pakrančių apsauga nuo šoninės ir plokštuminės erozijos, nusodintuvų (nedidelių duburių, patvankų) formavimas, atstumų nuo pakrančių arimo metu didinimas, želdynų sistemos formavimas, specialių pavasario potvynio vandens išsiliejimo vietų formavimas.

G. Kraštovaizdžio natūralumą ir gyvybingumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose, pramoninėse ir žmogaus veiklos procesų (kasybos, melioracijos ir pan.) pažeistose teritorijose. Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas.

Stipriai pažeisto (degraduoto gamtinio karkaso teritorijos) – probleminiai gamtinio karkaso plotai – tai gamtinio karkaso užimamos teritorijos , kurios persidengia su urbanistinio karkaso ašimis, branduoliais ar tiesiog yra užimtos kompaktiškai urbanizuotomis (ne sodybinis užstatymas) ir pramoninėmis teritorijomis. Taip pat teritorijomis, kuriose vykdoma intensyvi kasybos veikla. Siekiant pagerinti ekologinę būklę šiose teritorijose, yra tikslinga nedidinti užstatymo ir išlaikyti kiek įmanoma didesnį želdynų ploto dalį. Gamtinio

karkaso dalys, kertančios tankiai urbanizuotas teritorijas, nustato svarbiausius teritorinius gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, pagrindines kraštotvarkos kryptis ir priemones, kurių sėkmingas įgyvendinimas būtinas bendrai planuojamos teritorijos ekologinei pusiausvyrai palaikyti.

Gamtinio karkaso funkcinėse dalyse išskirtų tvarkymo zonų nuostatas sunkiausia realizuoti sankirtose su urbanizuotomis, planuojamomis urbanizuoti ar intensyvaus žemės ūkio teritorijomis. Tokiais atvejais reikėtų ieškoti alternatyvių sprendimų tenkinančių skirtingų funkcinių zonų nuostatas.

Urbanizuotose teritorijose gamtinio karkaso formavimo, apsaugos ir tvarkymo sprendiniai detalizuojami rengiant šių teritorijų ar jų dalių kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose, esamų bei planuojamų gamtinių elementų pagrindu, formuojamas gamtinio karkaso struktūrų išsidėstymas (pagal vietovės inžinerinės geologines sąlygas, reljefą, dirvožemio tipą, paviršinio vandens telkinius, miškus, pievas, želdynus ir želdinius, kitas natūralias ir pusiau natūralias buveines, antropogenizacijos laipsnį, taršos šaltinius, žemės sklypų ribas ir kt.).

Gamtinio karkaso formavimo politikos ir funkcinėse zonose, numatytų kraštovaizdžio formavimo krypčių realizavimo, įmanoma siekti šiais pagrindiniai būdais:

- palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvus organizacinis bei finansinis rėmimas, optimizuojant valstybės ir (arba) savivaldybės mokestinę politiką.

Ekologinis tinklas gamtinio karkaso sudėtyje jungia didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines – ekologinio tinklo branduolius – valstybines saugomas teritorijas bei didžiausią bioekologinę svarbą turinčias ir savivaldybės teritorijoje esančias Natura 2000 teritorijas. Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose yra draudžiama arba ribojama veikla, galinti turėti neigiamą poveikį saugomoms natūralioms buveinėms, rūšių buveinėms ir saugomoms augalų bei gyvūnų rūšims. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina tinkamą buveinių ir rūšių būklę. Veikla turi būti vykdoma, atsižvelgiant į konkrečius buveinių tipus ar rūšis ir remiantis teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) gamtotvarkos planais. Valstybinėse saugomose teritorijose, jų dalyse ar zonose naudojimo reglamentas nustatytas šių teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose.

Kupiškio rajono savivaldybės ekologiniame tinkle, išskirti šie bioekologiniai branduoliai:

- Europinės svarbos Žaliosios girios branduolys, išskirtas Žaliosios girios biosferos poligono, Žaliosios girios botaninio-zoologinio draustinio, kaip buveinių ir paukščių apsaugai svarbių „Natura 2000“ teritorijų bei kertinių miško buveinių apsaugai svarbių teritorijų komplekso, pagrindu;
- Europinės svarbos Šimonių branduolys (dalis Panevėžio apskrityje), išskirtas Šimonių girios biosferos poligono, Iženo telmologinio draustinio, kaip buveinių ir paukščių apsaugai svarbių „Natura 2000“ teritorijų komplekso, pagrindu;
- Europinės svarbos Notigalės–Skapagirio branduolys, išskirtas Notigalės telmologinio draustinio ir Skapagirio miško, kaip buveinių apsaugai svarbių „Natura 2000“ teritorijų, pagrindu;
- nacionalinę svarbą turintys Mūšos, Lėvens, Nevėžio, Šaltojos, Audros, Kriaunos slėnių bei segmentuotos struktūros Šiaurės Lietuvos geoekologinės takoskyros (Saknių balos telmologinio draustinio – Kepuriškio ir Notigalės telmologinio draustinio – Čeikių ruožuose) ir juos jungiančių miškingų ruožų ekologiniai koridoriai.

Ekologinių koridorių, jungiančių ekologinio tinklo branduolius, funkcijas atlieka bet kurio geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos, ypač migracijos koridoriai, būtini gyvūnų rūšių migracijai ir

paplitimui, taip pat genetinei informacijai tarp atskirų populiacijų apsikeisti. Siekiant išsaugoti rūšių migracijos galimybes teritorijose aplink branduolius ir branduolius jungiančiuose koridoriuose, būtina riboti ūkinę veiklą, skatinti darniai naudoti žemę, ekstensyviai ūkininkauti, pageidautina, mažesniuose ūkiuose. Taip pat remti vietinius ūkininkus, skiriant kompensacijas/išmokas pagal agrarinės aplinkosaugos priemones tam, kad žemė būtų dirbama gamtai palankiu būdu.

Ekologiniams koridoriams Kupiškio rajono savivaldybės ekologiniame priskiriami tokie slėnių bei agrarinių ar miškingų teritorijų ruožai:

- Europinės svarbos ekologinio koridoriaus ruožas rytinėje rajono savivaldybės dalyje - Šimonių – Juodupėnų – Skapiškio – atkarpoje, apimant didžiuosius Užuraisčių, Vaduvų, Msiukiškio ir Skapagirio miško masyvus, o taip pat apkabinant nacionalinio lygmens Kepurinės pelkės branduolį.
- Europinės svarbos ekologinio koridoriaus ruožas pietiniame rajono paribyje, apimantis Budrionių, Žvirblionių, Varškių – Navikų ir Ilčiūnų miškų masyvus.
- Pietrytiniame rajono pakraštyje, abiejų aukščiau aprašytų koridorių jungtyje, yra europinis branduolys Šimonių giria - kurios teritorijoje paplitę mažai pakeisti vietovaizdžiai: užpelkėjusios smėlingos senovinės aliuvinės lygumos su aukštapelkėmis, miškingi kontinentinių kopų masyvai senovinėse aliuvinėse lygumose, banguotos ir kauburiuotos smėlingos senovinės aliuvinės lygumos su šilais.

6.2. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos

6.2.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistema

Kraštovaizdžio tvarkymo strategija - kraštovaizdžio struktūros formavimo ir tvarkymo kryptis, apsprendžiama teritorijoje nustatyto funkcinio prioriteto bei jos kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos santykinio intensyvumo laipsnio. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių dokumente identifikuoti kraštovaizdžio tvarkymo strategijos tipai ir nustatyti jų arealai sudaro kraštotvarkinį foną, kuriame realizuojasi ir kartu funkcionuoja atraminės urbanistinio-ūkinio vystymo bei ekologinio kompensavimo struktūros.

Siektinas kraštovaizdžio kokybės tikslas – kiekvienam skirtingo tipo kraštovaizdžio teritoriniam vienetui nustatomas formuotinas jų struktūros etalonas, atitinkantis šalyje turimus viešąjį interesą atspindinčius visuomenės ekologinės ekonominės sąmonės standartus bei moksliškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų jos ekologinį tvarumą, psichologinį komfortiškumą ir socialinį - ekonominį žemėnaudos racionalumą.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai parengti laikantis Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (2021-11-19 tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) sudėtine dalimi) taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja šios žemiau išvardintos principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos:

- intensyviai antropogeniškai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, antropogeninės įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse;
- vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis;
- vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose;

- vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose (kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos yra išskirtos remiantis esamos būklės erdvinės analizės duomenimis (išvadomis)), įvertinus svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, o taip pat remiantis:

- įvairaus hierarchinio rango kraštovaizdžio morfologinių vienetų (ruožų, sričių, rajonų) gamtinio ir sukultūrinimo pobūdžio vertinimu, atliktu esamos būklės analizės rengimo metu. Tai sudaro prielaidas objektyviau teritoriškai diferencijuoti plotus pagal jų vystymo intensyvumą bei naudojimo režimo pobūdį;
- savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų ir estetinio potencialo vertinimo schema (LR bendrasis planas), padedančia formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų vizualinio reguliavimo nuostatas;
- savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizacija ir jo geoekologinio potencialo vertinimu, leidžiančiu teritoriniu atžvilgiu objektyviau numatyti teritorijos vystymo intensyvumą, ypač tausojančio naudojimo zonas bei nustatyti šių teritorijų naudojimo režimo pobūdį;
- patvirtintais saugomų teritorijų specialiaisiais planais;
- Miškų ūkinių grupių nustatymo planais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendruoju planu bei jį atitinkamai detalizuojant bei konkretizuojant stambesniame mastelyje pagal teritorijos vystymo strategijos pobūdį, savivaldybės teritorijoje teoriškai gali būti nustatomos tokios kraštovaizdžio tvarkymo strategijos:

SAUGANČIO IR TAUSOJANČIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

- VYRAUJANČIOS KONSERVACINĖS APSAUGOS STRATEGIJŲ GRUPĖ

1 - Konservacinės apsaugos strategija;
2 - Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo strategija.

- VYRAUJANČIO REKREACINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

3a - Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos strategija;
3b - Intensyvaus rekreacinio naudojimo strategija.

- VYRAUJANČIO TAUSOJANČIO BIOPRODUKCINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

4a - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos strategija;
4b - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo karstiniame regione strategija;
4c - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo strategija;
4d – Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės koncervacijos reglamentai.

INTENSYVAUS NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

- VYRAUJANČIO INTENSYVAUS BIOPRODUKCINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

5 - Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo strategija.

- VYRAUJANČIO URBANISTINIO VYSTYMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

6a - urbanizacijos strategija (urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (miestai, miesteliai, gyvenvietės) strategija);
6b – Ekstensyvios urbanizacijos strategija (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija.

- VYRAUJANČIO TECHNOLOGINIO VYSTYMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

7a - Infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo strategija;
7b - Kasybos vystymo strategija.

Išanalizavus realią situaciją, konstatuota, kad Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje didesniuose ar mažesniuose plotuose pasireiškia devynios teoriškai išskirtos reglamentų formavimo strategijos – 3a, 4a, 4c, 4d, 5, 6a ir 6b, 7a bei 7b.

6.2.2. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų lokalizavimas

Vyraujančios konservacinės apsaugos strategijų grupėje pirmasis **(1)** kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipas, kurios vystymas apima nustatytų aplinkosauginių reglamentų ir konservacinės funkcijos realizavimo efektyvumo užtikrinimą, Kupiškio rajono savivaldybės nėra identifikuojamas. Rajone nėra įsteigtų rezervatų.

Antrasis **(2)** šios grupės kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipas yra polifunkcinis, jis nustatomas esamoms regioninių parkų bei nacionalinių parkų teritorijoms, kurios Kupiškio rajono savivaldybėje nenustatomos. Rajone nėra įsteigtų valstybinių parkų ar jų dalių.

Vyraujančio rekreacinio naudojimo strategijų grupėje skiriami du kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipai **(3a, 3b)**, kurie yra taikomi esamo bei perspektyvinio rekreacinio naudojimo arealams, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje numatytos pirmoji šios grupės tvarkymo strategija (**3a**), išskirta aplink Kupiškio marias. Tokių zonų neiškyrimas kitose rekreacinį potencialą turinčiose teritorijose nė kiek neapriboja rekreacinės veiklos vystymo kito tipo strateginėse zonose.

Vyraujančio tausojančio bioprodukcinio naudojimo strategijų tarpe ketvirtosios (**4**) grupės strategijos atstovauja esamas ir planuojamas saugomas teritorijas (valstybinius draustinius, NATURA 2000 teritorijas) (**4a**), pagrindines nacionalinės ir regioninės svarbos gamtinio karkaso teritorijas (**4c**). **4d** tvarkymo reglamentavimo kryptis taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms esamų biosferos poligonų teritorijoms. Visose šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioprodukcinis naudojimas. Tausojančio naudojimo arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, kuri įpareigoja adaptuoti esamą naudojimą, atsižvelgiant į vietos gamtinio pagrindo specifiką ir laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų. Vieni iš pagrindinių tikslų turėtų būti gamybinių procesų ekologizavimo, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo ir palaikymo siekimas.

Vyraujančio intensyvaus bioprodukcinio naudojimo strategijų grupę Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje sudaro žymesnių ekologinių ribojimų nekeliantys, didesnėje rajono teritorijos dalyje esančių lygumų kraštovaizdžio arealai (**5**), kuriuose rekomenduojama išlaikyti intensyvų bioprodukcinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų, užtikrinant racionalų ir efektyvų turimų išteklių naudojimą (dirvožemio derlingumo ir produktyvumo išlaikymą) bei aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi orientuotą į hidrologinių ir biologinių resursų apsaugą.

Vyraujančio urbanistinio vystymo strategijų grupė*:* Kupiškio rajono savivaldybės urbanizuojamų teritorijų, esančių urbanistinių centrų įtakos zonoje, urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (miestai, miesteliai, gyvenvietės) vystymo strategija **(6a)** ir mažo intensyvumo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija **(6b)**.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje, išskiriamos ir esamų bei perspektyvinių industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (**7a ir 7b**).

Bendrojo plano kraštovaizdžio sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas, Europos ekologinio tinklo Natura 2000 apsaugą bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

Miškingas kraštovaizdis (m)

m5 - miškingas kraštovaizdis (miškas 90 – 100%; agrarinių naudmenų 0 – 10%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas didesnėje teritorijoje siejamas su tausojančio ir intensyvaus - konservacinio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipais (**4c ir 4d**). Tai didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų, tvarų naudojimą ir gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ji orientuota į integruotų konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų formavimą. Ši reglamentų kryptis miškingame agrariniame kraštovaizdyje savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso dalyje, kurioje būtina derinti konservacinius, rekreacinius ir miškų ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą, sudaryti sąlygas ekstensyvios žemdirbystės fragmentų apsaugai, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą, formuojant ir išlaikant didesnę dalį pribręstančių ir gamtinės brandos amžių pasiekusių miškų. Laikantis nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

Miškingas agrarinis kraštovaizdis (ma)

ma3 - Miškingas agrarinis kraštovaizdis (miškas 50 – 70%; agro 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas daugiausia siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**). Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri Kupiškio rajono teritorijoje taikoma įvairaus dydžio miškingo agrarinio kraštovaizdžio plotuose, priskirtuose gamtinio karkaso teritorijoms, kurių identifikuotas geoekologinis potencialas svyruoja nuo riboto iki pažeisto. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su intensyviais, didesnės apimties funkciniais pokyčiais, susijusiais su teritorijų natūralizavimu, įvairiomis priemonėmis mažinant agrarizacijos intensyvumą. Taip pat taikytinos priemonės, susijusios su kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masyvų pakraščiuose, agrariškai įsavintų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius, o taip pat su ramaus pobūdžio rekreacinio turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimu.

ma6 - Miškingas agrarinis kraštovaizdis (miškas 50 – 70%; agro 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**5**). Didelę ūkinę reikšmę turinčių teritorijų tvarų ir tolydų naudojimą užtikrinanti tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ši reglamentų kryptis miškingame agrariniame kraštovaizdyje nustatyta savivaldybės šiaurės dalyje, molingų lygumų teritorijose, kurioje būtina derinti intensyvios miškų ir žemės ūkinės veiklos interesus, užtikrinti, ūkiniu požiūriu, racionalų ir tolygų esamų miškų naudojimą. Laikantis

nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

Miškingas pelkėtas kraštovaizdis (mt)

mt 5,6; Miškingas pelkėtas kraštovaizdis (miškas 70 – 90%; pelkės-ežerai 10 – 30%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas Kupiškio rajono teritorijoje siejamas su intensyvaus-konservacinio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4d**). Tai didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų, tvarų naudojimą ir gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ši reglamentų kryptis miškingame pelkėtame kraštovaizdyje nustatyta Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso dalyje, kurioje būtina derinti konservacinius, eksploatacinius ir miškų ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą, formuojant ir išlaikant didesnę dalį pribręstančių ir gamtinės brandos amžių pasiekusių miškų. Būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį. Kitas miškingo pelkėto kraštovaizdžio arealas siejamas su intensyviai eksploatuojamu durpių telkiniu. Išeksploatavus telkinį durpyno teritorijoje, rekomenduojamas kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimas ir gausinimas pagal tikslingai parengtą šio pelkių komplekso renatūralizacijos projektą.

Pelkinis kraštovaizdis (t)

t2 – pelkinis kraštovaizdis (pelkė 70-100%, miškas 0-20%) su griežtesnę kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų vystymas siejamas su integruotos konservacinės-tausojančios naudojimo reglamentais (**4a**). Tai ypač didelę aplinkosauginę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir gamtinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, nustatyta Kupiškio rajone esančiose saugomose teritorijose – Kepurinės telmologiniame draustinyje ir Šimonių girios biosferos poligono dalyje. Šiose teritorijose būtina derinti konservacinius, bioprodukcinius, miškų interesus, užtikrinti prioritetinę draustiniuose esančių kraštovaizdžio vertybių apsaugą, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą.

Pelkinis ežeruotas kraštovaizdis (te)

te2 – pelkinis ežeruotas kraštovaizdis (pelkė 50-70%, ežeras 20-30%, miškas 0-20%) su griežtesnę kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Teritorijos vystymas siejamas su integruotos konservacinės-tausojančios naudojimo reglamentais (4a). Tai ypač didelę aplinkosauginę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir gamtinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, nustatyta Kupiškio rajone esančiame Notigalės telmologiniame draustinyje, sutampančiame ir su Natura 2000 buveinių apsaugai svarbia teritorija. Teritorijoje būtina derinti konservacinius, bioprodukcinius, miškų interesus, užtikrinti prioritetinę draustiniuose esančių kraštovaizdžio vertybių apsaugą, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą.

Agrarinis miškingas kraštovaizdis (am)

am2,3 - Agrarinis miškingas kraštovaizdis (agro 50 – 70%; miškas 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Dalis šių teritorijų siejama su integruotos konservacinės-tausojančios naudojimo reglamentais **(4a)**. Tai ypač didelę aplinkosauginę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, nustatyta Kupiškio rajone esančiose saugomose teritorijose, agrariniuose plotuose su mozaikiškais miško intarpais. Šiose teritorijose būtina derinti konservacinius, bioprodukcinius, miškų interesus, užtikrinti prioritetinę draustiniuose esančių kraštovaizdžio vertybių apsaugą, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą.

Kita dalis šio tipo kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**). Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri teritorijoje taikoma arealams, sutampantiems su pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso bei ekologiškai jautrių teritorijų plotais su dominuojančiomis žemės ūkio naudmenomis. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su vidutinio arba didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visų pirma, su miškų ūkio raiškos intensyvumo didinimu, kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masyvų pakraščiuose, ągrariškai įsavintų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius, o taip pat, su ramaus pobūdžio rekreacinio turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimu.

am4,6 - Agrarinis miškingas kraštovaizdis (agro 50 – 70%; miškas 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio intensyvaus ir intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**5**). Tai intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų formavimo strategija gamtiniu požiūriu palankiose žemdirbystei teritorijose (smėlingų banguotų pakilumų arealuose). Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje pastaroji kraštovaizdžio tvarkymo zona lokalizuota daugiausia centrinėje ir rytinėje savivaldybės teritorijose. Pastarosios teritorijos siejamos su stipriai agrariškai įsavintomis molingomis lygumomis. Dėl tos priežasties šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojančią adaptuoti esamą naudojimą, laikantis aplinkosauginių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Reikėtų vengti, ypač didelio ploto, žemės ūkio naudmenų formavimo. Išsaugoti esamus miško plotus, skatinti žemės ūkio naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidosios taršos neutralizavimo priemones (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliavimo baseinai - kūdros).

Agrarinis ežeruotas/upėtas kraštovaizdis (ae/s)

ae4 - Agrarinis ežeringas kraštovaizdis (agro 40 – 60%; ežerai 30 – 50%; miškas 0 – 20%) su tausojančio intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų tvarkymas siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**). Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri teritorijoje taikoma arealui Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotam Mituvos upės slėnyje. Tokių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojančia adaptuoti esamą naudojimą, laikantis aplinkosauginių teritorijos tvarkymo reikalavimų,

siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Reikėtų vengti ypač didelio ploto, žemės ūkio naudmenų formavimo. Skatinti žemės ūkio naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidosios taršos neutralizavimo priemones (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliavimo baseinai - kūdros).

Agrarinis pelkėtas kraštovaizdis (at)

At3 - Agrarinis ežeringas kraštovaizdis (agro 40 – 60%; ežerai 30 – 50%; miškas 0 – 20%) su tausojančio intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šio tipo kraštovaizdžio arealas siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**), taikomu silpno ar pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso plotuose. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su vidutinio arba didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visų pirma, su miškų ūkio raiškos intensyvumo didinimu, kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masyvų pakraščiuose, ągrariškai įsavintų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius, o taip pat, su ramaus pobūdžio rekreacinio turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimu.

Agrarinis kraštovaizdis (a)

a2 - Agrarinis kraštovaizdis (agro 80 – 90%; urbo 0 – 10%; miškas 0 – 20%) su griežtesnę kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos strategija (**4a**). Tai ypač didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą, gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ji orientuota į integruotų konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų formavimą ir nustatyta Prūsagalės geomorfologinio draustinio teritorijoje. Šioje teritorijose būtina derinti konservacinius, rekreacinius, miškų ir žemės ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę vertybių apsaugą, sudaryti sąlygas fragmentiškai pasireiškiančios ekstensyvios žemdirbystės fragmentų apsaugai, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą. Laikantis nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį. Taip pat, esant galimybėms, didinti jo pražvelgiamumo savybes, formuojant naujas panoramines perspektyvas, tuo pačiu susiejant jas su linijiniais rekreacinės infrastruktūros elementais (automobilių, dviračių ir pėsčiųjų keliais).

a3 - Agrarinis kraštovaizdis (agro 80 – 90%; urbo 0 – 10%; miškas 0 – 20%) su tausojančio pobūdžio naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas didžiąja dalimi siejamas su tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(4c).** Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri dažnu atveju sutampa su pažeisto ir stipriai pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso bei ekologiškai jautrių kalvotų aukštumų plotais, kuriuose dominuoja žemės ūkio naudmenomis. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visų pirma, su intensyviai agrariškai įsavintų plotų ekologinio stabilumo didinimu, kuris gali būti siekiamas skatinant didinti žemės naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais.

Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidosiuos taršos neutralizavimo priemonės (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliavimo baseinai - kūdros).

a6 - Agrarinis kraštovaizdis (agro 80 – 90%; urbo 0 – 10%; miškas 0 – 20%) su intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(5).** Tai intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų formavimo strategija gamtiniu požiūriu palankiose žemdirbystei teritorijose. Pastarasis kraštovaizdžio naudojimo tipas išskiriamas daugiausiai centrinėje rajono teritorijos dalyse esančiose molingų lygumų ir arealuose, kurie nėra GK sistemos sudėtine dalimi. Pastarosios teritorijos siejamos su stipriai agrariškai įsavintomis teritorijomis, dėl tos priežasties šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojančia adaptuoti esamą naudojimą, laikantis aplinkosauginių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Reikėtų vengti, ypač didelio ploto, žemės ūkio naudmenų formavimo. Skatinti žemės ūkio naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidosios taršos neutralizavimo priemones (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliavimo baseinai - kūdros). Taip pat galimas ekstensyvios urbanizacija skatinimas.

Agrarinis urbanizuotas kraštovaizdis (au)

au - Agrarinis urbanizuotas kraštovaizdis (agro 60 – 80%; urbo 10 – 20%; miškas 0 – 20%*)* su įvairaus pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šio kraštovaizdžio tipo teritorijos siejamos su mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija (**6b**) su nekompaktiško (išsklaidyto) užstatymo teritorijomis (kaimai, viensėdžiai, jų grupės). Šio tipo kraštovaizdyje veikla orientuojama į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti, vengiant ypač didelio ploto žemės ir miško naudmenų formavimo, naudmenų kontūrus bei agrarinės veiklos kryptis derinant prie reljefo formų, kitų natūralių gamtinių ribų. Taip pat leistina ekstensyvi gyvenamojo ir (arba) rekreacinio pobūdžio urbanizacija - vienkiemių formavimas. Šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo ir tausojančio vystymo sampratą, įpareigojančia adaptuoti esamą naudojimą, laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir greta esančių, gamtiniu ir kultūriniu požiūriu, vertingų teritorijų apsaugą.

Industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (i)

i - industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (techno 20 – 30%; agro 60 – 80%; miškas 0 – 10%*)* su intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Vienas šio kraštovaizdžio tipo arealas siejamas su industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategijos infrastruktūros kompleksų formavimo reglamentų kryptimis (**5-7a**). Dauguma stambesnių pramoninių kompleksų yra įtraukti į urbanizuoto kraštovaizdžio zonas.

Urbanizuotas kraštovaizdis (u)

u6 - Urbanistinis kraštovaizdis (urbo 80 – 100%; miškas 0– 10%; agro 0 – 10%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su urbanizacijos reglamentų strategijos tipu **(6a).** Kupiškio rajono teritorijoje šiam kraštovaizdžio tipui priskiriami plotai, siejami su urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (miestai, miesteliai, gyvenvietės) vystymo strategija, kur nustatomi individualūs urbanizacijos reglamentai, užtikrinantys šiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose užstatymo tankį, žemesnį, atitinkamą priklausomųjų ir atskirųjų želdynų formavimą. Šio kraštovaizdžio tipo strategija išskirta Kupiškio ir Subačiaus miestuose.

Kita dalis šio tipo kraštovaizdžio arealų yra išskirti minėtų miestų įtakos zonose ir siejami su ekstensyvios urbanizacijos reglamentais (**6b**), kurie užtikrina šiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose mažesnį užstatymo tankį, žemesnį aukštingumą, atitinkamą priklausomųjų ir atskirųjų želdynų formavimą.

7. GAMTINĖ APLINKA

7.1. Biologinės įvairovės apsauga

Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 punktą, Vyriausybės patvirtintų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi aukštesnę teisinę galią už savivaldybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir privalomai taikomi savivaldybėms rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Šio bendrojo plano sprendiniuose laikomasi principo, kad Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje nenumatomos naujos urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos saugomose teritorijose – draustiniuose, Natura 2000 teritorijose. Draustiniuose bei Natura 2000 teritorijose, pagal atskirą teritorijos pobūdį, numatomos miškų ir miškingų teritorijų, vandenų, žemės ūkio teritorijų funkcinės zonos. Pagal šių teritorijų jautrumą, lygiagrečiai funkciniam zonavimui, formuojamos atitinkamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurios nusako konservacinės apsaugos tausojantį naudojimą.

Bendrąją Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus pagal LR Saugomu teritorijų įstatymą įsteigtų instituciškai (turinčių administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių) (1) bei kompleksinių saugomų teritorijų tinklas (2). Gamtinio – kultūrinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos sistemai Kupiškio rajono savivaldybėje priklauso šios saugomų teritorijų grupės:

- Institucinės saugomos teritorijos (valstybiniai parkai);
- Neinstitucinės saugomos teritorijos (biosferos poligonai, valstybiniai draustiniai).

(1) Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė. (2) Kompleksinės saugomos teritorijos – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos krypčių prioriteto taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

Saugomas teritorijas Kupiškio rajono savivaldybėje formuoja valstybiniai draustiniai ir biosferos poligonai, kurie bendrai sudaro apie 14 % savivaldybės ploto (šalyje apie 18 %). Šios teritorijos apima apima gamtos ir kultūros paveldo teritorijas ir objektus.

7.1. lentelė. Saugomos teritorijos Kupiškio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas (ha)	Savivaldybė	Apsaugos tikslai
K r a š t o v a i z d ž i o d r a u s t i n i a i				
1.	Lėvens kraštovaizdžio draustini	1279.4 (1278.1)	Kupiškio raj. savivaldybė, Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti raiškų Lėvens upės fliuvioglacialinio senslėnio kraštovaizdį.
G e o m o r f o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i				

2.	Prūsagalės geomorfologinis draustinis	274.7	Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti Pyvesos upės senslėnio fragmentą su raiškia fliuvioglacialinių protakų sistema.
P e d o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i				
3.	Vainiskio pedologinis draustinis	98.1	Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti Nemunėlio-Nevėžio aukštupių lygumos velėninių jaurinių glėjinių priemolio dirvožemių etaloną.
G e o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i				
4.	Buožių geologinis draustinis	14,1	Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti ledyno paliktą riedulyną.
G e n e t i n i a i d r a u s t i n i a i				
5.	Šimonių girios pušies genetinis draustinis	50,7 (50,7)	Kupiškio raj. savivaldybė	Išsaugoti Šimonių girios paprastosios pušies (Pinus sylvestris L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
T e l m o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i				
6.	Alojos	39.5 (39.5)	Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti natūralią Alojos pelkę.
7.	Iženo		Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti Vakarų Aukštaičių prieškalvėms būdingą Iženo pelkinį kompleksą.
8.	Kepurinės		Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti Vakarų Aukštaičių prieškalvėms būdingą aukštapelkės kompleksą, turintį didelę botaninę ir zoologinę vertę saugomų augalų augavietėmis, paukščių perimvietėmis.
9.	Notigalės		Kupiškio raj. ir Rokiškio savivaldybės	išsaugoti stambų pelkėtų masyvų kompleksą Vidurio Lietuvos žemumoje.
10.	Sakonių balos		Kupiškio raj. savivaldybė	išsaugoti natūralią Užuraisčio pelkę.
B i o s f e r o s p o l i g o n a i				
11.	Šimonių girios biosferos poligonas	23265 (4058.4)	Anykščių raj. savivaldybė, Kupiškio raj. savivaldybė	Išsaugoti girios su joje esančiomis vertingomis miškų, pievų, pelkių bei kitomis natūraliomis buveinėmis ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro, mažojo erelio rėksnio, lėlio, žalvarnio, juodosios meletos, ligutės populiacijas teritorijoje.
12.	Žaliosios girios biosferos poligonas	14174.4 (770.2)	Panevėžio raj. ir Kupiškio raj. savivaldybės	Išsaugoti Žaliosios girios ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (Ciconia nigra), vapsvaėdžio (Pernis apivorus), žvirblinės pelėdos (Glaucidium passerinum) populiacijas teritorijoje.

Duomenų šaltinis: Valstybinis saugomų teritorijų kadastras.

Bendrąją Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali, aukščiau paminėtų valstybinių saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai

subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC79/409) ir buveinių (EEC 92/43) direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių Natura 2000 teritorijų tinklas.

Kupiškio rajono savivaldybėje biologinės įvairovės apsaugos sistemai bei jau paminėtų valstybinių draustinių priklauso nacionalinę ST sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ir Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST).

Aukščiau minėta, konkreti biologinės įvairovės apsaugą vykdanti saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymų nustatytas nacionalinių saugomų teritorijų grupes bei pagal Natura 2000 kategorijas pateikiama 7.2. lentelėje. Reikiamas apsaugos statusas bus nustatomas ir kitoms europinių buveinių bei paukščių apsaugai svarbioms Natura 2000 teritorijoms, kurios savo ruožtu yra svarbios ir gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos aspektu.

7.2. lentelė. Natura 2000 buveinių apsaugai svarbios teritorijos Kupiškio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	**Vietovės pavadi-nimas**	**Plotas, ha**	**Savival-dybė**	**Pastabos**	**Vertybės arba tikslai**	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo“ 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	**Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai** (Lietuvos Respublikos aplinkos ministras įsakymas „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
1.	Alojos apylinkės	39,5	Kupiškio raj. savivaldybės		7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 91D0 Pelkiniai miškai	-
2.	Buožių kaimo apylinkės	14,1	Kupiškio r. sav.	Ribos sutampa su Buožių geologinio draustinio ribomis	6270 Rūšių turtingi smilgynai	Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6270, Rūšių turtingi smilgynai“ ne mažesniame kaip 10 ha plote.
3.	Kepurinės pelkė	700,3	Kupiškio r. sav.	Ribos sutampa su Kepurinės valstybinio telmologinio draustinio ribomis	3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9010 Vakarų taiga; 91D0 Pelkiniai miškai; Ūdra; Auksuotoji šaškytė	-
4.	Lėvens upės slėnis	909.4 (844.2)	Kupiškio raj. ir Panevėžio raj. savivaldybės	Teritorija patenka į Lėvens valstybinį kraštovaizdžio	6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 91E0, Aliuviniai miškai; 91F0, Paupių guobynai; Ūdra	-

				draustinį (dalis draustinio)		
5.	Mirabelio miškas	98,1	Kupiškio r. sav.	Ribos sutampa su Vainiškio pedologinio draustinio ribomis	9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 6410 Melvenynai	Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6410, Melvenynai“ ne mažesniame kaip 0,1 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9020, Plačialapių ir mišrūs miškai“ ne mažesniame kaip 13,4 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „9020, Plačialapių ir mišrūs miškai“ ne mažesniame kaip 6,6 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „9050, Žolių turtingi eglynai“ ne mažesniame kaip 2,1 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ ne mažesniame kaip 14,2 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „91E0, Aliuviniai miškai“ ne mažesniame kaip 0,6 ha plote.
6.	Notigalės pelkė	1391 (1273.7)	Kupiškio r. sav., Rokiškio r. sav.	Ribos sutampa su Notigalės valstybinio telmologinio draustinio ribomis	3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9010 Vakarų taiga; 91D0 Pelkiniai miškai; Ūdra	-
7.	Sakonių bala	60,8	Kupiškio r. sav.	Ribos sutampa su Sakonių balos valstybinio telmologinio draustinio ribomis	91D0 Pelkiniai miškai	-
8.	Skapagirio miškas	2161,1	Kupiškio r. sav.		Baltamargė šaškytė; Didysis auksinukas	-
9.	Šimonių giria	23266.1 (4058.4)	Anykščių raj. ir Kupiškio raj.	Ribos sutampa su Šimonių giros biosferos	3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6510 Šienaujamos mezofitų	-

			savivaldybės	poligono ribomis	pievos; 6530 Miškapievės; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9010 Vakarų taiga; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 91D0 Pelkiniai miškai; Lūšis; Didysis auksinukas; Šneiderio kirmvabalis; Plikažiedis linlapis	
10.	Žalioji giria	33869.6 (826)	Anykščių raj., Panevėžio raj., Pasvalio raj., Biržų raj. ir Kupiškio raj. savivaldybės	Į šią teritoriją patenka Žaliosios girios biosferos poligonas ir Žaliosios valstybinis botaniniszoologinis draustinis, bei dalis Pyvesos valstybinio hidrografinio draustinio.	Didysis auksinukas; Lūšis; Vėjalandė šilagėlė; 3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 6230, Rūšių turtingi briedgaurynai; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6410, Melvenynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 7120, Degradavusios aukštapelkės; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 9010, Vakarų taiga; 9020, Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai; 91E0, Aliuviniai miškai	-

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras.

7.3. lentelė. Natura 2000 paukščių apsaugai svarbios teritorijos Kupiškio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos arba jų dalys	Paukščių apsaugai svarbi teritorija	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių; teritorijos svarba migruojantiems paukščiams	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1	Šimonių giria	LTANYB001 Šimonių giria	Juodųjų gandrų (Ciconia nigra), mažųjų erelių rėksnių (Aquila pomarina), lėlių (Caprimulgus europaeus), žalvarnių (Coracias garrulus), juodųjų meletų (Dryocopus martius), ligutės (Lullula arborea) apsaugai	Ribos sutampa su Šimonių girios biosferos poligono ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629
2	Žalioji giria	LTPANB001 Žalioji giria	Juodųjų gandrų (Ciconia nigra), vapsvaėdžių (Pernis apivorus),	Ribos sutampa su Žaliosios girios biosferos poligono ribomis,

			žvirblinės pelėdos (Glaucidium passerinum) apsaugai	patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras.

Kupiškio rajono savivaldybėje yra gamtos paveldo objektų (7.4. lentelė). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. D1-184 „Dėl saugomų gamtos paveldo objektų paskelbimo ir jų ribų schemų patvirtinimo“, pagal tipą savivaldybėje yra 4 botaniniai, 2 geologiniai saugomi gamtos paveldo objektai.

7.4. lentelė. Gamtos paveldo objektai Kupiškio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
Botaniniai objektai		
1.	Alizavos ąžuolas	Kupiškio r. sav. Alizavos sen., Alizavos mstl.
2.	Buivėnų ąžuolas	Kupiškio r. sav. Noriūnų sen., Buivėnų k.
3.	Stirniškių kurilinis maumedis	Kupiškio r. sav., Subačiaus sen., Stirniškių k.
4.	Žvėrių vinkšna	Kupiškio r. sav. Noriūnų sen., Žvėrių k.
Geologiniai objektai		
5.	Salamiesčio akmuo	Kupiškio r. sav. Alizavos sen., Nodiejiškių k.
6.	Stirniškių atodanga	Kupiškio r. sav. Subačiaus sen., Stirniškių k., Kupiškio miškų urėdijos Subačiaus g-jos (387 kv., 6 skl.) teritorija, Lėvens valstybinis kraštovaizdžio draustinis

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras ir https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cc379e10ec1811ec8910e5467d5a34cb?jfwid=-3u88ymsgt.

Šiuo metu Kupiškio rajono savivaldybėje nėra savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų. Bendras saugomų teritorijų plotas savivaldybėje nesiekia Lietuvos vidurkio.

Siekiant išsaugoti savivaldybėje dar išlikusius vertingus gamtinio kraštovaizdžio plotus, vietinio lygmens saugomų teritorijų tinklo plėtojimo procesui turėtų būti skiriamas reikiamas dėmesys. Biologinės įvairovės apsaugos plėtojimo pagrindimas reikalauja gana detalių, savivaldybės bendrojo plano rengimo užduotims nepriklausančių, teritorijos botaninių bei zoologinių tyrimų ir jo apimtyje negali būti įvykdomas. Todėl tikslinga tik perteikti kompleksinei gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugai skirtus pasiūlymus, turinčius vidines nuostatas biologinės įvairovės apsaugai stiprinti bei galimus koordinacinius pasiūlymus dėl geresnio esamos gamtinės įvairovės apsaugos sistemos suderinimo.

Savivaldybės lygmenyje būtų aktualu rengti teritorijos kompleksinį biologinės įvairovės įvertinimą, išskiriant atskirus gamtinius kompleksus, kuriuose yra saugomų ir retų rūšių bei inicijuojant savivaldybės saugomų draustinių ir /ar gamtos paveldo objektų steigimą. Tuo tikslu, galėtų būti inicijuota natūralių gamtinių buveinių inventorizacija ir biologinės įvairovės tyrimai gamtinėse teritorijose.

7.2. Želdynų sistema

Želdynų sistema Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje yra formuojama siekiant išsaugoti kraštovaizdžio struktūrą, biologinę įvairovę ir istorinę vertę, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą, gerinti žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygas.
Kaip apibrėžia Želdynų įstatymas, želdynų sistema – strateginio ar teritorijų planavimo dokumentuose numatyta urbanizuotų teritorijų gamtinio karkaso ir (ar) žaliosios infrastruktūros dalis – tikslingai ir nuosekliai formuojama želdynų, pavienių želdinių, jų grupių ir žaliųjų jungčių visuma, palaikanti ekologinį stabilumą ir gerinanti žmonių gyvenamosios aplinkos sąlygas.
Savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastro duomenų nustatymą ir jų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą, organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinius duomenis, vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą ir kt.
Šiuo metu Kupiškio rajono savivaldybėje esančiuose miesteliuose atskirųjų želdynų sistema nėra suformuota, nėra registruotų atskirųjų želdynų. Želdynų norma vienam gyventojui užtikrinama tik Kupiškio ir Subačiaus miestuose, kur želdynų poreikį padengia valstybei priklausantys II grupės miškų plotai.
Tačiau būtina akcentuoti, kad nesant registruotų atskirųjų želdynų, nebūtinai yra faktinis želdynų trūkumas miestuose ir miesteliuose. Dėl 2023 įsigaliojusio Želdynų įstatymo redakcijos daugelis savivaldybių, tarp kurių ir Kupiškio rajono savivaldybė, dar nėra spėjusi sutvarkyti želdynų duomenų pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus.
Siekiant užtikrinti atskirųjų želdynų normų vykdymą urbanizuotose teritorijose Bendrojo plano sprendiniais sudaromos sąlygos miestų ir miestelių viešosiose teritorijose formuoti kitos paskirties žemės sklypus, kurių naudojimo būdas būtų atskirųjų želdynų teritorijos.
Siekiant užtikrinti subalansuotą želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo plėtrą, patenkinti įvairių visuomenės grupių poreikius ir užtikrinti želdynų išsaugojimą Kupiškio rajono savivaldybėje rekomenduojami šie želdynų vystymo, apsaugos ir tvarkymo principai:

- Įteisinti želdyno statusą parkams ir skverams (kai šis statusas dar nėra suteiktas).
- Želdynuose saugoti ir gausinti biologinę įvairovę.
- Didinti želdynų plotą rekonstruojant ir/ar atkuriant istorinius želdynus, išsaugant medžių alėjas.
- Išlaikyti ir formuoti gamtinį karkasą, kuriant vientisą tolygią miestų, miestelių ir rajono želdynų sistemą.
- Išlaikyti istorinių želdynų ir juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų ir jų tarpusavio funkcijų vientisumą.
- Išsaugoti ir ugdyti brandžius, ekologiškai bei estetiškai vertingus želdinius ir medynus visoje savivaldybės teritorijoje.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, viešųjų atskirųjų želdynų normos turi būti užtikrinamos vadovaujantis Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais.

8. REKREACINIS POTENCIALAS

Vadovaujantis rengiamo Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo esamos būklės išvadomis bei Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialiajame plane pateiktais sprendiniais, Kupiškio rajonas nepasižymi išskirtinais gamtiniais rekreaciniais ištekliais – ypač gretimų rajonų kontekste. Didžiausi ežerai – Notigalė (91,5 ha) bei Mituva (38,2 ha), didžiausias miškas – Šimonių giria. Savivaldybėje tekančios upės taip pat nėra itin tinkamos rekreacijai ar vandens turizmui, preliminariu vertinimu Kupiškio rajone yra keli upių ruožai, atitinkantys reikalingus praplaukiamumo koeficientus skirtingoms vandens turizmo priemonėms (karkasinės baidarės ir pripučiami katamaranai, plastikiniai vienviečiai kajakai, dvivietės pripučiamos kanojos ir baidarės, trumpi (vienviečiai) pripučiami kajakai ir kanojos) - Kupa (paskutiniai 5,5 km iki žiočių); Mituva (paskutiniai 3,9 km); Lėvuo (nuo Kupos intako – 108 km). Tačiau išskirtinai didelį rekreacinį potencialą sukuria Kupiškio marios – didžiausias vandens telkinys rajone.

Tam, kad būtų galima regiono kontekste išskirti Kupiškio rajono savitumą, būtina apgalvoti ne tik siūlomą pagrindinę turizmo kryptį, susijusią su Kupiškio marių rekreacinio potencialo įveiklinimu, bet ir kokias papildomas, išskirtines turizmo paslaugas, gali teikti savivaldybė, kad išsiskirtų regiono kontekste. Šiuo atveju, ypatingą svarbą įgauna ne tik apgyvendinimas, maitinimas, pasiekiamumas bet ir bendrų paslaugų paketai/kompleksai, suteikiantys galimybę potenciaiam turistui kompleksiškai ir lengvai suplanuoti savo laisvalaikį dienai, savaitgaliui ar kitam konkrečiam laikotarpiui.

Kaip nurodoma galiojančiame Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialiajame plane ypatingas dėmesys turi būti skiriamas rekreacinių teritorijų – rekreacinio prioriteto vietovių plėtrai. Tai lokalinių teritorinių kompleksų, kurie yra išskiriami įvertinant rekreacinių išteklių potencialą, esamą naudojimą, naudojimo perspektyvumą ir kuriems nustatomas rekreacinio naudojimo prioritetinis įveiklinimas.

Formuojant Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptis, atsižvelgiama į turimus rekreacinius išteklius, įvertinamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiojo plano, Kupiškio rajono (Lietuva) ir Rezeknės rajono (Latvija) vandens turizmo plėtros strategijos, Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialiojo plano, Kupiškio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2020-2030 metams bei kitų dokumentų nuostatos.

Išskiriamos šios pagrindinės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptys:

- Rajono turistinio patrauklumo didinimas, plėtojant viešąją turizmo ir rekreacinių paslaugų infrastruktūrą; pritaikant gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti;
- Pažintinio turizmo ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje aplinkoje, vystymas;
- Įveiklinti Kupiškio rajono gamtinius rekreacinius išteklius, gamtinį ir kultūrinį potencialą, steigti rekreacinius parkus ir kompleksus;
- Didinti rekreacijos svarbą bendroje teritorijų naudojimo struktūroje, išskiriant prioritetines – didžiausią rekreacinį potencialą turinčias – teritorijos dalis ir nustatant joms teritorijų naudojimo funkcinį prioritetą.

Sprendiniais yra sudaromos sąlygos gamtos, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų įveiklinimui atliepiant socialinius ir kultūrinius poreikius. Taip pat numatoma, kaip turi būti plėtojami turistiniai maršrutai, sudaromos sąlygos rekreacinės paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūros objektų planavimui bei išskirtinių Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos formų vystymui.

Lygiavertiško konkuravimo su kitais regiono turizmo centrais siekis, sprendžiamas bendradarbiavimu ir rekreacinių jungčių su Rokiškio r., Biržų r., Panevėžio r. ir kitomis savivaldybėmis derinimu.

Bendrojo plano sprendiniuose rekreacinės veiklos rūšims prioritetai nenustatomi, tačiau išskiriamos rekreacijos ir turizmo centrų specializacijos, t. y. perspektyviausios, labiausiai vystytinos pagal esamą rekreacinę infrastruktūrą ir kitus komponentus, rekreacinės veiklos rūšys.

Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos turizmo ir rekreacijos plėtros specialiojo plano sprendiniais buvo išskirti 7 turizmo centrai: 1 regioninės svarbos (esamas plėtotinas regioninės svarbos daugiafunkcinis turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras – Kupiškis) ir 6 lokalinės (naudojamose arba numatomose naudoti turizmui ir rekreacijos aptarnavimui, patenkančiose į didelio rekreacinio potencialo arealus ir pasižyminčiose gamtinių, kultūrinių bei socialinių išteklių turtingumu, esančiose šalia nacionalinės, regioninės ar lokalinės reikšmės turistinių trasų: Salamiesčio, Adomynės, Palėvenės, Subačiaus, Skapiškio, Palėvenėlės), jiems priskirtos pagrindinės specializacijos kryptys:

- bendrasis turizmas – teikiamos bendrosios, specialių papildomų tikslų nekeliančios paslaugos (maitinimas, apgyvendinimas, informacija ir kt.);
- kultūrinis (pažintinis turizmas, žaliasis (ekologinis) turizmas – tai kelionės bei poilsis gamtinėje ar kultūrinėje aplinkoje, norint tikslingai pažinti šią aplinką, krašto gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus, kraštovaizdį, istoriją, išplėsti kultūrinį akiratį, mokytis;
- sporto rekreacija – tai aktyvus poilsis gamtinėje arba dirbtinėje aplinkoje (žaidžiant sportinius žaidimus, plaukiojant valtimis, vandens slidėmis ir pan.) arba stebint sporto renginius;
- pramoginė rekreacija – tai jėgų atgavimas gamtinėje ar tam tikslui pritaikytoje dirbtinėje aplinkoje, dalyvaujant įvairaus pobūdžio pramogose ir renginiuose, lankant specializuotus pramogų parkus;
- poilsis gamtoje (poilsinis turizmas) – bendro pobūdžio, fizines, psichines ir dvasines jėgas atstatantis (sveikatinantis) žmogaus poilsis lauko sąlygomis (gamtoje), centruose gali būti teikiamos ir kai kurios specializuotos paslaugos (poilsio ir pramogų organizavimas, poilsiui ir pramogoms skirto inventoriaus nuoma ir kt.).

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais, vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos turizmo ir rekreacijos plėtros specialiojo plano sprendiniais, yra numatoma rekreacinių teritorijų funkcinė zona, kurioje teikiamas poilsio gamtoje rekreacinis prioritetas. Šias rekreacines vietoves reikalinga formuoti išnaudojant palankų gamtinį potencialą. Tam būtina sutvarkyti vandens telkinių aplinką, pritaikant poilsiavimui esamus miškus, o nesant jų, vykdyti naujų miškų ir kitų želdinių įveisimą, plėtoti turizmo ir poilsio infrastruktūrą.

Atsižvelgiant į Kupiškio marių su prieigomis kuriamą rekreacinį potencialą rengiamo Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose Aukštupėnų, Vėžionių, Bagdonių, Jutkonių, Virbališkių gyvenamosiose vietovėse siūloma prioritetu planuoti rekreacijos ir turizmo infrastruktūros objektus, kurie savo ruoštu papildytų Kupiškio marių rekreacinę – turistinę infrastruktūrą. Šios gyvenamosios vietovės (ar užstatytos jų dalys) priskiriamos rekreacinio potencialo gyvenamųjų vietovių funkcinei zonai.

Sprendiniais numatoma kiekybinė ir kokybinė (modernizuojant rekreacinę infrastruktūrą) plėtra. Didžiausias dėmesys turi būti skiriamas turizmo sistemos formavimui t.y. viešajam pažinimui, panaudojant nekilnojamojo kultūros paveldo objektus ir vietoves, gamtos išteklius bei plėtojant ir/ ar papildant turistinius maršrutus patogia paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūra bei išskirtinėmis Kupiškio rajono rekreacijos formomis.

Turizmo vystymo ir kultūros paveldo įveiklinimo plėtra rajone numatoma, didinant turizmo paslaugų kokybę bei įvairovę, plėtojant turizmo infrastruktūrą, saugojant ir puoselėjant bei įveiklinant kultūros ir gamtos paveldą, jį pritaikant viešosioms reikmėms. Tai apima laisvalaikio ir poilsio paslaugų pasiūlos plėtrą, pritaikant gamtos ir kultūros paveldo objektus lankymui bei modernizuojant ir papildant rekreacinę infrastruktūrą ir, tokiu būdu, keliant turistinių maršrutų patrauklumą.

Kupiškio rajono savivaldybėje skatinama plėtoti ir gerinti teikiamų turizmo paslaugų kokybę: informavimo paslaugų, apgyvendinimo, keleivių vežimo, automobilių, motociklų ar kitų transporto priemonių nuomos ir kitų, neatsiejamų nuo turizmo paslaugų (maitinimo, kultūros, pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros ir kt.). Skatintina kurti svečių namų, motelio, apartamentų komplekso, nakvynės namų, nakvynės ir pusryčių, turistinės stovyklos ir trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas. Skatintina turizmo paslaugų ir infrastruktūros plėtra rekreacinių jungčių gretimybėje greta Kupiškio marių. Taip pat svarbu šią infrastruktūrą pritaikyti specialiųjų poreikių turintiems asmenims.

Bendrojo plano keitimo sprendiniais siūlomas Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo išteklių sąrašas. Turizmo ištekliai būtų suskirstyti į traukos objektus ir vietoves (maldos namai, koplyčios ir koplytstulpiai, skulptūros, muziejai, parkai, lankytinos vietovės, dvarvietės, piliakalniai, kapinynai, memorialinės vietos, mitologiniai bei gamtiniai objektai, aukščiausia savivaldybės vieta, pramogų bei sveikatinimo objektai, kiti objektai). Nepaisant vertybių gausos, pažymėtina, kad ne visi objektai yra įveiklinti ir/ar pritaikyti socialiniams, kultūriniams, pažintiniams poreikiams tenkinti (iš tų objektų, kurie gali būti įveiklinti ir/ar pritaikyti).

Turizmo ištekliai šiame plane suprantami kaip **traukos objektai** (gamtos paveldo objektai, kultūros paveldo objektai, mokslo, religijos, pramogų, muziejai, tradicinių amatų centrai ir kt.) ir **vietovės** (senamiesčiai, parkai, dvaro sodybos ir rūmų kompleksai, istorinių įvykių reikšmingų Lietuvai vietos, mokslui ir istorijai reikšmingų asmenybių memorialiniai kompleksai ir kt.), dominantys turistus ar skirti jų reikmėms. Žemiau išskirti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje svarbiausi traukos objektai ir vietovės, kurie Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime apibrėžiami kaip turizmo ištekliai.

8.1.lentelė. Turizmo ištekliai Kupiškio rajono savivaldybėje

Nr.	Nr.	Lankytinos vietos pavadinimas	Lankytinos vietos adresas
Architektūros, archeologijos ir urbanistikos paminklai (15)			
1.	1.	Adomynės dvaro sodyba	Adomo Vilėniškio g. 4, Adomynės k., Šimonių sen., Kupiškio r.
2.	2.	Antašavos dvaro sodyba	Rožių g. 2A, Antašavos mstl., Kupiškio sen., Kupiškio r.
3.	3.	Noriūnų dvaro sodyba	Noriūnų k., Noriūnų sen., Kupiškio r.
4.	4.	Palėvenės, Pauliankos dvaro sodyba	Dvaro g., Stirniškių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
5.	5.	Salamiesčio dvaro sodybos rūmai	Vytautų g. 3, Salamiesčio mstl., Alizavos sen., Kupiškio r.
6.	6.	Mirabelio įtvirtinta dvarvietė	Mirabelio k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
7.	7.	Kupiškio laisvamanių senųjų kapinių kompleksas	Pergalės g., Kupiškis
8.	8.	Salamiesčio dvaro sodybos magazino liekanos	Salamiesčio mstl., Alizavos sen., Kupiškio r.
9.	9.	XIX a. grūdų sandėlis (Subačiaus grūdų sandėlis)	Biržų g., Subačiaus m., Kupiškio r.
10.	10.	Buivėnų kapinynas	Buivėnų k., Noriūnų sen., Kupiškio r.

11.	11.	L. Stuokos-Gucevičiaus aikštė	L. Stuokos-Gucevičiaus a., Kupiškis
12.	12.	Buvusi žydų sinagoga ir memorialinė lenta	L. Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, Kupiškis
13.	13.	Kupiškio linų sandėlis	Maironio g. 1, Kupiškis
14.	14.	Šmidto malūnas su technologine įranga	S. Dariaus ir S. Girėno g. 12A, Kupiškis
15.	15.	Antašavos dvaro sodybos klebonija	Pergalės g. 2, Antašavos mstl., Kupiškio sen., Kupiškio r.
Maldos namai (12)			
16.	1.	Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčia	Gedimino g. 1, Kupiškis
17.	2.	Adomynės Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia	Adomo Vilėniškio g. 6, Adomynės k., Šimonių sen., Kupiškio r.
18.	3.	Alizavos Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia	Kalno g. 15, Alizavos mstl., Alizavos sen., Kupiškio r.
19.	4.	Antašavos Šv. Hiacinto (Jackaus) bažnyčia	Vabalninko g. 26, Antašavos mstl., Kupiškio sen., Kupiškio r.
20.	5.	Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių kompleksas	Lėvens g. 1, Palėvenėlės k., Alizavos sen., Kupiškio r.
21.	6.	Palėvenės Šv. Domininko (Dominyko) bažnyčios ir dominikonų vienuolyno ansamblis	Palėvenės mstl., Noriūnų sen., Kupiškio r.
22.	7.	Salamiesčio Šv. Antano Paduviečio bažnyčia	Biržų g. 16, Salamiesčio mstl., Alizavos sen., Kupiškio r.
23.	8.	Skapiškio Šv. Hiacinto (Jackaus) bažnyčia	Dariaus ir Girėno g. 1, Skapiškio mstl., Skapiškio sen., Kupiškio r.
24.	9.	Subačiaus Švč. Trejybės bažnyčia	Šermukšnių g. 14, Subačiaus mstl., Kupiškio r.
25.	10.	Subačiaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčia	Biržų g. 6, Subačiaus m., Subačiaus sen., Kupiškio r.
26.	11.	Šimonių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Svėdasų g. 1, Šimonių mstl., Šimonių sen., Kupiškio r.
27.	12.	Salamiesčio evangelikų reformatų bažnyčia	Biržų g. 4, Salamiesčio mstl., Alizavos sen., Kupiškio r.
Gamtos paminklai (20)			
28.	1.	Buivėnų ąžuolas	Buivėnų k., Noriūnų sen., Kupiškio r.
29.	2.	Terpeikių ąžuolas	Terpeikių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
30.	3.	Akmenytės šaltinis	Lėvens g., Kupiškio m.
31.	4.	Notigalės pelkė	Notigalės-Skapagirio miškai, Skapiškio sen., Kupiškio r.
32.	5.	Pažintinis takas „Į girią“	Puodžiuliškis, Šimonių sen., Kupiškio r.
33.	6.	Stirniškių atodanga	Stirniškių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
34.	7.	Akmuo su „Velnio pėda“	Gyvakarų k., Alizavos sen., Kupiškio r.
35.	8.	Elniškių piliakalnis	Elniškių k., Alizavos sen., Kupiškio r.
36.	9.	Kerelių piliakalnis	Kerelių k., Skapiškio sen., Kupiškio r.
37.	10.	Stirniškių, Skverbų, Palėvenės piliakalnis	Stirniškių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
38.	11.	Bakšėnų piliakalnis	Bakšėnų k., Alizavos sen., Kupiškio r.
39.	12.	Bugailiškių piliakalnis	Bugailiškių k., Šimonių sen., Kupiškio r.

40.	13.	Gaigalių piliakalnis	Gaigalių k., Šimonių sen., Kupiškio r.
41.	14.	Kupiškio (Aukštupėnų) piliakalnis	Aukštupėnų k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
42.	15.	Likalaukių, Astravų piliakalnis	Likalaukių k., Alizavos sen., Kupiškio r.
43.	16.	Papilių piliakalnis	Papilių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
44.	17.	Vaduvų piliakalnis	Vaduvų k., Skapiškio sen., Kupiškio r.
45.	18.	Kupos upės slėnio parkas	Kupiškio m.
46.	19.	Kupiškio tvenkinys	Kupiškio r.
47.	20.	Uošvės Liežuvio dendrologinis parkas	Pajuodupės k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
Muziejai (6)			
48.	1.	Adomo Petrausko muziejus ir Uoginių amatų centras	Muziejaus g. 3A, Uoginių k., Kupiškio r.
49.	2.	Akademiko Juozo Matulio muziejus	Naivių k., Skapiškio sen., Kupiškio r.
50.	3.	Laukmiškių kaimo muziejus	Laukmiškių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
51.	4.	Veronikos Šleivytės paveikslų galerija	Viktariškių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
52.	5.	Kupiškio etnografijos muziejus	Gedimino g. 2, Kupiškio m.
53.	6.	Henriko Orakausko „Muziejus po atviru dangumi“	Kupiškio m.
Paminklai (8)			
54.	1.	Koplytėlė Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės draugijoms atminti	Blaivybės g., Dailiūnų k., Skapiškio sen., Kupiškio r.
55.	2.	Paminklas Laurynui Stuokai-Gucevičiui	Vėdrupio g., Migonių k., Šimonių sen., Kupiškio r.
56.	3.	Koplytėlė Pirmosioms misijoms atminti	Skapiškio mstl., Skapiškio sen., Kupiškio r.
57.	4.	Lietuvos partizanų kapai	Stračnių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
58.	5.	1863 m. sukilėlių kapai	Daršiškių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
59.	6.	Paminklas Algimanto apygardos partizanams atminti	Ežerėlio g. Kupiškis
60.	7.	Baltų pasaulio medis	Gedimino g., Kupiškis
61.	8.	Kupiškio krašto žuvusiems partizanams atminti paminklas	Stuburų k., Alizavos sen., Kupiškio r.
Žymių žmonių įamžinimo vietos (6)			
62.	1.	Aktorės Unės Babickaitės ir publicisto Petro Babicko gimtoji sodyba	Laukmiškių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
63.	2.	Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimtinė	Migonių k., Šimonių sen., Kupiškio r.
64.	3.	Ministro Pirmininko Antano Merkio gimtinė	Bajorų k., Skapiškio sen., Kupiškio r.
65.	4.	Aktorės, režisierės Uršulės Unės Babickaitės-Graičiūnienės kapas	Vienuolyno g., Palėvenės mstl., Noriūnų sen., Kupiškio r.
66.	5.	Prof. Povilo Matulionio namas	P. Matulionio g. 18, Kupiškis
67.	6.	Generolo Jono Černiaus skveras	Gedimino g., Kupiškis
Kitos lankytinos vietos (4)			
68.	1.	Uoginių automobilių ir motociklų sporto kompleksas	Muziejaus g. 9, Uoginių k., Kupiškio sen., Kupiškio r.
69.	2.	„Brolių medus“	Jaunimo g. 1, Lukonių k., Subačiaus sen., Kupiškio r.
70.	3.	Kupiškio aeroklubas	Rudikų k., Alizavos sen., Kupiškio r.

71.	4.	Vandenlenčių parkas	Marių g. 9, Aukštupėnų k., Kupiškio sen., Kupiškio r.

Sąrašas nėra baigtinis, atsižvelgiant į Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo išteklius, sąrašą siūloma pildyti ištekliais, atitinkančiais pagrindinius lankytiniems objektams taikomus kriterijus (darbo laikas, nuolatinė ekspozicija, tinkama rekreacijos ir turizmo infrastruktūra ir kt.).

Apibrėžiama Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo infrastruktūra. Šią infrastruktūrą sudarytų taškiniai rekreacijos ir turizmo objektai (poilsiavietės, stovyklavietės ir poilsio zonos, regyklos), kiti rekreacijos ir turizmo infrastruktūrai svarbūs objektai (autobusų ir geležinkelių stotys, stotelės) bei rekreacijos ir turizmo jungtys (autoturizmo trasos, dviračių turizmo trasos, pėsčiųjų – pažintiniai takai, vandens turizmo trasos). Užtikrinamas turizmo infrastruktūrai svarbių objektų pasiekiamumas, pagal galimybes įtraukiant juos į viešojo transporto maršrutus ar taikant kitas kombinuoto susisiekimo priemones.

8.2. lentelė. Kupiškio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo infrastruktūros objektai

Eil. Nr.	Poilsiavietės, maudyklos pavadinimas	Adresas
1	Aukštupėnų poilsiavietė ir maudykla	Marių g., Aukštupėnų k., Kupiškio r., 55.850222, 24.976201 (WGS);
2	Pyragių (Indubo) ežero poilsiavietė ir maudykla	Pyragių k., Kupiškio r., 55.844719, 25.015537 (WGS);
3	Paketurių poilsiavietė	Paketurių k., Kupiškio r., 55.854382, 24.969327 (WGS);
4	Drūlėnų poilsiavietė	Drūlėnų k., Kupiškio r., 55.866747, 24.972133 (WGS);
5	Palėvenėlės poilsiavietė	Palėvenėlės k., Kupiškio r., 55.903839, 25.004915 (WGS);
6	Vėžionių poilsiavietė	Vėžionių k., Kupiškio r. 55.877911, 24.988024 (WGS);
7	Bagdonių poilsiavietė	Bagdonių k., Kupiškio r., 55.898023, 25.011672 (WGS).

8.3. lentelė. Turizmo maršrutai - programos Kupiškio rajono savivaldybėje

Paslaugos tipas	Paslauga
Dviračių turizmo trasos	***Tarptautinė tranzitinė dviračių turizmo trasa*** (trasa ateina nuo Viešintų, Anykščių raj.) Subačiaus mstl. – Subačius – Skverbai – Noriūnai – Palėvenė – Kupiškis – Didžprūdžių k – Antašava (toliau Vabalninko, Biržų raj., link) ***Nacionalinė dviračių turizmo trasa*** (trasa ateina nuo Trakiškių, Panevėžio raj.) Subačiaus mstl. – Subačius – Skverbai – Noriūnai – Palėvenė – Siauriai – Svideniai – Paketuriai – Palėvenėlė – Alizava (toliau Pandėlio, Rokiškio raj., link); ***Nacionalinė tranzitinė dviračių turizmo trasa*** (trasa ateina nuo Vabalninko, Biržų raj.) Salamiestis – Gyvakarai – Drūlėnai – Paketuriai – Buivėnai – Palėvenė – Stirniškiai – Sverbai – Subačius – Subačiaus mstl. (toliau viešintų, Anykščių raj., link); ***Šiaurės Aukštaitijos regioninis dviračių žiedas***

	(trasa ateina nuo Raguvėlės, Anykščių raj.) Subačiaus mstl. – Subačius – Stirniškiai – Aukštaičiai – Palėvenė – Siauriai – Byčiai – Aleksandrija – Bukėnai – Gaigaliai – Nociūnai (toliau Viešintų, Anykščių raj., link) ***Šiaurės Aukštaitijos regioninio dviračių žiedo tąsa / trumpinimo atkarpa*** Kupiškis – Palėvenėlė – Alizava – Bakšėnai – Salamiestis (toliau Vabalninko, Biržų raj., link); ***„Aplink Kupiškio marias“*** Aukštupėnų pirmoji poilsiavietė – Pajuodupė – Bagdonys – Laukmiškiai – V ainiūniškio tiltas – Elniškiai – Palėvenėlė – Drūlėnai – Aukštupėnų piliakalnis; ***„Senųjų dvarų ir bažnyčių keliu“*** Aukštupėnų piliakalnis – Didžprūdžiai – Uoginiai – Viktariškių k. – Antašava – Darsiškių k. – Salamiestis – Gyvakarai – Drūlėnai – Aukštupėnų pirmoji poilsiavietė ***„Palėvenėlės-Stirniškių istorinės vietos“*** Aukštupėnų piliakalnis – Svideniai – Buivėnai – Palėvenė – Aukštaičiai – Stirniškiai – Baronai – Karaliūnai – Noriūnai – Kupiškis ***Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo plane pažymėta pažintinė turistinė dviračių trasa*** ***Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo plane pažymėta pažintinė turistinė pėsčiųjų - dviračių trasa*** ***Kupiškio – Skapiškio žiedas*** Kupiškis – Mirabelis – Naviai – Skapiškio geležinkelio st. – Skapiškis – Mituvos ež. – Biliūnų k. – Jutkonys – Bagdonių rekreacinė teritorija – Pajuodupė – Aukštupėnų rekreacinė teritorija – Uošvės liežuvis – Kupiškis *Planuojant naujas dviračių trasas, kurios kerta geležinkelio liniją, jų vietas būtina derinti prie esamų geležinkelio susikirtimų, o naujus susikirtimus suderinti su AB „LTG Infra". Susikirtimai su geležinkeliu turi būti suprojektuoti ir pastatyti Kupiškio rajono savivaldybės lėšomis.*
Autoturizmo trasos	***„Aukštaitijos žiedas“*** (trasa ateina nuo Panevėžio) Kunčiai – Subačius – Skverbai – Noriūnai – Palėvenė – Kupiškis – Skapiškis (toliau Salų mstl., Rokiškio raj. link) ***„Vidurio Lietuvos kelias“*** (trasa ateina nuo Panevėžio) Kunčiai – Subačius – Skverbai – Stirniškiai – Radžiūnai – Noriūnai ***„Aukštaitijos keliai“*** Noriūnai – Kupiškis – Aleksandrija – Šepeta – Kinderiai – Nociūnai – Pajuodbalys – Juodlaukys (toliau Anykščių link), kita atšaka nuo Aleksandrijos link ***Vidurio Lietuvos parkų žiedas*** Subačius – Noriūnai – Palėvenė – Kupiškis – Paketuriai – Palėvenėlė – Alizava – Girsteikiai – Mirgai (toliau Biržų link) ***Panevėžio apskrities turistinė automobilių trasa*** Ilčiūnai – Subačiaus mstl. – Subačius – Skverbai – Noriūnai – Kupiškis – Aleksandrija – Skuodiniai – Puožas – Juodpėnai – Mieliūnai (toliau trasa eina Salų mstl., Rokiškio raj. link, tačiau per Šetekšnos upę nėra susisiekimo) ***Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio pažintinė turistinė automobilių trasa*** Skverbai – Stirniškiai – Aukštaičiai – Palėvenė – Suvainiškio vs. – Palėvenės vs. – Paketurių k. – Kupiškis – Byčiai – Didžiagrašiai – Noriūnai – Karaliūnai – Stirniškiai

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo grafinėje dalyje pateikiamos svarbiausios savivaldybės rekreacijos ir turizmo jungtys, taip pat atvaizduojami esami ir planuojami dviračių takai.

Būtina gerinti privažiavimo infrastruktūrą prie kultūros paveldo bei gamtos paveldo objektų. Siūloma plėtoti turizmo ir rekreacijos infrastruktūrą, numatant stendus, informaciją internete, navigacinėje sistemoje, atitinkamus kelio ženklus, patogus geros kokybės kelio dangos privažiavimus, priėjimus, pritaikytą higienos-sanitarinę ir mažosios architektūros infrastruktūrą, sudarant sąlygos neįgaliesiems ir kt.

Siekiant įgyvendinti kultūros paveldo objektų viešosios ir privačios infrastruktūros plėtros projektus, turi būti užtikrintas objektų tvarkybos užbaigtumas, šių objektų įveiklinimas ir siūlomų paslaugų kompleksiškumas.

9. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija numatytas galiojančiu bendruoju planu suformuotos Kupiškio rajono savivaldybės susisiekimo sistemos tęstinis vystymas. Galiojančiu bendruoju planu susisiekimo sistemai numatyti sprendiniai peržiūrėti siekiant maksimalios darnos ir sąlygų tarptautinės, šalies, regioninei politikai ir savivaldybės strateginiams uždaviniams įgyvendinti sudarymo. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu numatomi sprendiniai, skirti rajono savivaldybės susisiekimo sistemą siūloma vystyti šiomis kryptimis:

- modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą;
- plėtoti gyventojų darnų judumą bei mobilumą;
- mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai.

Siekiant užtikrinti aukštą susisiekimo kokybę rajono susisiekimo sistemoje, pirmiausiai turi būti užtikrinamas gyvenamųjų vietovių junglumas su rajono centru bei gyvenamųjų vietovių tarpusavio ir gyvenamųjų vietovių su traukos objektais junglumo didinimas. Neatskiriama užduotimi tampa eismo saugos didinimo ir gyvenamosios kokybės rajone gerinimo būtinybė, todėl ir toliau išlieka svarbus trūkstamos naujos infrastruktūros įrengimo ir esamos infrastruktūros kokybės gerinimo procesas. Taip pat svarbu užtikrinti ne tik iki šiol vykusių procesų tęstinumą, bet ir skatinti alternatyvius kelionių būdus.

Kupiškio miesto ir Subačiaus miesto teritorijose sprendiniai nekonkretizuojami. Šiose teritorijose susisiekimo sprendiniai turi būti rengiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų apimtyje pagal smulkesniu masteliu atliktų esamos būklės įvertinimų rezultatus, vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo apimtyje suformuotais bendraisiais susisiekimo infrastruktūros plėtros ir paslaugų organizavimo principais.

Susisiekimo sprendiniai nekonkretizuojami ir Lėvens kraštovaizdžio draustinio teritorijoje, kurioje teritorijos vystymas ir plėtra vykdomi vadovaujantis Lėvens kraštovaizdžio draustinio tvarkymo plano nuostatomis.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pagrindiniai susisiekimo sprendiniai ir priemonės pateiktos sekančiuose skyriuose.

9.1. Aplinkkeliai, funkciniai koridoriai

Valstybinės reikšmės kelių tinklo rodiklis Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje yra pakankamas tam, kad būtų aptarnautos Kupiškio rajono savivaldybės gyvenamosios vietovės bei užtikrinti geri transporto ryšiai rajono teritorijoje ir už jo ribų, geografinė padėtis nėra labai patraukli tranzitui, todėl poreikio plėsti valstybinės reikšmės kelių infrastruktūrą nėra.

Esminis kelių transporto sistemos uždavinys - esamo kelių tinklo infrastruktūros išlaikymas, tobulinimas ir priežiūra, šio uždavinio įgyvendinimas yra vykdomas AB “Via Lietuva” pagal Ilgalaikę valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros iki 2035 m. strategiją, Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2019–2035 metais gaires ir kitus dokumentus.

9.2. Teritorijų ir infrastruktūros plėtros ties valstybinės reikšmės keliais nuostatos

Įgyvendinant bendrojo keitimo sprendinius (juos detalizuojant žemesnio lygmens dokumentuose) valstybinės reikšmės kelių aplinkoje būtina vadovautis šiomis nuostatomis:

- Planuojant/plėtojant teritorijas šalia valstybinės reikšmės kelių, turi būti įvertintos valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonos bei jose taikomi draudimai ir apribojimai, nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme;
- Pastatai, statiniai ir įrenginiai kelių apsaugos zonose galėtų būti statomi, įrengiami ir (ar) rekonstruojami tik tokiu atveju, jei tai atitiktų Pritarimo projektui ar numatomai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. Liepos 20 d. Įsakymu Nr. 3-353, kriterijus;
- Dviračių, pėsčiųjų takai, privažiuojamieji keliai bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius, servitutus ar kt.);
- Inžineriniai tinklai (vandentiekio, nuotekų, magistralinio ir skirstomojo dujotiekio tinklai bei kt.) Turi būti planuojami už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų, išlaikant bent minimalius atstumus nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto, nurodytus kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. Sausio 9 d. Įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 punkte; Užstatytose teritorijose išimtys taikomos tik dėl kliūčių, nurodytų Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosiose taisyklėse BT ITK 09, patvirtintose Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2009 m. Spalio 27 d. Įsakymu Nr. V-329;
- Vėjo jėgainių, saulės šviesos elektrinių, ryšių bokštų ir kitų statinių bei įrenginių išdėstymo teritorijos turi būti numatomos ne mažesniu atstumu nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto (jeigu šių elementų nėra – nuo kelio juostos ribos) nei bendras jų konstrukcijos aukštis, bet ne arčiau kaip 30 metrų nuo krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;
- Nustatant priemones ir apribojimus (gamtinio karkaso, kraštovaizdžio tvarkymo ir formavimo, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo ir kt.) Teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių (kelių apsaugos zonose) turi būti įvertintas santykis su esamais valstybinės reikšmės keliais, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos;
- Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) techninius projektus, kuriais būtų numatoma pastatų (kuriems taikomi triukšmo higienos normų ribiniai dydžiai), esančių šalia valstybinės reikšmės kelių, statyba/rekonstravimas ar kt., turės būti įvertinti keliais važiuojančių transporto priemonių keliamo triukšmo poveikis planuojamai aplinkai, o prireikus (nustačius viršnorminį triukšmo lygį) turės būti numatytos ir nekilnojamojo turto plėtotojo (pastato statytojo (užsakovo)) lėšomis įgyvendintos kelių transporto keliamo triukšmo mažinimo priemonės (užtikrinančios gyvenamosios aplinkos atitiktį Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. Birželio 13 d. Įsakymu Nr. V-604, reikalavimams).
- Planuojamos ir (ar) pertvarkomos susisiekimo infrastruktūros (vietinės reikšmės kelių (gatvių)) sujungimo su valstybinės reikšmės kelių tinklų vietos turi būti parenkamos pagal kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. Sausio 9 d. Įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus nuostatas, o valstybinės reikšmės kelių ruožuose, pažymėtuose nurodomaisiais kelio

ženklais Nr. 550 „Gyvenvietės pradžia“ ir Nr. 551 „Gyvenvietės pabaiga“ – pagal statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. Birželio 17 d. Įsakymu Nr. D1-533, VIII skyriaus nuostatas, įvertinus galimų objektų (prie valstybinės reikšmės kelių) paskirtį bei numatomus transporto priemonių srautus;

9.3. Kelių susisiekimo sistemos būklės gerinimas, pagal poreikį rekonstruojant vietinės reikšmės kelius, jų ruožus

Vienas svarbiausių Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo susisiekimo sprendinių - atlikti Kupiškio rajono savivaldybės vietinės reikmės kelių ir gatvių inventorizaciją, kurios metu turi būti identifikuojamas vietinės reikšmės kelių (viešųjų ir vidaus kelių) rajone tinklas, įvertinami parengti ir patvirtinti žemėtvarkos projektai, parengti ir rengiami aukštesnio lygmens susisiekimo komunikacijų specialieji planai (įskaitant kitos rūšies transporto specialiuosius planus ir jais planuojamus naujus susisiekimo infrastruktūros objektus (viadukus, sankirtas ir pan.); įvertinami parengti to paties lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, numatantys urbanizuojamų teritorijų plėtros perspektyvas, bei kiti galiojančių susijusių kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai; identifikuojamos esamos vietinės reikšmės kelių kategorijos; identifikuojamos gyvenamosios teritorijos, kuriose yra aukštas tranzitinio transporto eismo intensyvumo lygis ir yra reikalinga eismą nukreipti kitu keliu (gatve) ir/arba numatyti naują koridorių; nustatomi vietinės reikšmės keliai, esantys privačioje žemės nuosavybėje, bei atliekama poreikio žemės paėmimo visuomenės reikmėms analizė; identifikuojami ir išskiriami probleminiai arealai, probleminės situacijos; identifikuojami rajono susisiekimo objektai (transporto statiniai); identifikuojami vietinės reikšmės keliuose esantys kiti susisiekimo objektai (pėsčiųjų, dviračių takai), automobilių stovėjimo aikštelės).

Įvertinus identifikuotą situaciją ir problematiką, įvertinus to paties ir aukštesnio lygmens kitų kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, turi būti nustatoma susisiekimo komunikacijų vystymo perspektyva (aplinkkelių, apvažiuojamųjų kelių poreikis (siekiant nukreipti tranzitinį srautą nuo gyvenamųjų teritorijų), perspektyvinis vietinės reikšmės kelių tinklas: nauji susisiekimo komunikacijų koridoriai, transporto statiniai, nustatomi prioritetai ir atitinkamai atnaujinama Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemą.

Perspektyvoje sudarant vietinės reikšmės kelių (gatvių) tvarkymo prioritetinę eilę siūloma vadovautis atnaujinta Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema ir prioritetą teikti eismo atžvilgiu intensyviausiems ir aptarnaujantiems didžiausią gyventojų skaičiaus dalį, avaringiausiems ir potencialiai avaringiems vietinės reikšmės keliams, pvz. tiems, kurių avaringumas sąlygojamas reljefo.

9.4. Kelių transporto aptarnavimo infrastruktūra

Kelių transporto aptarnavimo infrastruktūros poreikio perspektyva yra tiesiogiai susijusi su kelių transporto eismo intensyvumo aplinkybėmis. Perspektyvoje, atsižvelgiant į esamų degalinių išsidėstymą, Vidutinio metinio paros eismo intensyvumo (toliau - VMPEI) tendencijas bei toliau augant kelių transporto priemonių eismo intensyvumui, racionaliausios degalinių, elektromobilių įkrovos punktų išdėstymo vietos yra rajono koridorių ir pagrindinių jungčių aplinkoje, t. y. ties krašto kelias Nr. 122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys ir krašto kelias Nr. 118 Kupiškis–Utena.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje galioja Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje iki 2030 m. planuojamų įrengti viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų planas, pagal kurį turi būti vykdoma elektromobilių įkrovos punktų tinklo plėtra. Vykdant šią plėtrą svarbu atsižvelgti, kad elektromobilių įkrovos punktų išdėstymas lokaliuose centruose yra aktualus daugiabučių teritorijų gyventojams, bei atvykstantiems į rajoną svečiams, todėl Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais siūlomas toks principinis punktų išdėstymas:

- daugiabučių teritorijų kiemuose ar šalia šių teritorijų esančių prekybos ir paslaugų objektų teritorijose;
- viešųjų įstaigų, turizmo informacijos centrų artimiausioje aplinkoje;
- žaliųjų laisvalaikio erdvių ir rekreacinių objektų aplinkoje.

9.5. Logistika ir multimodalumo galimybės rajone

Kombinuotų kelionių galimybėms rajone, yra būtina infrastruktūra, užtikrinanti saugias asmeninio transporto laikymo sąlygas, keičiant kelionės transporto rūšį ar keliavimo būdą. Ypač aktualios saugios atvykimo, dviračių laikymo sąlygos dviračių naudotojams iki geležinkelio, autobusų stočių, automobilių laikymo sąlygos iš atokesnių nuo rajono pagrindinių urbanistinių centrų gyvenamųjų vietovių atvykstantiems gyventojams, kurių tolimesnei kelionei yra aktualios geležinkelių, kelių viešojo transporto (tarpmiestinio, vietinio reguliaraus pervežančio keleivius tarp urbanistinių centrų) paslaugos. Infrastruktūros vystymui svarbu palaikyti ištisinį tinklą ir galimybes susisiekimui rajone. Svarbiausia koncentruotis į pasiekiamumą, patogumą ir ryšių užtikrinimą.

9.5.1. Pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūra

Siekiant gerinti pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūros situaciją Kupiškio rajone, kaip ir kelių susisiekimo sistemos būklės gerinimo atveju pirmiausiai yra siūloma atlikti Kupiškio rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizaciją bei atitinkamai atnaujinti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemą.

Pėsčiųjų infrastruktūros kokybės užtikrinimas itin svarbus gyvenamųjų teritorijų ir traukos (rekreacijos, kultūros) objektų aplinkoje. Pėsčiųjų takų tinklas turi būti vientisas, formuojamas vadovaujantis trumpiausių jungčių ir universaliais dizaino principais. Pėsčiųjų infrastruktūros aplinkoje turi būti užtikrinamas tiek socialinis saugumas, tiek eismo sauga – takai turi būti apšviesti, takai ir jų aplinka nuolat prižiūrimi ir tvarkomi.

Plėtojant dviračių takų tinklą svarbu, kad bevariklio transporto naudojimui įrengiama infrastruktūra būtų nukreipta į gyvenamųjų teritorijų junglumą su artimiausiais traukos centrais, darbo vietas koncentruojančių teritorijų pasiekiamumą, rekreacinių ir kitų traukos objektų pasiekiamumą. Šiuo metu pėsčiųjų ir/ar dviračių takai Kupiškio rajono teritorijoje nesudaro vientisos sistemos, todėl siekiant, kad daugiau vietos gyventojų ir svečių naudotųsi pėsčiųjų ir/ar dviračių takais turi būti plečiamas pėsčiųjų ir/ar dviračių tinklas, o ypač Kupiškio m. aglomeracijos ribose, 5-7 km atstumu, kuris yra komfortiškas kelionėms bevarikliu transportu atlikti. Bendrojo plano keitimo apimtyje siūlomos dviračių takų tinklo Kupiškio miesto aglomeracijoje vystymo kryptys, kurios gali būti tikslinamos parengus Kupiškio miesto teritorijos bendrąjį planą ar kitą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kurio apimtyje būtų atliktas išsamesnis esamos būklės įvertinimas.

Pagal Nacionalinių pėsčiųjų ir dviračių takų plėtros žemėlapį Kupiškio rajono teritorijoje yra numatyti planuojami pirmo prioriteto takai, kurie skirti didinti dviračių takų tinklo junglumą ir kokybę artimiausioje Kupiškio miesto aplinkoje, ir antro prioriteto takai, kurie turėtų pagerinti Kupiškio miesto pasiekiamumą dviračiais iš aglomeracijoje esančių gyvenviečių šiaurės, rytų ir pietų kryptimi, taip pat užtikrinti rekreacinių kelionių dviračiais galimybę link vystomos rekreacinės zonos palei Kupiškio tvenkinį. Rekreacinės zonos naudojimui taip pat išlieka aktualus galiojančiame bendrajame plane užprogramuotas naujas tiltas per Kupiškio tvenkinį, kuris, atsižvelgiant į darnaus judumo prioritetus ir rekreacinio teritorijos potencialo išlaikymą, galėtų būti įgyvendinamas pėsčiųjų ir dviračių susisiekimo junglumui didinti ir rekreacinių teritorijų pasiekiamumui užtikrinti, t.y. skirtas tik pėsčiųjų bei bevariklio transporto eismu (esant poreikiui ir tą poreikį pagrindus kaštų ir naudos analizės rezultatais, šis sprendinys galėtų būti pritaikomas ir autotransporto eismui).

Išplėtojus pėsčiųjų ir/ar dviračių takus Kupiškio miesto aglomeracijoje būtų suteikta gyventojams galimybė naudotis ekologišku transportu. Įrengus pėsčiųjų ir/ar dviračių takus Kupiškio m. aglomeracijoje tikėtinas transporto priemonių srautų mažėjimas.

9.5.2. Viešojo transporto organizavimo principai

Priemiestinių teritorijų patrauklumui ir darnių kelionių į urbanistinius centrus užtikrinimui siūlomos dvejopo pobūdžio priemonės – organizacinės priemonės viešojo transporto (toliau – VT) paslaugų efektyvinimui bei infrastruktūros gerinimo priemonės VT paslaugų pasiekiamumui gerinti.

Efektyvaus VT paslaugos aktualiu laiku gali būti užtikrinamos šiomis priemonėmis:

- Tvarkaraščiai, orientuojami į kasdienių kelionių reikmes: aktualiu laiku (rytinio ir vakarinio piko metu) efektyviau nei įprastai veikiantis viešasis transportas iš priemiestinių teritorijų vežant besimokančius, dirbančius keleivius į urbanistinius centrus, kurių įtakos zonoje yra;
- Viešasis transportas, atliekantis iš rajono gyvenamųjų vietovių, esančių atokiau nuo rajono centro – Kupiškio ir jo priemiestinių teritorijų (angl. first-last mile principas) privežimo iki didesnio efektyvumo viešojo transporto paslaugų funkciją;
- Sinergija tarp skirtingų VT paslaugas teikiančių operatorių (pvz. rajono ir miesto viešojo transporto suderinamumas);
- Sinergija tarp skirtingų viešojo transporto rūšių: kelių ir geležinkelių transporto (tvarkaraščių suderinamumas).

Savivaldybė turėtų užtikrinti VT infrastruktūros prieinamumo gerinimą, suformuojant saugų naudojimosi bevarikliu transportu (dviračiais, paspirtukais, racionaliu atstumu pėsčiomis) tinklą:

- Iki viešojo transporto (kelių, geležinkelio) pagrindinių maršrutų sustojimo vietų, keleivinių stočių - kombinuotų kelionių atlikimo galimybėms;
- Priemiestinių teritorijų ir pagrindinio urbanistinio centro, kurio įtakos zonoje, jos yra pasiekiamumui;
- Priemiestinėse teritorijose esančių socialinės, paslaugų infrastruktūros objektų pasiekiamumui;
- Priemiestinėse teritorijose esančių rekreacinių išteklių pasiekiamumui.

9.5.3. Kombinuotų kelionių galimybės

Kombinuotų kelionių galimybėms siūloma užtikrinti galimybę saugiai atvykti dviračiais ar kt. riedėjimo priemonėmis iki miestų pagrindinių stočių (autobusų stoties ir geležinkelio keleivinės stoties) (aukščiausias prioritetas - saugios trasos), galimybę palikti jose dviratį (įrengiama saugi dviračių laikymo infrastruktūra (pvz. parenkama saugumo kriterijus atitinkanti vieta dviračių laikymui (matomoje vietoje, kurioje vysta nuolatinis žmonių judėjimas), įrengiami specialūs konteineriai; saugyklos su kameromis, signalizacija)). Planuojant naujas dviračių trasas, kurios kerta geležinkelio liniją, jų vietas būtina derinti prie esamų geležinkelio susikirtimų, o naujus susikirtimus suderinti su AB „LTG Infra". Susikirtimai su geležinkeliu turi būti suprojektuoti ir pastatyti Kupiškio rajono savivaldybės lėšomis.

Taip pat svarbu užtikrinti trumpiausios ir saugios jungties įrengimą autobusų stoties ir geležinkelio keleivinės stoties apjungimui, derinti kelių viešojo transporto atvykimo į autobusų stotį laiką prie geležinkelio maršrutų laiko, užtikrinant laiko rezervą atstumui iki geležinkelio keleivinės stoties įveikimui.

9.6. Oro transporto infrastruktūra

Rajono teritorijoje, šalia gyvenamųjų vietovių išlikusi mažųjų, neveikiančių aerodromų infrastruktūra:

- Paketurių k. (valstybinė žemė, sklypas nesuformuotas, įrengtas kilimo tūpimo takas (toliau - KTT) ir aikštelė);
- Butėnų k. (privatus žemės sklypas, įrengtas KTT ir aikštelė (asfalto danga));
- Tatkonių k. (valstybinė žemė, sklypas nesuformuotas, įrengtas KTT).

Į Transporto kompetencijų agentūros Lauko aikštelių sąrašą yra įtraukta lauko aikštelė (privatūs žemės sklypai), esanti Rudikų k. 2, Alizavos sen. Kupiškio r. Aikštelės infrastruktūra pritaikyta sraigtasparniams, ultra lengviesiems orlaiviams, sklandytuvams, lengviesiems lėktuvams: įrengtas KTT, danga – gruntas.
Atliepiant Lietuvos Respublikos bendrajame plane įtvirtintą nuostatą plėtoti veikiančius civilinius aerodromus siekiant juos panaudoti tarptautinio ir vietinio susisiekimo, sporto ir pramoginiams tikslams, siūloma įvertinti galimybę įveiklinti esamą oro transporto infrastruktūrą Kupiškio rajone. Esamos infrastruktūros išdėstymas yra palankus rekreacinio susisiekimo ir pramoginiams, sporto tikslams – neveikiančių aerodromų teritorijos yra netoli planuojamų rekreacijos centrų (Kupiškis, Skapiškis, Adomynė), šalia regioniniu lygmeniu veikiančių ryšių ir turizmo trasų.

Veikianti lauko aikštelė yra naudojama VšĮ „Kupiškio aeroklubas“ ir VšĮ „Aviacijos treniruočių centras“, o jos teritorija yra įtraukiama į Kupiškio rajono teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius kaip preliminari aerodromo teritorija. Teritorijos atitikimo aerodromams galiojantiems reikalavimams, įtraukimo į veikiančių aerodromų sąrašus, apsaugos zonos klausimai sprendžiami kitų dokumentų apimtyje.

9.7. Geležinkelių infrastruktūra

Esama geležinkelių infrastruktūra turi potencialo ateityje esant poreikiui formuoti funkcinius ryšius su tarptautiniu susisiekimo koridoriumi (pavyzdžiui siekiant sudaryti sąlygas Subačiaus miestui kaip rajono pramoninio centro formavimui), tačiau šio plano apimtyje tiesti naujų geležinkelio atšakų, naikinti esamų ir eksploatuojamų geležinkelių linijų neplanuojama.

Kupiškio rajono teritorijoje teritorijų planavimas, vystymas žemesniame lygmenyje, urbanistinio ir gamtinio karkaso, infrastruktūros plėtra turi būti vykdomi vadovaujantis šiomis, esamos geležinkelių infrastruktūros ir jos funkcionavimo užtikrinimui svarbiomis, nuostatomis:

- Planuojant teritorijas įvertinti ir atsižvelgti į Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonas bei jose taikumus draudimus ir apribojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.
- Neplanuoti naujų gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties teritorijų esamų ar naujai įrengiamų geležinkelio kelių gretimybėje. Prioritetą teikti infrastruktūros, pramonės, sandėliavimo, komercinėms, želdynų teritorijoms. Planuojant gyvenamąsias ar visuomeninės paskirties teritorijas geležinkelio gretimybėje, įvertinti triukšmo ir vibracijos lygį nuo esamų ar naujai įrengiamų geležinkelio kelių: atlikti matavimus, skaičiavimus bei numatyti veiksmingas triukšmo ir vibracijos mažinimo priemones.
- Rengiant detaliuosius planus ir/ar techninius projektus, kuriais būtų numatoma statinių, esančių šalia geležinkelio bei kuriems taikomi triukšmo ir vibracijos higienos normų ribiniai dydžiai, statyba arba būtų leidžiamas statinių rekonstravimas, kuriuo siekiama rekonstruoti esamus pastatus ar juose esančias patalpas, kuriuose ar kurių aplinkoje taikomi triukšmo ir vibracijos ribiniai dydžiai, taip pat planuojant keisti geležinkelio transporto triukšmo ir vibracijos veikiamoje aplinkoje esančių pastatų arba juose esančių patalpų paskirtį į tokią, kuriai taikomi triukšmo ir vibracijos ribiniai dydžiai, privaloma skaičiavimais ir/ar matavimais įvertinti geležinkelio transporto priemonių poveikį visuomenės sveikatai ir gyvenamųjų, visuomeninių pastatų aplinkai, numatyti vystytojo/statytojo lėšomis triukšmo ir vibracijos mažinimo priemones, kurios nekeltų pavojaus transporto eismo saugai ir (arba) žmonių saugumui bei užtikrintų, kad triukšmo ir vibracijos taršos lygis neviršytų leistinų dydžių pagal higienos normas. Nustačius taršos viršijimus, apsaugos nuo taršos priemonės turi būti įgyvendinamos statytojo lėšomis, užtikrinant, kad nebūtų pažeistos higienos normos bei nebūtų pažeisti AB „LTG Infra", kaip trečiosios šalies, interesai ir nebūtų apribota galimybė vykdyti esamą veiklą.
- Nustatant esamas ir formuojant naujas gamtinio karkaso struktūras ir jų elementus, turi būti įvertintas ir pagrįstas santykis su esamais geležinkelių keliais neplanuojant gamtinio karkaso tinklo plėtros geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, kad neatsirastų perteklinių aplinkosauginių priemonių taikymo poreikio ir nebūtų apsunkinta geležinkelių veikla.
- Naujai planuojamų kelių, dviračių ir pėsčiųjų takų susikirtimus su geležinkelių keliais, planuoti skirtingais lygiais.
- Šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą.
- Neplanuoti inžinerinių tinklų Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus geležinkelio kelių kirtimus planuoti kuo statesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų.
- Neplanuoti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, kurių apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis.

- Numatant teritorijas 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių išdėstymui, užstatomos teritorijos ribas nuo geležinkelio statinio formuoti ne arčiau kaip planuojamo statinio aukštis.

10. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Kupiškio rajono inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys nustatomos, siekiant sudaryti sąlygas racionaliam Kupiškio rajono teritorijų panaudojimui. Siekiama užtikrinti tinkamą infrastruktūros lygį urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose.

Išskiriamos šios pagrindinės inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys:

- Inžinerinės infrastruktūros vystymas pagrįstas tęstinumo principu.
- Vandentiekio ir nuotekų sistemų plėtra bei modernizavimas vykdomi, gerinant geriamojo vandens kokybę, apsaugant paviršinius vandenis nuo taršos.
- Urbanizacija vykdoma užtikrinant reikiamą lietaus nuotekų surinkimą bei išvalymą prieš išleidžiant į paviršinius vandens telkinius.
- Taikyti aplinką tausojančias priemones.
- Didinti energijos panaudojimo efektyvumą. Užtikrinti, kad naujai statomi pastatai bei siekti, kad visi senos statybos pastatai iki 2050 m. taptų beveik nulinės energijos pastatais. Beveik nulinės energijos pastatai – pastatai, kurių energijos suvartojimas šildymui ir/ar vėsinimui yra labai mažas, o trūkstama energija užtikrinama atsinaujinančių išteklių energija.
- Skatinti alternatyvios ir iš atsinaujinančių energetinių išteklių išgaunamos šilumos ir elektros energijos gamybą ir naudojimą.
- Plėsti atliekų tvarkymo infrastruktūrą.
- Skatinti biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą.
- Užtikrinti rūšiuojamų atliekų surinkimo, specifinių, pavojingų ir kitų atliekų surinkimo sistemų plėtrą.
- Plėsti informacinių technologijų infrastruktūrą.

Rengiant atskirų teritorijų planavimo dokumentus ar techninius projektus, turi būti užtikrintas inžinerinių tinklų išsaugojimas bei įvertintos specialiosios ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygos, kurios nurodytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

Planuojant naujas tankiai užstatytas vietoves, jose turi būti rezervuojamos komunikaciniams koridoriams skirtos teritorijos (Sudaromos sąlygos numatyti susisiekimo koridoriuose).

Bendrojo plano sprendiniai neturėtų riboti inžinerinės infrastruktūros plėtros – esant pagrįstam poreikiui (pvz., siekiant gerinti inžinerinių paslaugų kokybę, didinti planuojamos teritorijos konkurencingumą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai), gali būti įrengiami ir objektai, nepažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje. Visų planuojamų objektų teritorijos turėtų būti tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir/ar projektavimo metu.

10.1. Elektros energijos tiekimo inžinerinė infrastruktūra

Elektros energijos tiekimo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Gyvenamųjų vietovių teritorijoje, pagal poreikį atliekant nuolatinius elektros skirstomojo tinklo atnaujinimus, kabeliuoti tinklo linijas;
- Skatinti gaminančių vartotojų skaičiaus didėjimą, elektros kaupimo įrenginių diegimą;
- Vystyti elektromobilių įkrovimo punktų sistemą;
- Naujai urbanizuojamose teritorijose tinklų plėtrai numatomos teritorijos prie kelių ir gatvių. Tikslios teritorijos turi būti nustatytos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir (arba) projektavimo metu.

- Elektros tinklų apsaugos zonose taikomi veiklų apribojimai nustatyti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Elektros energetikos įstatyme bei Elektros tinklų apsaugos taisyklėse.

10.2. Vandens tiekimas ir buitinių nuotekų tvarkymas

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Vandens tiekimo ir buitinių nuotekų infrastruktūros plėtros bei renovacijos prioritetas teikiamas teritorijoms, kurios gali aptarnauti didžiausią vartotojų skaičių ir jau turi vandentiekio bei nuotekų tinklus pagal Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane (TPD registro Nr. S-RJ-57-20-322) nustatytus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetus. Pagrindiniai resursai turėtų būti skirti vandentiekio bei nuotekų sistemos tankinimui, esamų sistemų gerinimui.
- Naujai urbanizuojamose ir urbanizuotose teritorijose jungtis prie centralizuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų, kai įgyvendinami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai.
- Aprūpinimą vandeniu ir buitinių nuotekų tvarkymą vykdyti, vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane (TPD registro Nr. S-RJ-57-20-322) nustatytomis viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoms nustatytoms plėtros kryptims, detalizuotais aprūpinimo vandeniu ir buitinių nuotekų sistemos tvarkymo sprendiniais. Pasikeitus sąlygoms (pavyzdžiui, padidėjus gyventojų tankumui tam tikrose teritorijose) aglomeracijos ribos, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo zonų ribos turi būti tikslinamos.

10.3. Paviršinės nuotekos

Paviršinių nuotekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Palaipsniui inventorizuoti Kupiškio rajono paviršinių nuotekų sistemas, numatyti jų sutvarkymo būdus;
- Mažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą. Tai yra, turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas);
- Mažinti centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų kiekį. Tai yra, turėtų būti numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.;
- Mažinti susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą - tai yra, numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ir pan.

10.4. Atliekų tvarkymas

Atliekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Atliekų tvarkymą planuoti, vadovaujantis šia atliekų tvarkymo hierarchija:
    1. atliekų vengimas;
    2. atliekų antrinis panaudojimas;
    3. saugus atliekų šalinimas.
- Vykdant urbanizuotų teritorijų plėtrą, užtikrinti naujų teritorijų integravimą į esamą atliekų surinkimo sistemą.

- Parinkti vietą ir užtikrinti Subačiaus apylinkėse didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės ir Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštės įrengimą. Esant poreikiui, žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir/ar projektavimo metu, numatyti naujas atliekų surinkimo aikštelių vietas.
- Savivaldybės rengiamuose strateginiuose dokumentuose numatyti priemones mažinti susidarančių mišrių atliekų kiekį bei šias priemones įgyvendinti.

10.5. Gamtinių dujų tiekimas

Bendrojo plano keitimo sprendinių Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje pažymėta:

- Planuojama magistralinio dujotiekio vamzdyno preliminari trasa;
- Planuojamos dujų skirstymo stotys Kupiškio ir Subačiaus miestų bei Skapiškio miestelio gretimybėse.

Atsiradus poreikiui, minėtų objektų vietos tikslinamos specialiojo teritorijų planavimo ir (ar) kitais dokumentais. Rengiant specialiojo teritorijų planavimo ir (ar) kitais dokumentus dokumentus turi būti įvertinami šie reikalavimai:

- Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 punktu, magistralinis dujotiekis kelio išilgine kryptimi turi būti planuojamas ne mažesniu kaip 50 metrų atstumu nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto.
- Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija), 44 punktu, magistralinio dujotiekio vamzdynų susikirtimai (prasilenkimai) su valstybinės reikšmės automobilių keliais turi būti numatomi 90° ± 5° kampu, o suderinus su magistralinio dujotiekio savininku, susikirtimo (prasilenkimo) kampas gali būti sumažintas iki 45°.

Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtra vykdoma į urbanizuotas teritorijas vadovaujantis Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašu.

10.6. Centralizuotas šilumos tiekimas

Centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Šilumos ūkį tvarkyti, vadovaujantis Šilumos ūkio specialiajame plane nustatytomis šilumos tiekimo zonomis, jose taikomais veiklos reglamentais, detalizuotais CŠT sistemos optimizavimo sprendiniais;
- išlaikyti centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemas intensyviai urbanizuojamose teritorijose;
- skatinti centralizuotų sistemų plėtrą kitose teritorijose, jei tai ekonomiškai naudinga;
- nuolat didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją CŠT sistemose, kai tai ekonomiškai naudinga;
- užtikrinant vietinių ir atsinaujinančių išteklių naudojimą šilumos gamybai, taip pat šių išteklių pagamintos energijos kaupimą ir laikinąjį saugojimą atitinkamose saugyklose;
- atsiradus paklausai, vystyti šalčio ir vėsumos centralizuotą gamybą ir tiekimą, taip pat išnaudojant žemės gelmių talpines savybes saugant šilumą.

.

10.7. Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) inžinerinė infrastruktūra

Elektroninių ryšių srityje nustatomi šie sprendiniai:

- Išsaugoti esamas komunikacijas;
- Diegti ir plėtoti 5G ryšį, atsižvelgiant į nacionalinius tikslus;
- Pramoninėse teritorijose plėtoti aukštos kokybės skaitmeninę infrastruktūrą, kuri atitiktų IV pramonės (skaitmeninės) revoliucijos keliamus reikalavimus perspektyvioms ekonominėms veikloms ir išmaniesiems miestams plėtoti.
- 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių, tame tarpe ryšio bokštų, statybos reglamentavimas detalizuotas skyriuje „Funkcinėms zonoms taikomi bendrieji tekstiniai reglamentai“ .

10.8. Atsinaujinantys energijos ištekliai

- Kupiškio rajono atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo energijos gamybai plėtra planuojama pagal Kupiškio rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą bei Šilumos ūkio specialųjį planą užtikrinant, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;
- Pavienių iki 350 kW įrengtosios galios elektrinių statyba, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, papildomai neribojama ir vykdoma laikantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio reikalavimų;

- Nustatoma, kad vėjo elektrinių parkų statyba (t.y., kai įrengiama daugiau kaip viena elektrinė) visais atvejais negalima (taip pat kai vėjo elektrinės yra ir hibridinės elektrinės dalis):

    - Lėvens kraštovaizdžio draustinyje ir kitose saugomose teritorijose jų buferinėse zonose (nebent saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos reglamentuose numatyta kitaip);
    - Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
    - Gamtos paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
    - Detaliai ir parengtiniai iššvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognoziniuose plotuose;
    - Kupiškio miesto urbanistinės aglomeracijos, Subačiaus miesto ir pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose ir 1000 m atstumu aplink jas;
    - Rekreacinėse teritorijose (rekreacinio potencialo gyvenamųjų vietovių teritorijų, rekreacinių teritorijų funkcinėse zonose ir 1500 m aplink jas;
    - Kitų esamų gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų zonoje ir 500 m atstumu nuo jų.;

- Ties elektros perdavimo linijomis ir 150 m atstumu aplink jas (jei teisės aktuose nenustatyti didesni atstumai);
- Miškuose;
- Pelkėse, paviršiniuose vandens telkiniuose;
- Paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose;
- Teritorijose, esančiose arčiau kaip 30 metrų nuo krašto kelių briaunų ir arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;
- Soduose (sodininkų bendrijų teritorijose; žemės sklypuose, kuriuose nustatytas žemės naudojimo būdas - mėgėjų sodo žemės sklypai, sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai);
- Teritorijose, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka negalima vėjo elektrinių statyba.

- Šio bendrojo plano keitimo sprendiniais numatoma, kad saulės šviesos elektrinių, kurių įrengtoji galia daugiau kaip 350 kW, statyba negalima šiose teritorijose:

  - Lėvens kraštovaizdžio draustinyje ir kitose saugomose teritorijose jų buferinėse zonose (nebent saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos reglamentuose numatyta kitaip);
  - Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose (nebent jų tvarkymo reikalavimuose numatyta kitaip);
  - Gamtos paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
  - NATURA 2000 teritorijose;
  - Pelkėse;
  - Natūralių pievų ir ganyklų plotuose;
  - Šaltinynuose;
  - Europos bendrijos svarbos natūraliose buveinėse;
  - Saugomų augalų rūšių augavietėse ir saugomų gyvūnų rūšių veisimosi (perėjimo) vietose, užregistruotose Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS);
  - Miškuose, paviršiniuose vandens telkiniuose ir jų apsaugos juostose;
  - Aprobuotų (detaliai iššvalgytų) atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkinių teritorijose;
  - Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose, kuriuose dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje, išskyrus kai įgyvendinami Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 110 straipsnio 1 dalies reikalavimai;
  - Teritorijose, esančiose arčiau kaip 30 metrų nuo krašto kelių briaunų ir arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų.
  - Teritorijose, kuriose pagal teisės aktus ir dokumentus saulės šviesos elektrinių statyba negalima.

Rengiant Kupiškio ir Subačiaus miestų bendruosius planus esant poreikiui detalizuoti saulės šviesos elektrinių parkų statybą.

11. SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAI

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, reglamentuojančiu savivaldybės infrastruktūros plėtrą ir jos planavimą, įgyvendinimą, finansavimą, išskiriamos prioritetinės plėtros teritorijos.

Prioritetinės plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme nusakoma, kad savivaldybės infrastruktūrą sudaro socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra:

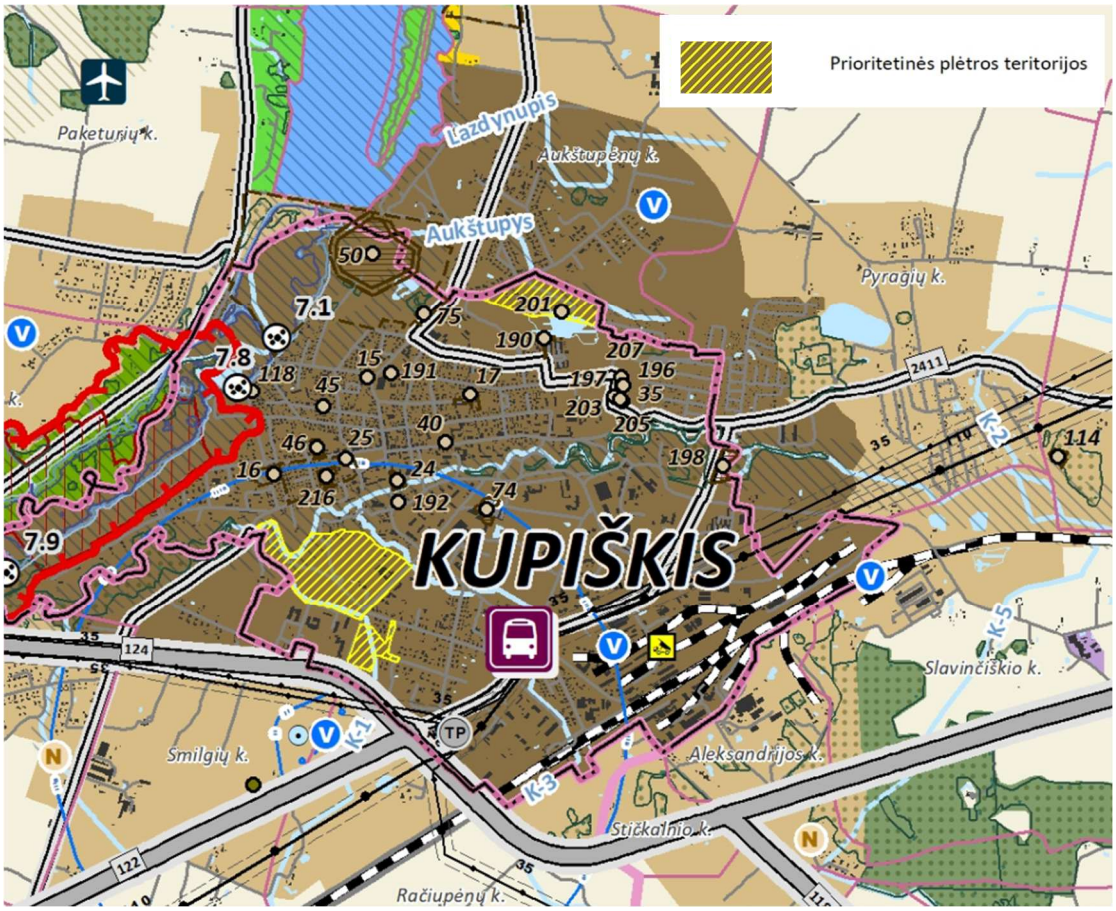
- ***Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra*** – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai (taip pat kelio elementai ir kiti inžineriniai statiniai, numatyti inžinerinės savivaldybės infrastruktūros statinio projekte ir esantys žemės juostoje, skirtoje gatvės ir jos elementų įrengimui, kai vietinės reikšmės kelias yra mieste, miestelyje ar kaimo gyvenamojoje vietovėje), kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.
- ***Socialinė savivaldybės infrastruktūra*** – kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statiniai ir (arba) savivaldybės funkcijoms atlikti skirti objektai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Aukščiau išdėstytos sąvokos pateiktos pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo redakciją. Tuo atveju, jei Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme sąvokos pakeičiamos, atitinkamai taikoma aktuali jų redakcija.

Įvertinus bendras pasaulines tvarios urbanizacijos vystymosi tendencijas, valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumento – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano nuostatas dėl urbanizacijos – kompaktiškų miestų ir urbanizuotų teritorijų formavimo, nustatomos 3 prioritetinės plėtros teritorijos Kupiškio rajone – visos 3 Kupiškio mieste.

Prioritetinės plėtros teritorijos gali būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

12.1 pav. Prioritetinės plėtros teritorijos Kupiškio mieste

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros vystymo etapai:

- 1 etapas - Slėnio g. kvartalas;
- 2 etapas - Žilvičių g. kvartalas;
- 3 etapas - P. Zulono/Svajonių g. kvartalas.

Pavadinimas		Skaičiuojamoji kaina Eur/km	Ilgis, km	Kaina, tūkst. Eur
Slėnio g.	Gatvė (pagalbinė)	756,13	0,430	325,136
	Vandentiekis	161,19	0,430	69,312
	Nuotekos	279,56	0,430	120,211
	Lietus	279,56	0,430	120,211
	Apšvietimo tinklai	37,47	0,430	32,224
			Iš viso:	667,093
Žilvičių g.	Gatvė (pagalbinė)	756,13	0,550	415,872
	Vandentiekis	161,19	0,550	88,655
	Nuotekos	279,56	0,550	153,758

	Lietus	279,56	0,550	153,758
	Apšvietimo tinklai	37,47	0,550	41,217
			Iš viso:	853,259
P. Zulono/Svajonių g.	Gatvė (pagalbinė)	756,13	1,300	982,969
	Vandentiekis	161,19	1,300	209,547
	Nuotekos	279,56	1,300	363,428
	Lietus	279,56	1,300	363,428
	Apšvietimo tinklai	37,47	1,300	97,422
			Iš viso:	2016,79
Pagal 2024 m. balandžio mėn. kainas (išskyrus apšvietimo tinklus)				
Apšvietimo tinklai - pagal analogiškus projektus				

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
1	**251**	**Adomynės dvaro sodyba**	**Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,**	**2001-08-17**	**Valstybės saugomas**	**REG**	**K**	**388, G259K, 413/1516**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**KVR objektas: 38356.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 29500.00 kv. m**
1.1	*1496*	*Adomynės dvaro sodybos rūmai*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k., Adomo Vilėniškio g. 4*	*2001-08-17*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G259K1, AtV499*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
1.2	*25938*	*Adomynės dvaro sodybos Adomynės Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k., Adomo Vilėniškio g. 6*	*2001-08-17*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G259K2*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
1.3	*25939*	*Adomynės dvaro sodybos varpinė*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k., Adomo Vilėniškio g. 6*	*2001-08-17*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G259K3*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
1.4	*9623*	*Adomynės dvaro sodybos koplytėlė*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,*	*2001-08-17*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G259K4, DV1625*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
1.5	*25940*	*Adomynės dvaro sodybos parko fragmentai*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,*	*2001-08-17*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G259K5*	*Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
2	**256**	**Palėvenės, Pauliankos dvaro sodyba**	**Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k.,**	**1996-12-23**	**Valstybės saugomas**	**REG**	**K**	**393, G45K, 413/1498**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas);**	**KVR objektas: 185364.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 265343.00 kv. m**
2.1	*22421*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos rūmai*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K1*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
			Stirniškių k., Dvaro g. 2							
2.2	*22422*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos oficina*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g.*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K2*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
2.3	*22423*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos pieninė*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g. 7*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K3*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
2.4	*22424*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos sandėlis*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g.*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K4*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
2.5	*22425*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos spirito varykla*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g.*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K5*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
2.6	*22426*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos kluono liekanos*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g. 4*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K6*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
2.7	*22427*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos vandens malūno fragmentai*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g. 6*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K7*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
2.8	*22428*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos tvartas*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g.*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K8*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
2.9	*22429*	*Palėvenės, Pauliankos dvaro sodybos parkas*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k., Dvaro g.*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G45K9*	*Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
3	**257**	**Salamiesčio dvaro sodybos fragmentai**	**Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,**	**1992-04-06**	**Registrinis**	**REG**	**K**	**394, 413/1410**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Kraštovaizdžio;**	**KVR objektas: 145892.00 kv. m**
3.1	*33600*	*Salamiesčio dvaro*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		sodybos rūmai	*sen., Salamiesčio mstl., Vytautų g. 3*							
3.2	*33601*	*Salamiesčio dvaro sodybos kumetynas*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
3.3	*33602*	*Salamiesčio dvaro sodybos malūninink o tvartas*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
3.4	*33603*	*Salamiesčio dvaro sodybos vėjo malūnas*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;*	
3.5	*33604*	*Salamiesčio dvaro sodybos tvartas*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
3.6	*33605*	*Salamiesčio dvaro sodybos magazino liekanos*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
3.7	*33606*	*Salamiesčio dvaro sodybos svirno liekanos*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Salamiesčio mstl.,*	*2010-10-29*	*Registrinis*	REG	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
4	**258**	**Buv. dvaro sodybos fragmentai**	**Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šetekšnų k.,**	**1992-04-06**	**Registrinis**		**K**	**395, 413/1557**		
5	**260**	**Vaduvų dvaro sodybos fragmentai**	**Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Vaduvų k.,**	**1992-04-06**	**Registrinis**	**VT**	**K**	**397, 413/1488**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas);**	**KVR objektas: 102480.00 kv. m**
5.1	*43461*	*Vaduvų dvaro sodybos fragmentų tvarto liekanos*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Vaduvų k.,*	*2019-02-27*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
5.2	*43462*	*Vaduvų dvaro sodybos*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio*	*2019-02-27*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		fragmentų vėjo malūno liekanos	*sen., Vaduvų k.,*							
6	**261**	**Buv. dvaro sodybos fragmentai**	**Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Zasinyčių k.,**	**1992-04-06**	**Registrinis**		**K**	**398, 413/1418**		
7	**982**	**Antašavos dvaro sodyba**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl., Rožių g. 2A**	**1992-05-05**	**Valstybės saugomas**	**REG**	**K**	**G118K, AtR120**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 54388.00 kv. m KVR objektas: 52703.00 kv. m**
7.1	*23018*	*Antašavos dvaro sodybos rūmai*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G118K1*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
7.2	*23019*	*Antašavos dvaro sodybos svirnas*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G118K2*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
7.3	*23020*	*Antašavos dvaro sodybos parko fragmentai*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G118K3*	*Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
8	**983**	**Noriūnų dvaro sodyba**	**Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,**	**1992-05-05**	**Valstybės saugomas**	**REG**	**K**	**G44K, AtR121**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas);**	**KVR objektas: 212555.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 616977.91 kv. m**
8.1	*22413*	*Noriūnų dvaro sodybos rūmai*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K1*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
8.2	*22414*	*Noriūnų dvaro sodybos svirnas*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K2*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
8.3	*22415*	*Noriūnų dvaro sodybos rūkykla*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K3*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
8.4	*22416*	*Noriūnų dvaro*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų*	*1996-12-23*	*Valstybės*	*REG*	*ĮK*	*G44K4*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		sodybos kiaulidė	*sen., Noriūnų k.,*		*saugomas*					
8.5	*22417*	*Noriūnų dvaro sodybos karvidė*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K5*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
8.6	*22418*	*Noriūnų dvaro sodybos namas su bokštu*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K6*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
8.7	*22419*	*Noriūnų dvaro sodybos kumetynas*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K7*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);*	
8.8	*22420*	*Noriūnų dvaro sodybos parkas*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,*	*1996-12-23*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G44K8*	*Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas);*	
9	**1479**	**Koplyčia ir vartai**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,**	**1992-06-03**	**Registrinis**		**K**	**AtV482**		
10	**1482**	**Gyvakarų kaimo etnoarchitektūrinė sodyba**	**Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Gyvakarų k., Ąžuolų g.**	**1992-06-03**	**Registrinis**	**REG**	**K**	**AtV485**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**KVR objektas: 1901.00 kv. m**
10.1	*36751*	*Gyvakarų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos namas*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Gyvakarų k.,*	*1992-06-03*	*Registrinis*	*REG*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
10.2	*37988*	*Gyvakarų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos klėtis*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Gyvakarų k.,*	*1992-06-03*	*Registrinis*	*REG*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11	**1488**	**Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblis**	**Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,**	**1992-06-03**	**Paminklas**	**NAC**	**K**	**G168KP, AtV491**	**Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);Dailės (lemiantis reikšmingumą unikalus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis**	**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3400.00 kv. m KVR objektas: 35885.00 kv. m**

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
									(lemiantis reikšmingumą svarbus);	
11.1	*23621*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio Palėvenės Šv. Dominyko bažnyčia*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*1997-12-31*	*Paminklas*		*ĮK*	*G168K1P*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);Dailės (lemiantis reikšmingumą unikalus);Kraštovaizdžio;Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.2	*33217*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio šventoriaus tvora su vartais*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*2010-01-08*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.3	*23622*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio dominikonų vienuolynas*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*1997-12-31*	*Paminklas*	*NAC*	*ĮK*	*G168K2P*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);Dailės (lemiantis reikšmingumą unikalus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.4	*33219*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio sandėlis*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*2010-01-08*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.5	*33220*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio svirnas*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*2010-01-08*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.6	*33221*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio arklidė su ratine*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*2010-01-08*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
11.7	*33222*	*Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio dominikonų vienuolyno tvora*	*Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl.,*	*2010-01-08*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
12	**1490**	**Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios**	**Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Palėvenėlės**	**1992-06-03**	**Valstybės saugomas**	**REG**	**K**	**G169K, AtV493**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis**	**KVR objektas: 5313.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 880.81 kv. m**

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		statinių kompleksas	**k., Lėvens g. 1**						**(lemiantis reikšmingumą svarbus);**	
12.1	*23623*	*Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekso Švč. Mergelės Marijos bažnyčia*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Palėvenėlės k., Lėvens g. 1*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G169K1*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
12.2	*23624*	*Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekso vartai-varpinė*	*Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Palėvenėlės k., Lėvens g. 1*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*G169K2*	*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
13	**2100**	**Administracinių pastatų kompleksas**	**Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus m., Kupiškio g.**	**1992-07-07**	**Registrinis**	**VT**	**K**	**1045, 413/1385**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);**	
13.1	*40806*	*Administracinių pastatų komplekso administracinis pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus m., Kupiškio g. 15*	*2017-05-30*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
13.2	*40807*	*Administracinių pastatų komplekso daboklės pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus m., Kupiškio g. 13*	*2017-05-30*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
13.3	*40808*	*Administracinių pastatų komplekso ūkinis pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus m., Kupiškio g.*	*2017-05-30*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
14	254	Dailininkės Bronislavos Jacevičiūtės-Jėčiūtės tėviškės namas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Mazgeliškių k.,	1992-04-06	Registrinis	REG	P	391, 413/1545	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 15450.00 kv. m
15	1476	Pastatas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio	1992-06-03	Valstybės	REG	P	S322, AtV479	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis	KVR objektas: 1700.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
			sen., Kupiškio m., Gedimino g. 2		saugomas				(lemiantis reikšmingumą svarbus);	
16	1477	Vėjo malūnas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Malūnų g. 9A	1992-06-03	Valstybės saugomas	REG	P	S458, AtV480	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;	KVR objektas: 1169.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 1169.00 kv. m
17	1478	Vėjo malūnas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Atgimimo g. 31	1992-06-03	Valstybės saugomas	REG	P	S280, AtV481	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3987.35 kv. m KVR objektas: 1062.00 kv. m
18	1481	Gikonių kaimo kapinių koplyčia	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Gikonių k.,	1997-12-31	Valstybės saugomas	REG	P	S523, AtV484	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2200.00 kv. m KVR objektas: 2953.00 kv. m
19	1485	Svirnas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Svidenių k., Kaštonų g. 7	2009-11-18	Registrinis	REG	P	AtV488	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 209.00 kv. m
20	1493	Grūdų sandėlis	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus mstl.,	1992-06-03	Valstybės saugomas	REG	P	S279, AtV496	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3516.15 kv. m KVR objektas: 3820.00 kv. m
21	1494	Terpeikių svirnas	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Terpeikių k., Girelės g. 11	1992-06-03	Registrinis	REG	P	AtV497	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 3320.00 kv. m
22	1495	Terpeikių svirnas II	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Terpeikių k., Girelės g. 28	1992-06-03	Registrinis	REG	P	AtV498	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 235.00 kv. m
23	1497	Svirnas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Pelyšių k.,	1992-06-03	Registrinis	VT	P	AtV500	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 189.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
24	**17402**	**Kupiškio valsčiaus pastatų kompleksas**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Gedimino g. 29, 31**	**2006-06-27**	**Registrinis**	**VT**	**K**	**1742, 413/1378, IR188**	**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	
24.1	*4110*	*Kupiškio valsčiaus statinių komplekso valsčiaus raštinės pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Gedimino g. 29*	*1992-11-10*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
24.2	*17403*	*Kupiškio valsčiaus statinių komplekso sandėlio pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Gedimino g. 31*	*2006-06-27*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
24.3	*17404*	*Kupiškio valsčiaus statinių komplekso daboklės pastatas*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Gedimino g. 33*	*2006-06-27*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
25	2098	Kupiškio linų sandėlis	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Maironio g. 1	1992-07-07	Registrinis	VT	P	1043, 413/1380	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1814.00 kv. m
26	2099	Sandėlis	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus m., Biržų g. 55	1992-07-07	Valstybės saugomas	REG	P	1044, S278, 413/1384	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 2414.00 kv. m
27	2121	Miliūnų kaimo jaunimo kryžius	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Miliūnų k.,	1992-07-08	Valstybės saugomas	REG	P	1067, D125, 413/1408	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Kraštovaizdžio;	KVR objektas: 5.00 kv. m
28	2123	Stogastulpis	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Stuburų k.	1992-02-07	Registrinis	VT	P	1069, 413/1414	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 25.00 kv. m
29	2127	Adomynės kaimo stogastulpis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,	1992-07-08	Registrinis	VT	P	1073, 413/1519	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 32.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
30	2128	Biliūnų kaimo koplytėlė	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Biliūnų k.,	1992-07-08	Registrinis	VT	P	1074, 413/1469	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 11.00 kv. m
31	2129	Šimonių miestelio koplytstulpis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl.,	1992-07-08	Registrinis	VT	P	1075, 413/1561	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 18.00 kv. m
32	4776	Koplytėlė Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės draugijoms atminti	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2264, 413/1482	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 229.00 kv. m
33	7967	Koplytstulpis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Punkiškių k.,	1993-01-26	Valstybės saugomas	REG	P	D150, DR718	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 131.00 kv. M
34	7971	Antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl.,	1993-01-26	Valstybės saugomas	REG	P	D122, DR722	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 0.90 kv. M
35	9600	Pedagogo Vinco Eiduko kapo antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m.,	1993-03-12	Registrinis	VT	P	DV1602	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 4.00 kv. M
36	9602	Antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Alizavos mstl.,	1993-03-12	Valstybės saugomas	REG	P	D124, DV1604	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 2.25 kv. M
37	**9612**	**Stogastulpis su skulptūromis ir kryžiumi-viršūne**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,**	**2003-12-29**	**Valstybės saugomas**		**K**	**D126K, DV1614**		**KVR objektas: 25.00 kv. m**
37.1	*28156*	*Stogastulpis*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*2003-12-29*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*	*D126K1*		
37.2	*28157*	*"Pieta" skulptūra*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*2003-12-29*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*	*D126K2*		

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
37.3	*28158*	*"Jėzus Nazarietis" skulptūra*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*2003-12-29*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*	*D126K3*		
37.4	*28159*	*Kryžius-viršūnė*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Antašavos mstl.,*	*2003-12-29*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*	*D126K4*		
38	*9622*	*Stogastulpis*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Terpeikių k., Girelės g.*	*1993-03-12*	Registrinis	*VT*	*P*	*DV1624*	*Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	*KVR objektas: 9.00 kv. m*
39	14831	Antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl.,	1993-04-21	Valstybės saugomas	REG	P	D123, DV3920	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 0.90 kv. m
40	15506	Architekto Lauryno Guceviciaus skulptūra	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Vytauto g. 21	1993-04-30	Registrinis	VT	P	DV4575	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 16.00 kv. m
41	15508	Antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl., Vienuolyno g.	1993-04-30	Registrinis	REG	P	DV4577	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 4.00 kv. m
42	15815	Koplytėlė su Nukryžiuotojo skulptūra Pirmosioms Misijoms atminti	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	1993-05-18	Valstybės saugomas	REG	P	D152K, AtV842	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 215.00 kv. m
43	15979	Uoginių kaimo kapinių koplyčia	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Uoginių k.,	1997-12-31	Valstybės saugomas	REG	P	S524, AtV1008	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 266.00 kv. m
44	16601	Kalbininko Prano Skardžiaus gimtasis namas	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus mstl., Šermukšnių g. 61	1997-10-24	Valstybės saugomas	REG	P	S303, IR351	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 388.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
45	16737	Namas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., P. Matulionio g. 18	1997-10-24	Valstybės saugomas	REG	P	S302, IV980	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 527.00 kv. m
46	16790	Glemžų šeimos namas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Maironio g. 12	1997-10-24	Valstybės saugomas	REG	P	S301, IV1033	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 3771.00 kv. m
47*	17305	Antkapinis paminklas	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	1994-11-14	Registrinis		P	DV4580		
48	22850	Pedagogo, defektologijos pradininko, profesoriaus Jono Laužiko sodybos namas	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Dūbliškių k.,	1997-10-24	Valstybės saugomas	REG	P	G58K1	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 8577.00 kv. m
49	30271	Koplytėlė	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,	2005-03-25	Valstybės saugomas		P	D151		KVR objektas: 100.00 kv. m
50	**23819**	**Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Aukštupėnų k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**	**NAC**	**K**	**A525KP**	**Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 33844.00 kv. m KVR objektas: 85847.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 470191.00 kv. m**
50.1	*5273*	*Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnio su gyvenviete piliakalnis*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Aukštupėnų k.,*	*1992-10-06*	*Paminklas*	*NAC*	*ĮK*	*A525K1P, AR555*	*Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
50.2	*23820*	*Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Aukštupėnų k.,*	*1997-05-05*	*Paminklas*	*NAC*	*ĮK*	*A525K2P*	*Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
51	**23821**	**Likalaukių, Astravų piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Astravų k.,**	**1997-12-31**	**Valstybės saugomas**		**K**	**A527K**		**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 12000.00 kv. m KVR objektas: 10.50 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 83000.00 kv. m**
51.1	*16279*	*Piliakalnis vad. Sypsala*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Astravų k.,*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*			
51.2	*23822*	*Gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Astravų k.,*	*1997-12-31*	*Valstybės saugomas*		*ĮK*	*A527K2*		
52	**23823**	**Papilių piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Papilių k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**	**NAC**	**K**	**A530KP**	**Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;**	**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 6897.00 kv. m KVR objektas: 28596.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 85139.00 kv. m**
52.1	*5280*	*Papilių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Pilimi*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Papilių k.,*	*1992-10-06*	*Paminklas*	*NAC*	*ĮK*	*A530K1P, AR562*	*Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;*	
52.2	*23824*	*Papilių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Papilių k.,*	*1997-05-05*	*Paminklas*	*NAC*	*ĮK*	*A530K2P*	*Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;*	
53	**23825**	**Kerelių piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Kerelių k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**		**K**	**A532KP**		**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 12000.00 kv. m KVR objektas: 23000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 887000.00 kv. m**
53.1	*5284*	*Kerelių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Kerelių k.,*	*1992-10-06*	*Paminklas*		*ĮK*	*A532K1P, AR566*		
53.2	*23826*	*Kerelių piliakalnio su*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio*	*1997-05-05*	*Paminklas*		*ĮK*	*A532K2P*		

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		gyvenviete gyvenvietė	*sen., Kerelių k.,*							
54	**23827**	**Vaduvų piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Vaduvų k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**		**K**	**A533KP**		**Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 10000.00 kv. m KVR objektas: 21000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 697000.00 kv. m**
54.1	*5287*	*Vaduvų piliakalnio su gyvenviete piliakalnis*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Vaduvų k.,*	*1992-10-06*	*Paminklas*		*ĮK*	*A533K1P, AR569*		
54.2	*23828*	*Vaduvų piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Vaduvų k.,*	*1997-05-05*	*Paminklas*		*ĮK*	*A533K2P*		
55	**23829**	**Stirniškių, Skverbų, Palėvenės piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**		**K**	**A535KP**		
55.1	*5283*	*Stirniškių, Skverbų, Palėvenės piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Skverbų kalnu*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k.,*	*1992-10-06*	*Paminklas*		*ĮK*	*A535K1P, AR565*		
55.2	*23830*	*Stirniškių, Skverbų, Palėvenės piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stirniškių k.,*	*1997-05-05*	*Paminklas*		*ĮK*	*A535K2P*		
56	**23831**	**Gaigalių piliakalnis su gyvenviete**	**Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Gaigalių k.,**	**1997-05-05**	**Paminklas**		**K**	**A537KP**	**Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje, netoli Šepetos pelkės R krašto. Aikštelė keturkampė, orientuota Š-P kryptimi, 29x27 m dydžio. ŠV, ŠR ir PR šlaituose, 3 m žemiau aikštelės yra 58 m pločio terasa. Šlaitai statūs, 9 m aukščio.**	
56.1	*5291*	*Gaigalių piliakalnio su*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių*	*1992-10-06*	*Paminklas*		*ĮK*	*A537K1P, AR573*		

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		gyvenviete piliakalnis	*sen., Gaigalių k.,*							
56.2	*23832*	*Gaigalių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė*	*Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Gaigalių k.,*	*1997-05-05*	*Paminklas*		*ĮK*	*A537K2P*		
57	5274	Bakšėnų piliakalnis	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Bakšėnų k.,	1992-10-06	Paminklas		P	A526P, AR556		Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 11000.00 kv. m KVR objektas: 20000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 441000.00 kv. M
58	5279	Mirabelio įtvirtinta dvarvietė	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Mirabelio k.,	1992-10-06	Paminklas		P	A529P, AR561		Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2300.00 kv. m KVR objektas: 40665.33 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 505000.00 kv. M
59	5285	Obonių piliakalnis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Obonių k.,	1992-10-06	Paminklas		P	A538P, AR567		Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 10000.00 kv. m KVR objektas: 5900.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 317000.00 kv. M
60	5286	Kreipšių senovės gyvenvietė, vad. Alka	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Kreipšių k.,	1992-10-06	Valstybės saugomas	REG	P	M32, AR568	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 428000.00 kv. m KVR objektas: 7737.00 kv. M
61	5288	Ilčiūnų pilkapynas, vad. Milžinų kapais	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Ilčiūnų k.,	1992-10-06	Paminklas		P	A534P, AR570		Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3000.00 kv. m KVR objektas: 3000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 202000.00 kv. M
62	5289	Aluotų, Druskių piliakalnis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Druskių k.,	1992-10-06	Paminklas	NAC	P	A536P, AR571	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 18223.00 kv. m KVR objektas: 45456.00 kv. m Vizualinės

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
										apsaugos pozonis: 148987.00 kv. M
63	5290	Piliakalnis	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Bugailiškių k.,	1992-10-06	Registrinis		P	AR572		
64	6278	Girbučių pilkapis vad. Kapmilžiu	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Girbučių k.,	1997-12-31	Valstybės saugomas		P	A528, AV555		Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 700.00 kv. m KVR objektas: 600.00 kv. M
65	6291	Buivėnų kapinynas, vad. Milžinų kapais	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Buivėnų k.,	1992-11-09	Paminklas		P	A531P, AV568		KVR objektas: 7600.00 kv. M
66	12213	Druskių kapinynas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Druskių k.,	1993-04-02	Registrinis	REG	P	2347, 413/1533	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);	KVR objektas: 5122.00 kv. M
67	13016	Drūlėnų pilkapis	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Drūlėnų k.,	2003-04-24	Valstybės saugomas		P	A1733, AR1530		KVR objektas: 900.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 153000.00 kv. m
68	16120	Noriūnų kapinynas	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Noriūnų k.,	1995-06-12	Valstybės saugomas		P	3038, A28		KVR objektas: 900.00 kv. m
69	16162	Papilių piliakalnis II	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Papilių k.,	1993-05-24	Registrinis	REG	P	AV1993	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;	KVR objektas: 9637.00 kv. m
70	16255	Didžiagrašių kapinynas	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Didžiagrašių k.,	1993-05-26	Registrinis	REG	P	AV2087	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);	KVR objektas: 4723.00 kv. m
71	25179	Pajuodupės dvarvietė	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Pajuodupės k.,	2000-08-11	Valstybės saugomas	NAC	P	A1566	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 6.00 kv. m
72	27094	Elniškių piliakalnis	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Elniškių k.,	2003-04-24	Valstybės saugomas	REG	P	A1732	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 5609.00 kv. m Vizualinės apsaugos

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
										pozonis: 293600.00 kv. m
73	35168	Mituvos senovės gyvenvietė	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Mituvos k.,	2012-10-19	Registrinis	REG	P		Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);	KVR objektas: 2115.00 kv. m
74	**38115**	**Kupiškio žydų senųjų kapinių kompleksas**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Taikos g.**	**2015-04-14**	**Registrinis**	**NAC**	**K**		**Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**KVR objektas: 8305.00 kv. m**
74.1	*38116*	*Kupiškio žydų senųjų kapinių komplekso žydų senosios kapinės, vad. Naujosiomis*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Taikos g.*	*2015-04-14*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*		*Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
74.2	*10997*	*Kupiškio žydų senųjų kapinių komplekso žydų žudynių vieta ir kapas*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Taikos g.*	*1993-02-12*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*	*IV399*	*Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
75	**38342**	**Kupiškio laisvamanių senųjų kapinių kompleksas**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Pergalės g.**	**2015-06-22**	**Registrinis**	**NAC**	**K**		**Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**KVR objektas: 3347.00 kv. m**
75.1	*38343*	*Kupiškio laisvamanių senųjų kapinių komplekso laisvamanių senosios kapinės*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Pergalės g.*	*2015-06-22*	*Registrinis*	*REG*	*ĮK*		*Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
75.2	*10994*	*Kupiškio laisvamanių senųjų kapinių komplekso Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Pergalės g.*	*1993-02-12*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*	*IV396*	*Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
75.3	*38344*	*Žudynių vieta ir*	*Kupiškio rajono sav.,*	*2015-06-22*	*Registrinis*	*NAC*	*ĮK*		*Istorinis (lemiantis reikšmingumą*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		nacizmo aukų kapas	*Kupiškio sen., Kupiškio m., Pergalės g.*						*svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
76	**38345**	**Jutkonių kaimo antrųjų senųjų kapinių kompleksas**	**Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Jutkonių k.,**	**2015-02-12**	**Registrinis**	**REG**	**K**		**Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**	**KVR objektas: 1100.00 kv. m**
76.1	*4742*	*Jutkonių kaimo antrųjų senųjų kapinių komplekso senosios kapinės*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Jutkonių k.,*	*1993-01-08*	*Valstybės saugomas*	*REG*	*ĮK*	*2230, L287, 413/1442*	*Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
76.2	*38346*	*Jutkonių kaimo antrųjų senųjų kapinių komplekso koplytėlė*	*Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Jutkonių k.,*	*2015-02-12*	*Registrinis*	*REG*	*ĮK*		*Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);*	
77	38483	Dominikonų vienuolių senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos kompleksas	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	2016-03-18	Registrinis	VT	K		Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 5530.00 kv. m
77.1	*12232*	*Dominikonų vienuolių senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos komplekso Dominikonų vienuolių senosios kapinės*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,*	*1993-04-07*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*	*2366, 413/1484*	*Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);*	
77.2	10998	*Dominikonų vienuolių senųjų kapinių ir*	*Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen.,*	*1993-02-12*	*Registrinis*	*VT*	*ĮK*	*IV400*	*Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis*	

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos komplekso Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	*Skapiškio mstl.,*						*(lemiantis reikšmingumą tipiškas);*	
78	2264	Lietuvos partizanų kapas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Adomynės k.,	1992-07-16	Valstybės saugomas	NAC	P	1221, L172, 413/1518	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	
79	4714	Lietuvos partizanų kapai	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Stračnių k.,	1993-01-07	Registrinis	NAC	P	2202, 413/1508	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 25.00 kv. m
80	4715	Subačiaus žydų senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Paryžės k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2203, L372, 413/1497	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 6492.00 kv. m
81	4716	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Bražiškių I k.,	1993-01-07	Registrinis	VT	P	2204, 413/1492	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 1691.00 kv. m
82	4717	Ilčiūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Ilčiūnų k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2205, L399, 413/1493	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 415.00 kv. m KVR objektas: 245.00 kv. m
83	4718	Vėveliškio kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Vėveliškio k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2206, L397, 413/1514	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 566.00 kv. m KVR objektas: 500.00 kv. m
84	4719	Šaltenių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Šaltenių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2207, L393, 413/1511	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 596.00 kv. m KVR objektas: 610.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
85	4720	Oniūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Oniūnų k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2208, L400, 413/1494	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 587.00 kv. m KVR objektas: 540.00 kv. m
86	4721	Pamarnakių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Pamarnakių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2209, L401, 413/1496	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 500.00 kv. m KVR objektas: 375.00 kv. m
87	4722	Šiaudinių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Šiaudinių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2210, L402, 413/1513	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 774.00 kv. m KVR objektas: 400.00 kv. m
88	4723	Žvirblionių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Žvirblionių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2211, L403, 413/1515	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 650.00 kv. m KVR objektas: 750.00 kv. m
89	4724	Bajoriškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Radžiūnų k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2212, L398, 413/1491	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 280.00 kv. m
90	4725	Lietuvos valstybės veikėjo Vinco Karoblio kapas	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus mstl.,	1998-12-30	Valstybės saugomas	REG	P	2213, L935, 413/1510	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 280.00 kv. m
91	4726	Buivėnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Buivėnų k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2214, L364, 413/1457	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 800.00 kv. m
92	4727	Atkočiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Atkočiškių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2215, L365, 413/1455	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 300.00 kv. m
93	4728	Puponių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Puponių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2216, L366, 413/1467	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 607.00 kv. m KVR objektas: 641.00 kv. m
94	4729	Maksvyčių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2217, L367, 413/1461	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 492.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
			Maksvyčių k.,						(lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 637.00 kv. m
95	4730	Paprūdžių kaimo senosios kapinės, vad. Milžinkapiu	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Paprūdžių k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2218, L368, 413/1466	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 570.00 kv. m KVR objektas: 532.00 kv. m
96	4731	Karaliūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Karaliūnų k.,	1993-01-07	Valstybės saugomas	REG	P	2219, L369, 413/1459	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1457.00 kv. m
97	4732	Akmenių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Akmenių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2220, L370, 413/1454	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 696.00 kv. m
98	4733	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl., Vienuolyno g.	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2221, 413/1464	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 143.00 kv. m
99	4734	Drūlėnų kaimo antrosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Drūlėnų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2222, L284, 413/1546	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
100	4736	Drūlėnų kaimo pirmosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Drūlėnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2224, L283, 413/1439	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 580.00 kv. m KVR objektas: 540.00 kv. m
101	4737	Žegunių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Žegunių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2225, L282, 413/1453	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 608.00 kv. m KVR objektas: 600.00 kv. m
102	4738	Bikonių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Bikonių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2226, L290, 413/1422	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 849.00 kv. m
103	4739	Didžprūdėlių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Didžprūdėlių k., Didžprūdžio g.	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2227, L289, 413/1433	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 344.00 kv. m KVR objektas: 451.00 kv. m
104	4740	Virbališkių kaimo	Kupiškio rajono sav., Kupiškio	1993-01-08	Valstybės	REG	P	2228, L288, 413/1452	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 155.00

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		senosios kapinės	sen., Virbališkių k., Lėvens g.		saugomas				(lemiantis reikšmingumą svarbus);	kv. m KVR objektas: 171.00 kv. m
105	4741	Jutkonių kaimo pirmųjų senųjų kapinių dalis, vad. Milžinkapiu	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Jutkonių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2229, L286, 413/1441	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 242.00 kv. m KVR objektas: 250.00 kv. m
106	4743	Kauniškio kaimo sentikių senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kauniškio k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2231, L285, 413/1443	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2462.00 kv. m KVR objektas: 2632.00 kv. m
107	4744	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Biriečių k.,	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2232, 413/1423	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 16.00 kv. m
108	4745	Vėžionių kaimo senųjų kapinių dalis	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Vėžionių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2233, L281, 413/1451	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 600.00 kv. m KVR objektas: 196.00 kv. m
109	4746	Kinderių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kinderių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2234, L276, 413/1424	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1317.00 kv. m KVR objektas: 3600.00 kv. m
110	4747	Bukėnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Bukėnų k.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	REG	P	2235, L275, 413/1425	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 400.00 kv. m
111	4748	Kikonių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kikonių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2236, L278, 413/1444	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1629.00 kv. m KVR objektas: 939.00 kv. m
112	4749	Skodinių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Skodinių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2237, L277, 413/1448	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 478.00 kv. m KVR objektas: 368.00 kv. m
113	4750	Kuosėnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kuosėnų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2238, L279, 413/1445	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1324.00 kv. m KVR objektas: 806.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
114	4751	Plundakų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Plundakų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2239, L280, 413/1447	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1823.00 kv. m KVR objektas: 3131.00 kv. m
115	4752	Didžprūdžių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Didžprūdžių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2240, L273, 413/1437	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 723.00 kv. m KVR objektas: 964.00 kv. m
116	4753	Dumbliūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Dumbliūnų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2241, L274, 413/1440	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 267.00 kv. m
117	4754	Astravų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Astravų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2242, L930, 413/1421	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 304.00 kv. m
118	4755	Kenigšteterių šeimos senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kalkyno g.	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2243, L929, 413/1381	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 163.00 kv. m KVR objektas: 50.00 kv. m
119	4756	Klingų k. senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Klingų k.,	1998-12-30	Valstybės saugomas		P	2244, L925, 413/1405		
120	4758	Ratautiškio kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Ratautiškio k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2246, L921, 413/1389	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 813.00 kv. m KVR objektas: 1100.00 kv. m
121	4759	Akmenės kaimo antrosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Ratautiškio k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2247, L922, 413/1390	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 600.00 kv. m
122	4760	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Zasinyčių k.,	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2248, 413/1419	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 150.00 kv. m
123	4761	Girsteikių kaimo pirmosios senosios kapinės,	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Girsteikių k.,	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2249, 413/1397	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 339.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		vad. Milžinkapiu								
124	4762	Girsteikių kaimo antrosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Girsteikių k.,	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2250, 413/1398	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1596.00 kv. m
125	4763	Žadeikių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Žadeikių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2251, L928, 413/1420	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 450.00 kv. m KVR objektas: 300.00 kv. m
126	4764	Čečiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Žadeikių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2252, L923, 413/1392	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 5879.00 kv. m
127	4765	Mantvydų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Mantvydų k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2253, L927, 413/1407	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 977.00 kv. m KVR objektas: 653.00 kv. m
128	4766	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Juodinių k.,	1993-01-08	Registrinis	VT	P	2254, 413/1399	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 937.00 kv. m
129	4767	Lietuvos diplomato, teisininko Jono Aukštuolio sodybos vieta	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Kalnagalių k.,	1993-01-08	Valstybės saugomas	REG	P	2255, G59K, 413/1400	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 5694.00 kv. m
130	4768	Kalnagalių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Kalnagalių k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2256, 413/1404	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 700.00 kv. m
131	4769	Dabramislių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Dabramislių k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2257, 413/1393	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1005.00 kv. m
132	4770	Elniškių senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Elniškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2258, L924, 413/1396	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 566.00 kv. m KVR objektas: 531.00 kv. m
133	4771	Laičių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Laičių k.,	1998-12-30	Valstybės saugomas	REG	P	2259, L926, 413/1406	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 566.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
										KVR objektas: 531.00 kv. m
134	4772	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai I	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Daukučių k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2260, 413/1394	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 192.00 kv. m
135	4773	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai II	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Daukučių k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2261, 413/1395	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 1348.00 kv. m
136	4774	Čivų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Čivų k.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	REG	P	2262, L386, 413/1472	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 435.00 kv. m
137	4775	Mikiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Mikiškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2263, L387, 413/1480	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 690.00 kv. m KVR objektas: 659.00 kv. m
138	4777	Generolo Stasio ir rašytojo Petro Pundzevičių gimtosios sodybos vieta	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Laibiškių vs.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2265, 413/1475	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 7216.00 kv. m
139	4778	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Bajorų k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2266, 413/1468	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 1000.00 kv. m
140	4779	Skapiškio žydų senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	REG	P	2267, L389, 413/1483	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 4200.00 kv. m
141	4780	Žiogų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Žiogų vs.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2268, L388, 413/1490	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 829.00 kv. m KVR objektas: 486.00 kv. m
142	4781	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Mituvos k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2269, 413/1481	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 313.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
143	4782	Rusijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Švedukalnio k.,	1993-01-11	Registrinis	VT	P	2270, 413/1486	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 504.00 kv. m
144	4783	Dzivoniškio k. senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen.,	1996-12-23	Valstybės saugomas		P	2271, L390, 413/1489		
145	4784	Duoniūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Duoniūnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2272, L391, 413/1473	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 650.00 kv. m KVR objektas: 400.00 kv. m
146	4785	Tatkonių kaimo pirmosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Tatkonių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2273, L392, 413/1487	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 500.00 kv. m KVR objektas: 391.00 kv. m
147	4786	Puožo kaimo sentikių senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Puožo k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2274, L379, 413/1553	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1419.00 kv. m KVR objektas: 1748.00 kv. m
148	4787	Juodpėnų kaimo pirmosios senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Juodpėnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2275, L378, 413/1539	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 345.00 kv. m
149	4788	Kairių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Butėnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2276, L377, 413/1542	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 345.00 kv. m
150	4789	Butėnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Butėnų k.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	REG	P	2277, L380, 413/1529	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 392.00 kv. m
151	4790	Jurgeliškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Jurgeliškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2278, L376, 413/1540	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 680.00 kv. m KVR objektas: 667.00 kv. m
152	4791	Mielošių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Mielošių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2279, L375, 413/1548	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1320.00 kv. m KVR objektas: 520.00 kv. m
153	4792	Daukų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2280, L356, 413/1532	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1100.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
			sen., Daukų k.,						(lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 300.00 kv. m
154	4793	Kurapkiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Kurapkiškių k.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	REG	P	2281, L357, 413/1544	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 400.00 kv. m
155	4794	Bugailiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Bugailiškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2282, L381, 413/1528	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	
156	4795	Sokonių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Sokonių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2283, L354, 413/1555	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 434.00 kv. m KVR objektas: 382.00 kv. m
157	4796	Geiminių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Geiminių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2284, L383, 413/1536	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 447.00 kv. m
158	4797	Puzionėlių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Puzionėlių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2285, L382, 413/1554	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 576.00 kv. m KVR objektas: 563.00 kv. m
159	4798	Beregių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Beregių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2286, L362, 413/1527	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 534.00 kv. m
160	4799	Vairiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Vairiškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2287, L359, 413/1565	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 460.00 kv. m KVR objektas: 324.00 kv. m
161	4800	Apirbų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Apirbų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2288, L360, 413/1526	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 100.00 kv. m
162	4801	Mieliūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Mieliūnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2289, L361, 413/1547	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 500.00 kv. m KVR objektas: 1450.00 kv. m
163	4802	Puknių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Puknių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2290, L363, 413/1551	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 509.00 kv. m KVR objektas: 399.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
164	4803	Šetekšnos dvaro senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Puknių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2291, L374, 413/1552	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 505.00 kv. m KVR objektas: 400.00 kv. m
165	4804	Vėderiškių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Vėderiškių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2292, L355, 413/1566	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 324.00 kv. m
166	4805	Visbarų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Visbarų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2293, L358, 413/1567	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1000.00 kv. m KVR objektas: 225.00 kv. m
167	4806	Druskių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Druskių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2294, L373, 413/1534	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 532.00 kv. m
168	4807	Žeimių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Žeimių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2295, L384, 413/1568	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1244.00 kv. m KVR objektas: 3130.00 kv. m
169	4808	Jurkštų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Jurkštų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2296, L385, 413/1541	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 205.00 kv. m KVR objektas: 740.00 kv. m
170	4809	Butkūnų kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Butkūnų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2297, L394, 413/1530	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1469.00 kv. m
171	4810	Starkonių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Starkonių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2298, L395, 413/1556	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1548.00 kv. m KVR objektas: 772.00 kv. M
172	4811	Uldukių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Uldukių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2299, L292, 413/1564	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 500.00 kv. M
173	4812	Pelyšių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Pelyšių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2300, L396, 413/1550	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 381.00 kv. m KVR objektas: 902.00 kv. M
174	4813	Karaliūniškio kaimo senosios	Kupiškio rajono sav., Šimonių	1993-01-11	Valstybės	REG	P	2301, L371, 413/1543	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis:

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		kapinės, vad. Kapų kalneliu	sen., Karaliūniškio k.,		saugomas					1437.00 kv. m KVR objektas: 674.00 kv. M
175	4814	Dapšių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Dapšių k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	REG	P	2302, L291, 413/1531	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 365.00 kv. m KVR objektas: 606.00 kv. M
176	4815	Lietuvos partizanų Juozo ir Rapolo Sakalų kapas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Inkliuzų k.,	1993-01-11	Valstybės saugomas	NAC	P	2303, L911, 413/1538	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 4.20 kv. M
177	11000	Subačiaus žydų žudynių vieta ir kapas	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Ilčiūnų k.,	1993-02-12	Valstybės saugomas	NAC	P	I56, IV402	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 415.00 kv. m KVR objektas: 57.00 kv. M
178	11001	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl.,	1993-02-12	Registrinis	VT	P	IV403	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 260.00 kv. M
179	12231	Didžiagrašči ų k. senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Didžiagrašių k.,	1996-09-27	Valstybės saugomas		P	2365, L173, 413/1458		
180	12233	Kerelių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Kerelių k.,	1993-04-07	Valstybės saugomas	REG	P	2367, L931, 413/1474	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1178.00 kv. m KVR objektas: 400.00 kv. M
181	12234	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Šaukliškių k.,	1996-12-23	Valstybės saugomas	NAC	P	2368, L405, 413/1512	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 280.00 kv. m KVR objektas: 1259.00 kv. M
182	12235	1919 m. žuvusių kovose su vokiečiais kapinės	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Padembio k.,	1993-04-07	Registrinis		P	2369, 413/1495		
183	12236	Papilių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Papilių k.,	1993-04-07	Valstybės saugomas	REG	P	2370, L168, 413/1446	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1338.00 kv. m KVR objektas: 600.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
184	12237	Čiovydžių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Čiovydžių k.,	1993-04-07	Valstybės saugomas	REG	P	2371, L171, 413/1432	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1303.00 kv. m KVR objektas: 700.00 kv. m
185	12238	Uoginių kaimo pirmosios senosios kapinės, vad. Amžinybės kalneliu	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Uoginių k.,	1993-04-07	Valstybės saugomas	REG	P	2372, L170, 413/1450	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2411.00 kv. m KVR objektas: 2100.00 kv. m
186	12239	Svidenių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Svidenių k.,	1993-04-07	Valstybės saugomas	REG	P	2373, L169, 413/1449	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1033.00 kv. m KVR objektas: 800.00 kv. m
187	12240	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl., Svėdasų g.	1993-04-07	Registrinis	VT	P	2374, 413/1558	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 1350.00 kv. m
188	12243	Migonių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Migonių k.,	1993-04-08	Valstybės saugomas	REG	P	2376, L933, 413/1549	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 295.00 kv. m KVR objektas: 234.00 kv. m
189	12244	Gaigalių kaimo senosios kapinės	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Gaigalių k.,	1998-12-30	Valstybės saugomas		P	2377, L932, 413/1535		
190	12245	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Ežerėlio g.	1996-12-23	Valstybės saugomas	NAC	P	2378, L404, 413/1375	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2007.00 kv. m KVR objektas: 998.00 kv. m
191	12246	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	1993-04-08	Registrinis	VT	P	2379, 413/1379	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 910.00 kv. m
192	12247	Kupiškio žydų pirmųjų senųjų kapinių dalis	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Krantinės g.	1993-04-08	Valstybės saugomas	REG	P	2380, L167, 413/1376	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 770.00 kv. m
193	16526	Architekto Lauryno Gucevičiaus	Kupiškio rajono sav., Šimonių	1993-07-01	Registrinis		P	IR276		

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		gimtinės vieta	sen., Migonių k.,							
194	16599	Aktorės Unės Babickaitės ir publicisto Petro Babicko gimtoji sodyba	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Laukmiškių k.,	2009-11-18	Registrinis	REG	P	IR349	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 10000.00 kv. m
195	16791	Aktorės, režisierės Uršulės Unės Babickaitės-Graičiūnienės kapas	Kupiškio rajono sav., Noriūnų sen., Palėvenės mstl., Vienuolyno g.	1993-07-12	Registrinis	NAC	P	IV1034	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 13.00 kv. m
196	16918	Kraštotyrininkių Elvyros, Stefanijos Glemžaičių ir etnografės Mikalinos Glemžaitės kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	1997-11-12	Valstybės saugomas	NAC	P	L470, IV1162	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 10.25 kv. m
197	16994	Lietuvos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	1993-07-15	Valstybės saugomas	NAC	P	L469, IV1238	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 126.00 kv. m KVR objektas: 275.00 kv. m
198	16995	Lietuvos tautosakininko Jono Balio gimtoji sodyba	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Slavinčiškio g. 3	1993-07-15	Registrinis	VT	P	IV1239	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 9921.00 kv. m
199	16996	1863 m. sukilėlių kapai	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Daršiškių k.,	1993-07-15	Paminklas	NAC	P	L934P, IV1240	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 6758.00 kv. m
200	16997	Fiziko Povilo Brazdžiūno sodybos vieta	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Žižmariškio k.,	1993-07-15	Registrinis	VT	P	IV1241	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);	KVR objektas: 25.00 kv. m
201	21160	Lietuvos partizanų kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Aukštupėnų k.,	1994-10-25	Registrinis	NAC	P	2752	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 140.00 kv. m
202	21539	Teisininko, Ministro	Kupiškio rajono sav.,	1995-04-13	Valstybės	REG	P	I70	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 2902.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
		Pirmininko Antano Merkio sodybos vieta	Skapiškio sen., Bajorų k.,		saugomas					
203	23087	Knygnešio Kazio Buroko kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	1997-11-12	Paminklas	NAC	P	L471P	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 6.00 kv. m
204	31699	Lietuvos partizanų kapas	Kupiškio rajono sav., Šimonių sen., Šimonių mstl.,	2008-02-01	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	
205	31763	Lietuvos karių ir 1941 m. birželio sukilėlių kapai	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	2008-03-15	Paminklas	NAC	P	L469	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 15.00 kv. m KVR objektas: 86.00 kv. m
206	38501	Lietuvos karių kapai	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Subačiaus mstl.,	2016-07-25	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 20.00 kv. m
207	42621	Lietuvos partizanų kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., Kapų g.	2018-05-10	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 6.00 kv. m
208	43046	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Elniškių k.,	2019-03-21	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 150.00 kv. m
209	43296	Lietuvos partizanų kapas	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Gindvilių k.,	2019-03-13	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 5.00 kv. m
210	43297	Lietuvos partizanų slėptuvės-bunkerio vieta	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Likalaukių k.,	2019-03-04	Registrinis	REG	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 184.00 kv. m
211	43986	Lietuvos partizanų Broniaus, Jono, Albino Šidlauskų kapas	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Alizavos mstl.,	2019-06-20	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 8.00 kv. m

Eil.Nr.	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Seni kodai	Vertingųjų savybių pobūdis	Teritorijos
212	44270	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Salagalio k.,	2019-10-30	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 735.00 kv. m
213	45129	Lietuvos partizano Petro Staniko kapas	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Kepurių k.,	2021-12-29	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 3.00 kv. m
214	45171	Lietuvos partizanų Alfonso Naujiko ir Jono Naujiko kapas	Kupiškio rajono sav., Skapiškio sen., Skapiškio mstl.,	2021-12-29	Registrinis	NAC	P		Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);	KVR objektas: 8.00 kv. m
215	16919	Vandens malūno liekanos	Kupiškio rajono sav., Subačiaus sen., Šaukliškių k.,	1997-10-24	Valstybės saugomas	REG	P	S281K1, IV1163	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 5962.00 kv. m KVR objektas: 1532.00 kv. m
216	22035	Šmito malūnas su technologine įranga	Kupiškio rajono sav., Kupiškio sen., Kupiškio m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 12a	1995-06-12	Valstybės saugomas	REG	P	S27K	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 0.49 kv. m KVR objektas: 4713.00 kv. m
217	5276	Akmuo su "Velnio pėda"	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Gyvakarų k.,	2010-02-01	Registrinis		P	AR558		
218	37465	Zasinyčių kalnas, vad. Dijokalniu	Kupiškio rajono sav., Alizavos sen., Bartašiškio k.,	2014-10-10	Registrinis	REG	P		Kraštovaizdžio;Mitologinis (lemiantis reikšmingumą nenurodytas);	KVR objektas: 13399.00 kv. m

Objektų reikšmingumo lygmenys : nacionalinis -NAC, regioninis-REG, vietinis -VT.

Vertybė pagal sandarą: kompleksas-K, į kompleksą įeinantis – ĮK, pavienis objektas-P.

Duomenų šaltinis: https://kvr.kpd.lt/#/ yra 2023-01-16 datos duomenys .